

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

S stavko do novembrskih plač

Po tridnevni stavki v krovnem podjetju Novolesa le dobili plače — Z zastavitvijo premoženja do likvidnosti — Strokovnjaki svetovne banke v gosteh

STRAŽA — Kot smo prejšnji teden iz neuradnih virov napovedali — stavkovni odbor je bil namreč preveč sramežljiv za kakršnokoli izjavo, kaj šele, da bi povedal, ali je res najavil stavko in kakšne zahteve je postavil poslovnim organom — je stavka med zaposlenimi v krovnem podjetju Novolesa res izbruhnila. Trajala je tri dni, od srede zjutraj pa do petka popoldne. V petek pred drugo uro so namreč vsi zaposleni v krovnem podjetju Novolesa dobili tolikanj pogrešane novembrske plače.

Po besedah direktorja krovnega podjetja Jakoba Andoljška je neprijetna zagata nastala zaradi stečaja enega od poslovnih partnerjev v USA, kar je še bolj vplivalo na že tako skromni priliv gotovine. Kolikor je je bilo, je bila porabljena za plače v vseh ostalih podjetjih, za krovno, v katerem je okoli 10 odstotkov vseh zaposlenih, pa je denarja zmanjkalo. Po besedah direktorja Andoljška stavka ni pospešila niti ni zavrila izplačila osebnih dohodkov, saj so bili izplačani v tistem trenutku, ko je bilo

realno mogoče. To pa se je zgodilo takrat, ko je Novoles za zastavitvijo dela svojega premoženja, zanesljivo garancijo seveda, prišel do likvidnih sredstev.

Trenutno je v Novoles najbolj aktualna priprava na prisilno poravnavo, ki naj bi bila gotova med 20. in 24. januarjem; njen rezultat bo za nadaljnjo

usodo Novolesa gotovo velikega, če ne celo odločilnega pomena. Nič manj pa ni pomembno to, da se ta teden v Novolesu mudi skupina strokovnjakov svetovne banke. Pisana mednarodna družina strokovnjakov je pričela delati v sredo, ostala pa bo tukaj do petka. Od njenih ugotovitev bo odvisno, v koliki meri bodo deležni finančne podpore svetovne banke. Poročali smo že, da je bil Novoles eno redkih jugoslovanskih podjetij in med njimi edino lesno, ki je prišlo po merilih svetovne banke v ožji izbor za tak projekt.

T. J.

ODPUŠČANJE SE JE ŽE ZAČELO

BREŽICE — Vse kaže, da se bodo uresničile napovedi o skokovitem naraščanju brezposelnih v začetku tega leta. Kar v nekaj podjetjih v občinah namreč delavci s strahom pričakujejo kuverte z odpovedmi. Med njimi so nekateri iz Gozdnega gospodarstva, Prevoza in Kovinoplasta. Delavce bodo odpuščali v obratu IMV in verjetno še v nekaterih drugih podjetjih. Menda imajo preveč zaposlenih tudi v dobovški Livarni, govori pa se tudi o odpuščanju delavcev iz TKI Globoko, vendar na sindikatu o tem nimajo podatkov, ker ti delavci niso njihovi člani.

V ČRNOMLJU PROGLASITEV ŠPORTNIKOV

ČRNOMLJ — V organizaciji TV Slovenija — športno uredništvo — bo v ponedeljek, 21. januarja, v kulturnem domu v Črnomlju razglasitev najboljših športnikov Slovenije v letu 1990. Gostje večera bodo dr. Janez Drnovšek, član predsedstva SFRJ, dr. Dušan Plut, član predsedstva R Slovenije, prosvetni minister dr. Peter Vencelj in še nekateri drugi. Kot so proglasili že športni novinarji Slovenije, sta bila najboljša lanska športnika smučarka Mateja Svet in strelca Rajmond Debevc. Ob tej priložnosti se bo v Črnomlju javno poslovila od smučanja Mojca Dežman, tenisačica Barbara Mulej, nogometaša Robert Englaro in jadralca Jure Šterk pa bodo prejeli posebna priznanja. Sledil bo bogat kulturni spored.

VEČ NSRAO SODOV

KRŠKO — Redno mesečno poročilo JE Krško o obratovanju v decembru je v skladu z dejstvom, da je v tem mesecu potekal remont. Tekočinski in plinski izpusti so bili v mejah dovoljenega ali celo precej manjši, segrevanja Save niso merili. Zato pa je bilo precej odpadkov. V decembru so s srednje radioaktivnimi odpadki (NSRAO) napolnili 246 sodov, tako da je sedaj v zasednem skladišču 7.868 sodov.

KULINARIČNA RAZSTAVA — V organizaciji Gospodarske zbornice Slovenije, IMV Revoz, ki je zaključil izobraževanje delavcev svojega obrata družbene prehrane, Srednje šole za gostinstvo Novo mesto, Krkinih Zdravilišč in hotela Metropol je bila to soboto v hotelu Metropol v Novem mestu predstavitev slovenske živilske industrije z veliko kulinarčno razstavo. Predstavnikom dolenskih trgovskih, gostinskih in drugih podjetij, ki so v velikem številu izkoristili priložnost za srečanje s partnerji v začetku leta in tudi za sklepanje poslov, se je z vsem najboljšim, kar ta hip lahko ponudijo, predstavilo 21 slovenskih najvidnejših proizvajalcev hrane in pijač. Srečanje, ki se ga je udeležila vrsta priznanih kulinarčnih mojstrov z Antonom Jeričkom na čelu, je odprl dolenski rojak Anton Strajnjar (skrajno desno), svovalec za gastrokulturo v Gospodarski zbornici. (Foto: Z. L.-D.)

Rudarji ne bodo ostali na cesti

Vendar v kratkem ne bo moč najti dela za vse kanižarske rudarje, ki so odveč — Prestrukturiranje bo uspešno, če bo dovolj denarja — Mnenje V. Breznika

KANIŽARICA — Z letošnjim novim letom so Rudniki rjavskega premoga Slovenije postali družbeno podjetje, ki bo sčasoma prešlo v državno s sedežem v Trbovljah, z enim ziro računom, medtem ko je šest rudnikov, med njimi tudi kanižarski, ki so bili prej tozdi, postalo organizacijske enote. V Kanižarici bo v bodoče najodgovornejši tehnični vodja rudnika, ki bo imel nadzor nad stroškovno ceno. Ostale dejavnosti, kot so gostinstvo, avtoprevoznništvo in morda še katera, pa se bodo osamosvojile in bodo postale profinisti centri ali celo družbe z omejeno odgovornostjo. Z nove organizacijo in registracijo je prekinjen tudi stečajni postopek, v katerem je bil kanižarski rudnik že več kot dva meseca.

Prihodnost kanižarskega rudnika je dogovorjena z vlado: odločili so se za 4. varianto, kar pomeni postopno zapiranje in zmanjšanje proizvodnje od dosežanih 120 tisoč na 80 tisoč ton letno, ker ni dovolj porabe. Če na zmanjševanje proizvodnje ne bi pristali, bi lahko prišlo do hitre likvidacije rudnika, kar pa nikakor ni zaželjeno. Za zmanjšanje letni izkop zadostuje le 258 rudarjev in ne več 380, kolikor jih je bilo do nedav-

s programom mikroarmiranih betonov, s Smelton pa sodelujejo pri programu za proizvodnjo steklenih tapet. Za prestrukturiranje rudnika je del denarja obljubil Republika Slovenija, če bodo programi sprejemljivi, računajo pa tudi na tuja vlaganja in seveda na lastna sredstva. Vendar po besedah Vladimira Breznika, nekdanjega direktorja kanižarskega rudnika, ki je v novi organizaciji prevzel skrb nad prestrukturiranjem rudnika, prav vsi zaposleni v rudniku ne bodo v kratkem dobili dela.

M. BEZEK-JAKŠE

V ITASU DELAJO

KOČEVJE — Stavka, ki smo jo prejšnji teden spremljali v Itasu, se je končala že prejšnji teden, in sicer tako, da so se stavkovni odbor, delavski svet in vodstvo podjetja z znanimi dejavniki dogovorili o ugotavljanju nadaljnjih možnosti za uspešno delo podjetja. Z delom nadaljujejo na programih, namenjenih za izvoz, medtem ko je šlo približno osemdeset zaposlenih domov na čakanje. Naj vas spomnimo, da je za prihodnji četrtek na sodišču razpisan narok za ugotavljanje upravičenosti uvedbe stečajnega postopka v tem podjetju.

ODSTOPA NE BO?

KOČEVJE — Poročali smo že, da je predsednik kočevskega občinskega izvršnega sveta Ljudislav Lenassi na zadnji občinski seji napovedal odstop, sedaj pa kaže, da so se razmere, zaradi katerih je o odstopu razmišljala, začele urejati in možno je, da si bo premislil. To smo pri predsedniku Lenassiju zvedeli konec prejšnjega tedna, ko je tudi izjavil, da bo njegova končna odločitev znana na prihodnji seji občinske skupščine. V tork zvečer je med drugim o tem razpravljalo tudi predsedstvo občinske skupščine in ga poskusilo odvrti od odstopa. O rezultatu pogovorov bomo zaradi zaključka redakcije poročali naslednji teden.

V drugi polovici tedna se bo nadaljevalo suho in hladno vreme.

Lasica sodeluje z Lisco

V Babušnici novo podjetje — Zaščita premoženja v Srbiji

SEVNICA — Delavski svet sevniške Lisce je sprejel akt o ustanovitvi podjetja Lasica v Babušnici. S tem sklepom se je Lisca proizvođača enota v tej pobrateni srbski občini organizirala v samostojno podjetje v firmo »Lasica«. Pravno organizacijsko je to družba z omejeno odgovornostjo, pri kateri ima Lisca 60 odstotkov ustanovitvene kapitala, novo podjetje Lisca pa 40 odstotkov. Lisca bo sodelovala z Lasico na osnovi sklenjene dolgoročne proizvodne kooperacije. Ob obvladovanju novega podjetja na osnovi kapitala bo dosežani način proizvodnega sodelovanja ostal skoraj nespremenjen, pravi eden vodilnih mož v Lisici Franc Ernestl. S tako odločitvijo pa so Sevnčanini pobehteli, da bi zaradi nastalih političnih razmer poskusili zaščititi svoje (Liscino) premoženje v Srbiji.

Drugi teden bodo odvečni delavci znani

Nujni ukrepi v Adrii

NOVO MESTO — Nov veter v sindikalnih vrstah je v marsikaterem podjetju napravil precejšnjo zmedo. Delavci, naveličani prejšnje organiziranosti, so na veliko izstopali iz starega sindikata, manj navdušeno pa so se vključevali v nove Svobodne in Neodvisne sindikate. Podobno je tudi v Novomeškem IMV, kjer so poskusili z ustanovitvijo sindikata podjetja, vendar do sedaj še ne dovolj uspešno. Pred vrati pa so težave, katerih bi se moral sindikat lotiti takoj. Napovedana reorganizacija Adrie Caravan posega globoko v delavske vrste.

Prejšnji teden so se predstavniki različnih sindikatov v IMV sestali in se dogovorili za ustanovitev nekakšne sindikalne konfederacije, ki naj bi na zunanjo enotno zastopala interese delavcev. Predsednik svobodnih sindikatov v Adriji Zvone Pavlin pravi, da je iz te delniške družbe v njegovih sindikalnih organizacijah kar 74 odstotkov vseh zaposlenih. Sindikalni predstavniki iz Adriin obratov so se prejšnji teden sestali z vodstvom podjetja in se seznanili z vsebino sanacijskega plana, ki predvideva med drugim tudi zmanjšanje števila zaposlenih za nekaj več kot 400 delavcev.

»Načrt predvideva ostrejše ukrepe, kot smo jih pričakovali, seveda pa smo se zavedali, da do ukrepov mora priti, če nočemo, da bomo nekega dne vsi brez dela. Ko smo o tem razpravljali z vodstvom podjetja, smo se dogovorili, naj bi breme zmanjšanja nosile enakomerno vse kategorije zaposlenih, ne samo proizvodni delavci. Zlasti to velja za Novo mesto, kjer naj bi se število zaposlenih zmanjšalo za 240 oseb,« pravi sindikalni vodja Zvone Pavlin.

Kar zadeva zmanjšanje števila zaposlenih, sedaj vodje obratov sestavljajo spiske, ki naj bi bili končani do 22. januarja, dan pozneje pa bi jih pregledal sindikat skupno z vodstvom podjetja. Za prejšnji teden pri končni selekciji naj bi upoštevali vsa merila iz kolektivne pogodbe. Tako izbrani delanci naj bi odšli na šestmesečno čakanje s pripadajočim nadomestilom, če pa se v tem času v IMV ne bi ponudila priložnost za delo,

»Vsi predstavniki sindikatov iz obratov, ki smo bili na sestanku pri direktorju Pospecharju, smo menili, da je program dobro zastavljen, posebej glede na sedanje splošno gospodarsko stanje, seveda pa ga bo treba dosledno tudi izpeljati. Menimo celo, da je že marsikaj zamujenega in da bi morale odgovorne službe stvar pokreniti že veliko prej,« pravi Zvone Pavlin, ki poleg zaupanja v program izraža tudi zaupanje v novega direktorja, saj so mu glede na to, da je bil prej dvajset let vodja zastopstva v Franciji, razmere v Adrii pa tudi na evropskem trgu dobro poznane.

pa na Zavod za zaposlovanje. Govorice, da so taki seznanjeni že sestavljeni in da je na njih precej večje število delavcev, so torej iz trte izvite. T. JAKŠE

Po Unescovih študijah je pod drugi odstotek narodnega dohodka za kulturo tisti minimum, ki narodu omogoči, da ne pomeuni. Pri nas je ta odstotek trikrat manjši. (J. Zlobec)

Vsekočevska stavka?

Pomembni člani v kočevski verigi pokajo. Ias, Zidar, Tekstila in še nekatera podjetja so tik pred stečajem, že tako velikemu številu brezposelnih pa se bodo pridružili novi. To zbujta skrb, nezaupanje in nejevoljo, kar se rado kanalizira v množičen izbruh nezadovoljstva ali splošno stavko, o kateri se te dni v Kočevju že odkrito pogovarjajo. Kot nekakšna grožnja visi nad napovedanimi pogovori predstavnikov kočevskega gospodarstva s predstavnikoma občine in republike, ki naj bi bili te dni, ko se govori, v Sešljevi domu. Govorice tudi pravijo, naj bi bil na ploščadi pred domom, če govori ne bi bili uspešni, velik miting kot nekakšen uvod v generalni štrajk, s katerim naj bi končno izsilili rešitev.

Vse lepo in prav, če bi lahko tudi pri nas, scenarij je namreč poznan iz nekaterih južnih republik, na ta način izsilili plače in socialni mir. Toda sedaj je znano, iz katere blagajne se je ta mir pijačevalo. Takih blagajn pri nas ni. Tudi zaradi podobnih posegov drugod. S podobnimi metodami si bomo samo zapravlili še malo tistega, kar nam je ostalo. To pa bo še kako potrebno za socialno pomoč tistim, ki bodo začasno odstranjeni iz delovnega kolesja in za zagon tistih dejavnosti, ki bodo znova zagotovile delovna mesta. Vidimo jih v ustanavljanju novih zasebnih in družbenih podjetij in delavnic ter v izzivitu nekaj zaprtih prostorov kočevske občine. Zamujeno, to je zamujeno nesposobnih vodstev, ki so nas v to pripeljala, pa bo, žal, skoraj nemože nadomestiti.

J. PRIMC

POCENI KORUZA IZ AMERIKE — Sevnška kmečka zadruga je prijetno presenečila svoje kooperante z nabavo 150 ton koruze v zrnu iz ZDA in 250 ton ječmena iz Avstrije. Zaradi privlačne cene (korusa je bila po 3 din, ječmen pa od 2,30 do 2,60 din za kilogram) so bile preteklo soboto pred sevnškim kmetijskim oskrbovalnim centrom take vrste traktorjev s prikolicami kot ob kakšni stavki kmetov na Zahodu. Precej koruze in ječmena so prodali tudi v Tržišču in Senjarju, da ni bilo treba kmetom na zamudno pot v Sevnico, nekaj pa so je prihranili za »zamudnike« še ta teden. Na sliki: kmet Alojz Klenovšek s Podrha je kupil tono koruze in je bil zadovoljen tudi s kakovostjo koruze, ne le z nadvse ugodno ceno. (Foto: P. Perc)

ZMAGA V STEČAJ

MOKRONOG — V tukajšnjem obratu ljubljanske Zmage so ustavili proizvodnjo in po nekaterih informacijah naj bi se v januarju uvedli uraden stečajni postopek. Kaj se bo zgodilo s približno 40 zaposlenimi, ki so delali v mokronoški Zmazi, ni znano, najbrž pa se jih bo večina zatekla na borzo dela. Na sedežu podjetja v Ljubljani so zamikali govornice, po katerih naj bi Zmagin mokronoški obrat nekomu prodali.

NA BLANCI KOLINE, KAKRŠNIH ŠE NI BILO — Preteklo soboto so pri Radejevih na Vrhku, na manjši planoti nad Blanco, imeli kolone oz. »furuže«, kakršnega še menda ni bilo toliko okoli. Poglavitno »zaslug« je imela za ta dogodek Cica, poltrete leto stara svinja ameriške pasme duras, ki so jo pred obredom, katerega žrtva je postala sama, natanko stehali. In res, kar 410 kg težke svinje gospodar Janez, po domače mu pravijo kar Hans, še ni zaklal, čeprav večkrat pomaga pri kolinah kot mesar. S tako rekordno težko svinjo ni imel opravka niti njegov pokojni oče, ki je na leto zaklal po vasi in okolici tudi okrog 50 prašičev. Najhuje pri srcu je bilo gospodinjici Amaliji (na sliki s Cico), ker je imela s prijazno Cico in 9 glavami govedi, kolikor jih redijo Radejevi, zmeraj največ dela. (Foto: P. Perc)

Pravi obraz Gorbačova

Kamera je spremljala sovjetski tank, ki je živo iskal cilje za svojo topovsko cev med razjarjeno goloroko množico pred zasledeno litovsko televizijo v Vilniusu...

ska zveza pokazala, da jima ni do drugega kot do ohranitve imperija. Nezaslepljeni analitiki lahko ugotovi, da cesarkoli se je doslej lotil sovjetski predsednik...

Res je, da jim je Gorbačov dovolil oditi na svoje. Toda kdaj je to storil? Potem ko je SZ te države dobesedno okupirala, jim vsilila komunistično ideologijo in neučinkoviti gospodarski model.

Skratka, vse več je ljudi, ki spoznava pravi obraz sovjetskega prezidenta. Morda ga prav zaradi tega ne bomo imeli več priložnost dolgo spremljati.

M. BAUER

Terme bi potrebovale 47 mio DEM

Letos nov bazen, dvorana in del igrišča za golf na Mokricah

ČATEŽ OBSAVI — V Termah Čatež so z zadovoljstvom zaključili minulo leto, saj so finančno izredno uspešno poslovili in s 363 tisoč nočitvami izpolnili tudi zahtevane cilje.

Po oceni vodstva so Terme na lestvici najuspešnejših turističnih krajev v Sloveniji, kjer jim je za leto 1989 pripadlo 6. mesto; v preteklem letu so napredovali še najmanj za eno mesto.

Celotni naložbeni načrti Term Čatež so ocenjeni na 47 milijonov DEM. Prve korake, bazen in športno dvorano bodo napravili z lastnimi sredstvi, za ostalo bodo potrebovali sovlagatelje.

Zmogljivosti, center za šport in preventivno zdravljenje, kamp s turističnim naseljem in športno-rekreacijski sklop ob jezeru.

4. januarja letos so Terme podpisale pogodbo za izgradnjo zunanjega bazena s 1700 kv. metri vodne površine, ki bo nepravilne oblike in razgiban s slapovi in tobogani.

V drugi polovici tega leta bodo začeli graditi tudi športno dvorano, ki naj bo jo z lastnimi sredstvi dokončali do konca leta. Dvorana s tremi teniškim igrišči, s prostori za body building in squash bo samo prvi objekt zamišljenega Fitness centra.

Terme imajo načrte tudi s kompleksom Mokric, za katerega so jim tuji strokovnjaki pripravili projekt za golf igrišče s 18 luknjami in za adaptacijo kašč v depandanso hotela s klubskimi prostori v pritličju.

B. DUŠIČ

Edine vizije, s katerimi je mogoče delati državo, so divizije. (B. M. Zupančič)

Koliko generacij bo preteklo, preden bo povprečni Slovence sposoben prekiniti sedanjí hipnotični učinek televizije! (B. M. Zupančič)

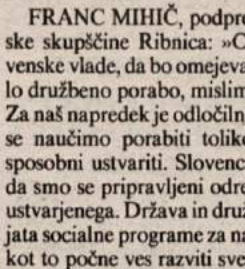
Naša anketa

Revščina bo še večja

Ob koncu leta se je Markovičev milni mehurček napredujoče jugoslovanske ekonomije in konvertibilnega dinarja razpočil. Premier je pristal na nekaj manj kot 30-odstotno znižanje vrednosti jugoslovanske valute...

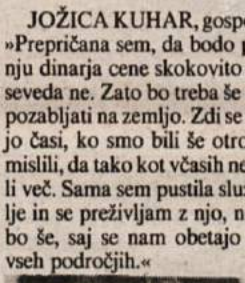
LADO LENASSI, predsednik izvršnega sveta občine Kočevje: »Omejitev me motijo, a se da živeti povsod, kjer pametno gospodarimo...»

FRANC MIHČ, podpredsednik občinske skupščine Ribnica: »O napovedi slovenske vlade, da bo omejevala plače in ostalo družbeno porabo, mislim, da je poštena...»

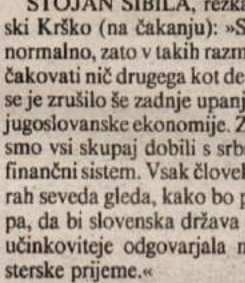
JOŽICA KUCHAR, gospodinja iz Brežic: »Pripricana sem, da bodo po razvrednotenju dinarja cene skokovito rastle, plače pa seveda ne. Zato bo treba še bolj delati in ne pozabljati na zemljo...»

RUĐOLF BOJIČ, vratar v rudniku Kanizarica pri Črnomlju: »Dolejš je naša družina s sicer rednimi plačami v rudniku in precej manj rednimi v semiški Iskri...»

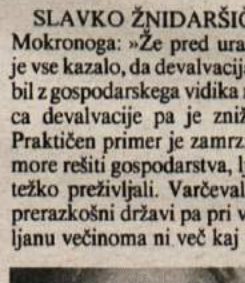
STOJAN ŠIBILA, rezkalec v Kovinarski Krško (na čakanju): »Stanje seveda ni normalno, zato v takih razmerah ni bilo pričakovati nič drugega kot devalvacijo...»

TONČEK RIBARIČ, delavec v metliški Beti: »Cene rastejo, življenjski stroški so vse višji, plače naj bodo pa zamrznjene...»

SLAVKO ŽNIDARŠIČ, upokojenec iz Mokronoga: »Že pred uradno devalvacijo je vse kazalo, da devalvacija bo. Ta ukrep je bil z gospodarskega vidika nujnost...»

JANEZ KRAJNC, pomočnik vodje nadzorništvva Elektra Celje v Senni: »Slovenija bi se morala čimprej osamosvojiti, s svojo denarno enoto, in popolnoma prekiniti politične stike z jugovzhodno Jugoslavijo...»

Težave večje, tržišče pa tudi

Revozu letos desetino jugoslovanskega avtomobilskega trga — Optimizem glede sedanjih zapletov — Renaultova vrata na Vzhod? — Nove cene avtomobilov

NOVO MESTO — Delniška družba Revoz, ki je bila 13. septembra registrirana na sodišču in 5. decembra dokončno z imenovanjem skupščine in upravnega odbora kot dveh najvažnejših upravnih organov delniške družbe potrjena v Parizu...

Za lansko leto je znašala skupna letna količina izdelanih avtomobilov 67.964, letos pa jih nameravajo izdelati 75.900, in sicer naj bi se število katere zmanjšalo od lani izdelanih 38.900 na 26.900, R 5 pa od lanskih 29.300 povečalo na 49.000.

Enopartijski monopol in enoumje je največ škode naredilo ravno partiji. (Kučan)

trgu lani napravil Revoz pomemben skok pri prodaji, saj je svoj delež povečal kar za 35 odstotkov. S 24.400 prodanimi vozili znamke Renault na jugoslovanskem trgu naj bi Revoz sedaj pokrtil desetino trga...

Toda že na začetku leta so se na nepredvidljivi in nestabilni jugoslovanski gospodarski sceni pojavili novi zapleti, ki utegone bistveno vplivati na prodajo vozil. Gre za srbske protekcionistične ukrepe, ki zaenkrat sicer niso zajeli avtomobilskega trga...

Teško je sedaj predvideti, kako bo omejitve vplivale, saj ne v Srbiji niti na Hrvaškem še niso dejansko zažive-

le, pravi direktor Revoza Pavle Noč, »prepričani pa smo, da ne eni ne drugi ukrepi ne morejo postati trajni in da se bodo stvari prej ali slej normalizirale. Računamo seveda, da bodo razmere na trgu določeno obdobje motene in se bomo temu primerno organizirali...»

Na srbskem tržišču do novega leta prodajalni avtomobilov niso zaznali posebnih motenj, zato pa so dobivali tisti, ki imajo tam poslovne prostore, visoke dodatne obremenitve, katerih pa v Revozu, tako kot v večini slovenskih podjetij, doslej niso poravnali.

Po besedah direktorja Noča ostaja Revoz za francoski Renault zelo pon...

Tudi Revoz je te dni podražil vozila iz lastnega in uvoznega programa ter rezervne dele. Tako je R4 dražji za 20, R5 za 21,8, uvozni program Renault za 24, rezervni deli pa za 22 odstotkov.

membrna izpostava za tržni prodor na vzhod Evrope, zlasti sedaj, ko je v pogovorih s češko Škodo zmagal Volkswagen. Da Renault v tem pogledu resno računa na Revoz, pove tudi dejstvo, da so o tem že tekli okvirni razgovori...

T. JAKŠE

Žumberški golosek drugače

Novomeški gozdarji so v Žumberku sekali za GG Karlovac — Ne gre za golosek in ni nevarnosti erozije

NOVO MESTO — V zvezi s članokom »Golosek razburil Žumberak«, objavljenim v zadnji lanski številki našega časopisa, smo se za pojasnitev in osvetlitev te zadeve obrnili na Gozdno gospodarstvo Novo mesto oziroma na direktorja tega podjetja inž. Toneta Šečpa.

Sekanje novomeških gozdarjev v gozdnem predelu Sušica v žumberškem delu Gorjanec na Hrvaškem je precej razburilo prebivalce tega dela Žumberka in marsikdo vali krivdo za vse to na Gozdno gospodarstvo Novo mesto, češ da zaradi moratorija na sečnjo v Sloveniji sedaj novomeški gozdarji nebrzdano in na golo sekajo v Žumberku.

»Posredno je za to, da so naši delavci sekali v Žumberku, res kriv moratorij,« pravi direktor inž. Šešec. »Zaradi moratorija se je precej zmanjšal obseg del na našem območju, zato je novomeško Gozdno gospodarstvo iskalo delo tudi drugje. Tako je kakih 15 naših delavcev tri mece delalo v Nemčiji, delo smo dobili tudi na območju GG Kočevje ter v sosednji Hrvaški, na območju GG Karlovac, v Žumberku v gozdnem predelu Sušica,« je povedal inž. Šešec. »Tu smo prevzeli celotno sečnjo, spravilo,

prevoz in prodajo lesa v skupni količini okoli 3.500 kubikov. Dela, ki smo jih prevzeli, so bila načrtovana in odkazana od strokovnih delavcev GG Karlovac. Delno gre za redčenje, delno pa za končni posek pomlajenih gozdnih površin, vsega skupaj pa je okoli 10 hektarov.«

Novomeški gozdarji poudarjajo, da so v tem primeru samo izvajalci del in so vsa dela opravili v okviru gospodarskega načrta in po strokovnem odkazilu GG Karlovac. Kot izvajalci del pa se ne spuščajo v strokovne odločitve v zvezi z gospodarjenjem z gozdovi v sosednji republiki. »Povedati je treba še, da v Sušici ne gre za golosek, ampak za končni posek zrelega gozda, saj je gozd pomlajen in se bo po naravni poti sam od sebe obnovil, prav tako ni nobene nevarnosti erozije. Ta posek tudi ne more nič vplivati na zajetje pitne vode pri Rajakovcih, saj je zajetje višje v Gorjancih in leži v drugi dolini. Naj na koncu povem še, da je sečnja končana, nista pa še v celoti izvršena spravilo lesa in odvoz in ni še vzpostavljen gozdni red,« je končal direktor Šešec.

A. B.

dvignili veliko prahu. Niti v enega ni bil neposredno vpleten, v enega pa tudi samo posredno in brez svoje vednosti. Najprej se je pred nekaj tedni razkrilo, da je predsednik ptujske občinske vlade svoj program dela kratko malo prepisal od Rousa, kar je še toliko bolj čudno, ker Rousov program v Mariboru ni naletel na navdušene odmeve, prej na zadržke in dvome. Ergo: morebiti pa program sploh ni bil tako slab, če ga celo Ptujčani, že od nekaj precej nasršeni do svojega velikega mestnega soseda, posnemajo.

Druga afera, ki je vodilnim mariborskim funkcionarjem in v prvi vrsti prav Rousu pomagala utrditi podobo »poštenih in pravičnih«, je zgodba o poračunih občinskih funkcionarjev v sosednji Slovenski Bistrici. Ti so s predsednikom izvršnega sveta na čelu tik pred novim letom izplačali od 55 do 77 tisočakov »razlike« do plač, ki jim jih je omogočal republiški zakon. Ko je Večer prvi objavil to novico, se je kajpada sprožil pravi val obožbovanja račun teh novoizvojenih politikov, ki so malo predtem — da bi bila mera polna — zavrnili zahtevo slovenskobistrških učiteljev po višjih osebnih dohodkih, češ da je proračun prazen. Zgovoren je bil komentar enega od dobitnikov bogate nagrade na minulo leto: »Nori bi bili, če ne bi vzeli, kar nam je zakon dovolil vzeti.« Volivci in občinski Demos, ki je vlado sestavil, so seveda mislili drugače: nori bi bili, če bi dovolili, da nam takšni ljudje še najprej vodijo občinsko politiko. In občinski izvršni svet je padel.

Logično vprašanje je bilo, ali si tudi mariborski funkcionarji niso vzeli, kar jim je ponudil zakon. Rous in ostali so lahko z mirno vestjo sporočili Mariborčanom: niti pomislili nismo na to. Predsednik je v svojem slogu še dodal, da je njegov osebni dohodek 23 tisočakov in da se mu »to zdi dovolj«. Tako se delajo politične točke.

MILAN PREDAN

Predsednik Rous noče poračuna

Tako se delajo prave politične točke

MARIBOR — Mariborski predsednik občinske vlade Anton Rous ima pravzaprav srečo; vedno se v okoljskih občinah zgodi nekaj, kar njegove someščane prepričuje, da ga le ni treba samo kritizirati. Posamezne njegove izjave in ravnanja resda občasno izzovejo pikre pripombe in začudenje, a ima očitno več političnega takta kot nekateri njegovi kolegi na istem položaju. Smetarji in drugimi mestnimi službami se ne prepira, kot počne ljubljanski vladni šef; v strankarske zdrabe se ne spušča, vedoč, da je nekatere občinske predsednike izvršnih svetov v drugih concih Slovenije to že odneslo in trudi se, da bi bil z novinarji in dobrih odnosih, zavvedajoč se blagodejnih učinkov za svoj image, česar nekateri njegovi kolegi — v svojo škodo — še niso domleli.

Njegov rating se je v zadnjem času dvignil še po zaslugi dveh dogodkov, ki sta na štajerskem koncu

V vsakem primeru bo Pirova zmaga

Razprtije med M-Agrokombinatom in kmeti — kooperanti še niso razrešene

KRŠKO — Dvoboj med Slovensko kmečko zvezo in njenim iniciativnim odborom za ustanovitev Zadruga, ki ga v imenu kmetov vodi Tone Koršič, in med M-Agrokombinatom Krško, ki ga zastopa direktor Ivan Kozole, očitno prehaja v zaključno fazo. Medtem ko je Koršič že zdavnaj zaprosil krški izvršni svet za finančno pomoč, s katero naj bi kmečka zveza najela advokata, Kozole še zdaleč vlaga kazensko ovadbo zoper Koršiča, in sicer zaradi klevet (več o tem na 10. strani). A kdorkoli bo zmagal, bo po Pirova zmaga, kajti določena škoda je že nastala in je brzokone še ni konec.

Seveda je težko s strani razsojati o tem, kdo ima prav v tem sporu. Docela narobe pa bi bilo dati prav tistim prenapetim v Slovenski kmečki zvezi, ki popolnoma zanikajo pomen M-Agrokombinata. Zdjaj to že spoznavajo, med njimi tudi sam predsednik SKŽ Koršič, očitno pa je, da je vse skupaj šlo že predalet in ni več poti za umik. Da so se vsega naveličali tudi v M-Agrokombinatu, kaže pogrevanje minulega dela Antona Koršiča v podjetju. Na kratko bi te obtožbe, ki naj bi bile zrele za disciplinsko obravnavo, lahko strli v

ugotovitve, da se je bolj ukvarjal s politiko kot z delom. V časih, ko se je porajala kmečka zveza in opozicija sploh, seveda ni bilo lahko razmejiti med odgovornostjo do službenega dela in ukvarjanja s politikom. Dejstvo je namreč, da so se kmetje v iniciativnem odboru ukvarjali s politikom na svoj račun, Koršič pa na račun M-Agrokombinata, pravijo dobro obveščeni.

Druga stran ima svoje argumente v tem sporu. Po Koršičevem mnenju se kmetom dogajajo same krivice že vsa leta po vojni, vrh pa so dosegle v minu-

lih dneh ob sprejemu statuta M-Agrokombinata, ki je sedaj družbeno podjetje. Konec leta 1989 je bil sprejet samoupravni sporazum o reorganizaciji kombinata. V njem so zakonska varovala za zaščito zadruga kot kmetove organizacije. V 6. členu piše, da se bodo kmetje po sprejemu zakonskih aktov s področja združništva lahko odločali o drugačni organiziranosti. V 10. členu pa je zapisano, da se statut lahko sprejme le ob soglasju vseh. Koršič meni, da je bil ta člen samoupravnega sporazuma na glasovanju kršen, saj je bil predstavnik kmetov Janez Žaren proti takemu statutu.

Zastopnik kmetov v skupščini kombinata, Janez Žaren, pravi, da so kmetom veliko obljubljali in malo ali nič dali. Pravi tudi, da je bila hranilno-kreditna besedila brez časa likvidnosti in kmetom niso izplačevali denarja samo zaradi tega, ker je zašlo v likvidnostne težave podjetje kot celota. In očitno je, da bo tudi poslej tako, saj enota zadruga ni pravna oseba in torej tudi ne more biti ustanoviteljica hranilno-kreditne službe. Vse to povzroča tudi statut kombinata, ki pa je bil po mnenju kmetov sprejet na nezakonit način.

Neurejeno je vprašanje, kdo ima v tem boju več privrčencev, in seveda, komu se bo na koncu nasmehnila zmaga. Obstaja bojazen, da v tem boju sploh ne gre za pomoč kmetom, ampak je to boj za prevzem kombinata. Malce so v tem boju pridobili kmetje, ki zdaj iz HKS lahko dvignejo ves denar, kolikor ga sploh še imajo.

J. SIMČIČ

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: mag. Julij Nemančič

Aktivno oglje

Občutek imam, da vinogradniki preveč pričakujejo od čiščenja z aktivnim ogljem. Pri katerih napakah vina ali mošta si torej lahko pomagamo z aktivnim ogljem?

Aktivno oglje je nevarno, ker nam lahko vino načne bolj, kot si želimo. Ako nam je uspelo napako odstraniti ali zmanjšati, je tudi sorta aroma vina odstranjena. Da bi vinu vrnilo vinski cvetico in zamaskirali »praznost«, si lahko pomagamo samo z rezanjem z boljšim vinom v razmerju, recimo, 1:5 v korist dobrega vina. Naposlone se odločimo za aktivno oglje:

1. Da odstranimo visoko barvo belega vina, doziramo 30 g/hl. Pri rdečem vinu si smemo dovoliti 1 do 2 g/hl, če hočemo odstraniti samo rjavi ton iz barve.

2. Okus po gnolibi, ki izvira iz gnilega grozdja, odstranimo delno z aktivnim ogljem. V tem primeru uporabimo do 30 g/hl sredstva. Vinske kleti, ki imajo centrifuge, lahko pred alkoholnim vrenjem mošt obdelajo z večjo dozo oglja, do 100 g/hl, in čez nekaj ur že s centrifugo zbistrijo mošt, da ga pripravijo za alkoholno vrenje.

3. Okus po zemlji ali dimu, ki ga ima grozde z nekaterih leg, lahko odstranimo z aktivnim ogljem. Doziramo 80—100 g sredstva na hektoliter, potem ko smo mošt razsuzili. Čim se ogdje sesede, mošt odtočimo v vrelo posodo.

4. Pri ciknjenih ali mlečno ciknjenih vinih lahko z aktivnim ogljem popravimo okus, odstranimo stranske proizvode bakterij, ki povzročajo neprijeten priokus, ne moremo pa z ogljem odpraviti cika. Za ta namen doziramo 10 g/hl.

Aktivno oglje je bolj učinkovito,

če je fino zmleto. Na trgu so danes že zanesljive kakovosti, in če je na embalaži označeno, da se uporablja v kletarstvu, potem ne tvegamo. Ker so delci dobrega aktivnega oglja zelo majhni in lahki, je potrebno skrbno pripraviti kašo z vinom in jo stepati, da se ogdje odzdrži. Samo čista vina lahko uspešno zdravimo z ogljem, oglje namreč nima čistilnega učinka. Zelo motna in sluzava vina hitro blokirajo površino oglja in njegov učinek izostane. Ne smemo pa združiti oglja s kakim drugim čistilom vina, če pa že, je vrstni red tak: najprej oglje, naslednji dan pa dodamo želatino. Oglje v vinu učinkuje takoj, zato moramo vino v sodu takoj po dodatku čistila dobro mešati, da zajame sredstvo vso količino. Najboljši so učinki pri majhnih vinskih napakah in majhnih količinah oglja na hektoliter.

Ko je kaša iz oglja in vina pripravljena, jo pomešamo v denimo 20-krat večji količini vina, nato jo prelijemo iz posode v posodo in vlijemo v sod, kjer je vino, ki ga hočemo zdraviti. 15 minutno mešanje zagotovi, da je obdelan vsak liter vina. Potrkavanje po sodu pa ni potrebno. Po 2 do 3 dneh vino filtriramo oziroma ga najkasneje po enem tednu odtočimo od usedline. Aktivno oglje deluje na vino oksidativno, zato je potrebno preverjati prosti SO₂.

Drage bralke in bralci, pri pripravi člankov sem spregledal prvi trenutek za noveletno voščilo. Toda bolje pozno kot nikoli! Zato: Hvala lepa za zvesto spremljanje rubrike. Vesel bom vsakega vašega napotka in želje, o čem naj pišem. Želim vam rodovito leto 1991 in da bi srečni in zdravi mirno uživali sadove svojega dela v svobodni domovini.

Vaš JULIJ NEMANIČ

kmetijstvo

NOVO KRMILO

NOVO MESTO — V tovarni krmil, ki jo ima M-Kmetijska zadruga Krka v Bršljinu, so začeli za piščance brojlerje izdelovati krmilo, imenovano BRO-D. Krmilo se meša s koruzo, in sicer naj bi bil delež obeh sestavin piče enak. Kot so izračunali, se porabi do starosti sedem tednov 1,7 kg omejenega krmila na piščanca. Krmilo, ki ga tovarna pakira v 10- in 25-kilogramske vreče, je primerno za pitanje piščancev brojlerjev od 3. tedna starosti naprej. Posebnega režima prehrane razen omenjenega pravilnega odmerka ni, pomembno je le, da imajo piščanci dovolj sveže vode.

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

Tone Gracar je mnogim gospodinjstvom dobro poznan, saj je med branjevkami večkrat edini možki. Prodaja jabolka, korenje in druge sezonske stvari. Vsak ponedeljek in petek pride v Novo mesto z Mirne. V zadnjem času, ko je na pohodu gripa in prehladi, je še posebej zanimiv s svojimi domačimi čajnimi mešanicami, ki jih že desetletja pripravljata skupaj s svojo družino in vnuki. »Doma živimo z naravo. Naši izleti se vedno končajo na košenicah in v gozdovih. Nabiramo vse zdravilne rastline, od žajblja, materine dušice, melise, mete, bezga, koruznih laskov in tavrentrože do gluga in drugega. V zimskem času, ko je vse lepo suho, pa ponudimo takole zapakirano v vrečki,« nam je pokazal Tone. Takšna vrečica stane 30 din. Ostale cene na tržnici: šopek teloha 15 din, lonček smetane 40 din, sirček 50 din, endivja 25 din, merica motovilca 20 din, domači ocvirki 60 din, jajca 30 din, šopek petršilja 40 din, domači sir 100 din...

Sejmišča

SEJMIŠČE V BREŽICAH — Na sobotnem sejmu so imeli naprodaj 238 prašičev, starih do 3 mesece, in 45 starejših. Prvi, ki so jih prodali 163, so veljali 30 din kilogram žive teže. Drugi, od katerih jih je menjalo lastnika 12, so stali 22 do 30 din kilogram žive teže.

SEJMIŠČA V ŠENTJERNEJU

— Na zelo dobro obiskanem sobotnem sejmu so imeli naprodaj 319 prašičev, starih 8 do 14 tednov, in 26, starih nad 3 mesece. Prvi, ki so jih prodali 20, so stali 42 do 45 din po kg žive teže. Drugi, prodali so 4, so veljali 22 do 30 din za kg žive teže. Na sejmu so imeli še 7 pitancev, ki so stali do 22 po kg žive teže, 14 krav, ki so jih prodajali po največ 20 din za kg, ter 29 konj, ki so veljali do 18, in 13 zrebret, katerih cena je bila 24 do 28 din za kg žive teže. Velike živali so šle zelo slabo v prodajo.

Kmetijski nasveti

Luči ni prosil le Goethe

Obrezovanje je najtežje in najbolj odgovorno delo pri vzgoji in oskrbovanju sadnjega drevja. Z njim uravnava sadjar razmerje med rastjo in rodnostjo; uspeh je odvisen od znanja, spretnosti in vestnosti. Tako je v knjigi *Obnova naših sadovnjakov* pred desetletji zapisal dr. France Adamič. Tedaj fiziologija rezi sednega drevja še ni bila raziskana tako, kot je danes, načela o tem delu so temeljila na praktičnih izkušnjah dolgoletne sadjarske tradicije, ki so jo pri nas gojili predvsem duhovniki in učitelji.

Zelo dolgo velja pravilo, da mora biti drevesna krošnja redka, odprta in zračna, vsaka veja pa mora imeti v njej določen prostor. To je najpomembnejši cilj obrezovanja, ki so ga znanstveno utemeljili s proučevanjem fotosinteze, edinega in najcenejšega načina pretvarjanja sončne energije v energijo, ki jo za svoj obstoj potrebujejo človek, živali in večina rastlin.

Največji učinek ima fotosinteza, če pade svetloba direktno na rastlinske liste, v katerih je klorofil. Če dobi list samo polovico direktne svetlobe, se fotosinteza za toliko zmanjša, da ustvarjena energija zadošča samo še za življenje lista samega, ne pa za tvorbo plodov. V tem je vzrok, da neobrezano sadno drevje le izmenično rodi, pa še tedaj so plodovi drobni, krhkljavi in trgovsko mnogo manj vredni. Z redčenjem sadne krone sadjar poveča

• NA POMOČ ŠE POLETNA REZ — Proti zasenčenju notranjosti krone, ki lahko najbolj prizadane pridelek, se sadjar uspešno bori tudi s poletno rezjo ali mandanjem. Z zimsko rezjo, ki jo opravi v času mirovanja rasti, najbolj pa od druge polovice februarja dalje, ne more zagotoviti trajne osvetlitve krošnje. Poletna rast zelene mase namreč kmalu zasenči notranjost in deluje na sadno drevo kot zajedalec (če nima več kot 50-odstotne direktne osvetlitve), zato je treba nove mladice odstraniti oz. razredčiti. To je odločen poseg tudi za pridelek v naslednjem letu, saj se poleti, v juniju, začne tako imenovana diferenciacija cvetnih brstov, to je nastavkov bodočih plodov.

osvetlitev znotraj krošnje, zato je ta ukrep mnogo važnejši, kot je krajšanje pogankov.

Če hoče sadjar imeti velik, red in kakovosten pridelek, mora stremeti k čim večji izbiri sončne energije. Koeficient izbrabe se da povečati tudi do osemkrat. Odločilna je geografska širina, konfiguracija terena, gostota saditve in izbira sorte. Gosti nasadi in šibko rastoče podlage ter sorte, ki naglo zarodijo, so zato postali osnova uspešnega sodobnega plantažnega sadjarstva.

Inž. M. L.

Temno meso spodbuja pojav raka

Najnovější izsledki, ki bodo vplivali tudi na živinorejo

»Čim manj temnega mesa boste pojedli, tem bolje bo za vas,« svari profesor dietetike na harvardski univerzi v ZDA in dodaja, da bi svoje zdravje najbolj učinkovito varovali, če bi takega mesa sploh ne jedli. Svoje nasvete je oprl na šest let trajajoče medicinske raziskave, ki so zajele nad 88.000 medicinskih sester in jim nikakor ni mogoče očitati znanstvene oporečnosti.

Te raziskave so nedvoumno pokazale, da je zanesljiva neposredna zveza med količino zaužitega mesa in pojavom raka na črevesju. Zenske, ki vsak dan jedo govedino, svinično ali jagnjetino, dobijo to bolezen dvainpolkrat pogosteje kot tiste, ki tovrstno meso uživajo le enkrat na mesec. Znanstveniki domnevajo, da se v prvem primeru rak pojavi pogosteje zato, ker ob večkratnem uživanju mesa jetra oz. žolč izločajo več žolčne kisline, ki je potrebna za prebavo maščobe, to pa črevesje poškoduje in ga naredi manj odpornega proti boleznim.

Odkar so v Journal of Medicine objavili te podatke, se ljudje prestrašeni sprašujejo, kaj zdaj, kaj naj jedo, ko pa se je uživanje temnega mesa v Ameriki tako množično razširilo in skorajda ni jedilnika brez njega. Vsega tudi ni moč nadomestiti z bolj zdravim belim perutninskim mesom. Kakorkoli: obetajo se veliki premiki v prehrani in vse močnejši so klici po bolj zdravem vegetarijanstvu, ki utegne v temeljih spremeniti tudi kmetijstvo, in to v pozitivno smer. Z narodnogospodarskega vidika je živinoreja v nekem smislu razkošje. Soja ali koruza lahko kot neposredna hrana preživi neprimerno več ljudi, kot pa če je porabljena kot krma za živino.

SLABO ČEBELJE LETO — Na območju novomeške občine živi in dela šest čebelarjev, katerih je včlanjenih 450 čebelarjev. Najbolj delavni so v Čebelarstvu Novo mesto, ki je imelo minulo nedeljo redni letni občni zbor v prostorni osnovne šole Grm. S preteklim letom čebelarji še zdaleč ne morejo biti zadovoljni, saj je bilo za čebele eno najslabših, kar pomnijo. Že pred dvema letoma jim je varoza za pol zmanjšala čebelje družine, tako da je bilo minulo leto le zdravljenje; dodatno škoda pa je naredila še druga bolezen — poapnela zalega. »Bolezen nam je uspelo zavezati, nismo pa je odpravili. Ostale so nam oslabilne čebelje družine in to se bo poznalo še v letošnjem letu,« je povedal predsednik družine Ivan Somrak (na sliki v sredini) in nadaljeval: »Tudi s pridelkom še nikoli ni bilo tako slabo. Večina čebelarjev je morala čebele celo krmiti, da so jih lahko obdržali pri življenju.« Čebelarji — teh je v društvu včlanjenih le 74 od skupno 180, kolikor jih čebelarji na območju novomeške družine — so sklenili, da se bodo bolj organizirano lotili reševanja čebelarstva, zato bodo v svoje vrste povabili prav vse, ki sedaj čebelarjajo na črno. Proti boleznim se bodo borili skupaj, saj je mnoga zdravila mogoče kupiti le v tujini, z ustreznimi dovoljenji. (Foto: J. Pavlin)

• Kaj je bilo meni tega treba? Lepo sem študirala in pisala, kritizirala oblast, zdaj pa... (Spomenka Hribar)

• V republiški skupščini sedijo v klopih vladajočih ponižani in razžaljeni iz mračnih časov starega režima, med njimi pa so lepo in v imponantnem številu posajeni tudi nekdanji partijski gorečnejši, nekdanji varuhi Ideje, ki je, kot pravijo, deželo spremenila v pogorišče. (M. Šetinc)

Pripravimo cepiče za cepljenje

Prihaja primeren čas — Kakšni naj bodo cepiči in kako jih shraniti

Sorte večine drevesastih sadnih rastlin množimo s cepljenjem. S cepljenjem združujemo podlago s cepičem. Iz podlage se razvije koreninski del rastline, iz cepiča pa nadzemni del. Iz cepiča zraste sorta z enakimi lastnostmi, kot je bila tista, s katere smo cepič vzeli. Različne podlage lahko vplivajo le na različne čase, ko sorta zarodi, na različno bujnost rasti drevesa in zasidranost v zemlji, na različno odpornost proti določenim boleznim in škodljivcem, na čas zorenja plodov ter na rodnost in vid-doplov.

Za drevničarje je razmnoževanje sadnih rastlin urejeno in predpisano z zakoni. Za domačo rabo se lotimo cepljenja, kadar želimo razmnožiti sorto, ki je ne moremo kupiti, ali kadar precepimo sorto, katere lastnosti nam ne ustrezajo, z boljšo sorto.

Spomladi lahko cepimo od konca marca do začetka aprila, zato o tehnikah cepljenja kdaj drugič. Tokrat le nasvet za pripravo cepičev, saj je za to opravilo zdaj primeren čas. Cepiče naredimo jermimo v času, ko so drevesa še v zimskem mirovanju oz. najkasneje dva do tri tedne pred začetkom brstenja, to je za koščičarje (breskev, marelica, češnja) v januarju in za pečkarje (jablana, hruška) v februarju. V toplih zimah jemljemo cepiče prej, v zimah brez vmesnih otoplev v januarju pa se

ta čas lahko nekoliko podaljša.

Za cepiče so primerni enoletni ravni in gladki poganjki debeline svinčnika. Poganjki morajo biti dobro dozoreli (vrh poganjka je brez listja, rjave barve in olesenel). Brsti na poganjku morajo biti dobro razviti in speči. Pri koščičarjih moramo paziti, da nimamo na cepiču samih cvetnih brstov. Ti morajo biti lesni ali vsaj mešani. Za cepiče režemo poganjke, ki so bili med rastjo dobro osvetljeni; nahajajo se na obodu krošnje ali v drugih njenih dobro osvetljenih delih. Bohotivke ali vodni poganjki, ki rastejo s hrtov vej v notranjosti krošnje, niso primerni za cepiče, ker imajo slabo razvite brste. Spodnji del in vrh poganjka za cepiče nista primerna, tako lahko dobimo iz enega poganjka običajno tri cepiče s tremi očesi.

Pravočasno narezane poganjke za

cepice označimo z imenom sorte in jih do cepljenja shranimo v vlažnih in hladnih razmerah. Vlažnost je potrebna, da se cepiči ne izsušijo, nizke temperature pa, da ostanejo v mirovanju. Lahko jih shranimo v vlažnem pesku ali mivki v hladnem in ne presušnem prostoru ali jih zakopljemo na prostem v rahlo zemljo na severni (senčni) strani stavbe. Če cepiče shranimo v hladilniku, jih zavijemo v plastično folijo, ki naj na enem koncu ne bo zvezana, da cepiči lahko dihaajo. Cepiče lahko shranimo tudi v dobro navlaženi žagovini ali mahuh (na 1 kg mahuh zlijemo 3 l vode); v zaboji menjaje nalagamo plast vlažnega mahuh in plast cepičev.

Pravočasno narezani cepiči, ki do cepljenja ostanejo v mirovanju in ohranijo vlažnost (niso uveli), so prvi pogoj za uspešno cepljenje.

Inž. TANJA STRNIŠA

gospodinjjski kotichek

Priprava domačih dobrot

Gospodinja, ki zna zamesti domač kruh, naj bo iz bele ali črne moke, se bo prav gotovo lotila tudi bolj zahtevnih vrst testa. Iz žitnih zrn pa lahko pripravimo tudi zelo okusne kuhane ali popečene jedi, katerih izvor sega daleč nazaj v našo domačo kuhinjo. Vse te jedi so se včasih pripravljale v krušnih pečeh, danes pa se pripravljajo v tehnično izpopolnjenih kuhinjskih pripomočkih. Posledica tega je tudi bogatejša sestava jedi. Žito, ob katerem so nekoč rasli mladi rodovi, je bilo proso. Danes ga le redko zasledimo na naših jedilnih mizah v obliki sadne, mlečne in zabeljene kaše, pečene narastka ali kuhanega skupaj s kislim zeljem.

Kako pripravimo narastek iz prosene kaše? Potrebujemo: 500 g prosene kaše, 1,5 l vode, 3/4 l mleka, sol, 5 jajc, 125 g masla ali margarine, 3 žlice sladkorja, košček cimeta skorje, vaniljev sladkor ter sveže ali suho sadje. Priprava: Proso namočimo čez noč namočimo. Vodo zavremo, dodamo sol, cimetovo skorjo in proso na kašo. Ko se kaša zgosti, jo zalijemo z vročim mlekom. Gosto, delno kuhano jed postavimo, dodamo sladkor, maščobo, vaniljev sladkor, razmešana rumenjake in trd sneg. Vse skupaj premešamo in predenemo v posušeni pekači. Po površini naloži-

mo poljubne koščke sadja. Pekač postavimo v pečico in pečemo 45 minut pri temperaturi 200°C.

V časih so gospodinje pripravljale za zimse praznične dni dišeči sadni kruh. Čimveč različnega sadja denemo v testo, bolj je kruh okusen in sočen. In kako pripravimo sadni kruh? Potrebujemo: 500 g pšenične moke, 40 g kvasa, 50 g sladkorja, 50 g surovega masla, sol, mleko. Dodatki: 180 g posušenih hrušk, 100 g suhih sliv, 160 g suhih fig, 160 g rozin, 30 g rmandljev, 30 g lešnikov, 60 g orehov, lim. lupina, 5 žlic ruma in 50 g sladkorja. Priprava: Oprane hruške in fige kuhamo do mehčake. Odcedimo in v isti vodi prevremo oprane suhe slive. Nato sadje in ostale dodatke narežemo in dobro premešamo pustimo čez noč. Naslednji dan dodamo sladkor in zamesimo testo. Dve tretjini vzhajanega testa razdorbimo med naved in ga dobro vnetemo. Tretjino testa tanko razvaljamo in zavijemo vanj sadni kruh. Robove dobro stisnemo in položimo v pekač, potresen z moko. Kruh večkrat prebodemo in pustimo vzhajati 90 minut. Pečemo ga dobro uro pri temperaturi 200°C. Dalje prihodni.

HELENA MRZLIKAR

Kmetijski zavod Ljubljana

Se podjetništvu obeta nov zagon?

Nova Agencija za podjetništvo Espri hoče pomagati v izboljševanju gospodarskih in s tem življenjskih razmer — Enkrat na mesec brezplačno svetovanje

NOVO MESTO — Novomeške gospodarske razmere so porazne. Preko 1.100 brezposelnih, preko 2.000 presežnih delavcev pa vrsta grozečih stečajev. Podobno je v vsej dolenjski regiji. Urejanje splošnih pogojev gospodarjenja oblasti ne gre ravno od rok. Vse se seveda prelamlja na plečih ljudi, ki jim za večino slabimi plačami zdaj vse bolj grozi brezposelnost brez jasnejše perspektive za novo delo, ki ni več ustavna pravica, in za preživetje. V take razmere je z novim letom kot naročeno »padlo« novo novomeško zasebno podjetje Espri, agencija za podjetništvo in vodenje, ki ima tudi podporo Območne gospodarske zbornice.

Agencijo za podjetništvo in vodenje Espri sta ustanovila dva družabnika, njena direktorica je diplomirana ekonomistka Darinka Smrke, ki je bila nazadnje predstojnica novomeške občinske sekretariata za družbeni razvoj in razmere dobro pozna. S svojim znanjem in z znanjem sodelavcev, ki bodo vključeni v izvajanje programa agencije, hoče družabnika prispevati k izboljševanju slabih gospodarskih razmer in s tem življenjskih razmer ljudi. Agencija je tudi že vključena v projekt novomeške enote Zavoda za zaposlovanje — »Do novega delovnega mesta na podjetniški način«, ki bo izdelan v kratkem, na odgovor na pobudo o sodelovanju z novomeškim izvršnim svetom pa še čaka.

»Po poslovnem načrtu bo agencija delala predvsem na področju malega podjetništva pa malih in srednjih podjetij. Usmeritev izhaja iz ankete, ki je bila izvedena v septembru s pomočjo Območne gospodarske zbornice med 60 dolenjskimi direktorji. Na področju malega podjetništva je dejavnost Esprija usmerjena v svetovanje in inženiring pri ustanavljanju podjetij, od zbiranja in preverjanja idej in programov, svetovanja pri izdelavi poslovnih načrtov do izdelovanja investicijskih načrtov, samega ustanavljanja podjetij, ekonomskega in organizacijskega svetovanja in tudi opravljanja finančno-računovodskih in tehničnih storitev za mala podjetja. Po tem je veliko povpraševanja, računam, da bo že v nekaj tednih dovolj dela za stalno zaposlitev računovodkinje, odločili pa smo se za sklepanje pogodb predvsem z novimi podjetji, da jih spremljamo od začetka,« razlaga Smrketova.

Agencija Espri ima tudi program podjetniškega izobraževanja podjetnikov. V ta namen je dogovorjena za sodelovanje z GEA Collegeom Ljubljana pa z izobraževalnim centrom Krke itd. Je tudi eden od pobudnikov za organiziranje malih podjetnikov Dolenjske v nekakšen klub podjetnikov — ustanovljen naj bi bil v feruarju — katerega osnovni namen bo skupni nastop pred bankami, pred finančnimi institucijami

in pred organi v občini in republiki, ko gre za politiko razvoja drobnega gospodarstva.

V SOBOTO OBČNI ZBOR SDZ

NOVO MESTO — Občinski odbor Slovenske demokratične zveze Novo mesto obvešča vse člane in simpatizerje, da bo občni zbor SDZ v soboto, 19. januarja, ob 17. uri v gostilni Kos v Ločni. Hkrati sporočamo, da poslušamo v prostorih občinske skupščine, Novi trg 6/II, soba št. 46, vsak torek in petek od 9. do 11. ure. Vabljeni!

VSI SE RADI IGRAJO — Na prvem dolenjskem seminarju o delu z duševno prizadetimi je bilo delo pestro razčlenjeno. Medtem ko so stareši poslušali predavanja, so bili otroci v varstvu specialnih pedagoginj. (Foto: M. M.)

Čeprav odmaknjeno, živijo z nami

Društvo za pomoč duševno prizadetim občine Novo mesto je pripravilo uspešen seminar na Otočcu — Druženje staršev, strokovnjakov in varovancev

OTOČEC — Vzgoja, nega in skrb za duševno prizadete ne zahteva od staršev samo veliko ljubezni, potrpežljivosti in truda, marveč tudi nekaj dodatnega znanja, družine z duševno prizadetim članom pa ustrezno družbeno pozornost in pomoč okolja. Poleg strokovnih ustanov, ki se ukvarjajo s tem, v Sloveniji delujejo tudi društva za pomoč duševno prizadetim, organizacijsko povezana v republiško zvezo, ki že vrsto let prireja celotredenske seminarje, na katerih se srečajo starši z otroki in varovanci ter strokovnjaki. Prvi seminar te vrste na našem območju je bil konec prejšnjega tedna, od 11. do 13. januarja, v Garni hotelu na Otočcu, pripravila pa ga je Zveza društev za pomoč duševno prizadetim Slovenije v sodelovanju z novomeškim društvom in Osnovno šolo s priloženim programom Dragotin Kette.

V novomeški občini je 235 družin, ki imajo v svoji sredi duševno prizadete otroke ali odraslo osebo, in v tem pogledu novomeška občina presega slo-

vensko povprečje. Problemi so pereči, potrebe po najrazličnejših oblikah sodelovanja in pomoči pa velike, zato je dejavnostno prebujeno Društvo za pomoč duševno prizadetim občine Novo mesto organiziralo prvi tako imenovani vikend-seminar. Udeležilo se ga je 18 družin z duševno prizadetim članom iz Novega mesta. Družine so prispevale simbolično vsoto, preostali denar je v glavnem zagotovila Zveza, pomagale pa so tudi novomeške delovne organizacije in zasebniki.

Koordinator seminarja, dipl. psih. Renata Bačar, je povedala, da so udeleženci otopole seminarja navdušeni nad to obliko dela, zato bodo poskusili pripraviti letos še en seminar. Zanimanje je namreč veliko, narava dela na seminarju pa ne dopušča velikega števila udeležencev.

Je grad vreden toliko kot pot?

Prizadevanja za ureditev in sanacijo metliškega gradu, v katerem ima svoje prostore Belokranjski muzej — Poslej večja odgovornost ustanoviteljev

METLIKA — Po novem naj bi bili ustanovitelji zavodov, med katere spadajo tudi muzeji, precej bolj odgovorni za delo in obstoj zavodov kot doslej. Tako naj bi v primeru Belokranjskega muzeja ustanovitelji, se pravi obe belokranjski občini, bolj skrbeli za denar za normalno delovanje tega edinega belokranjskega muzeja. Če pa bi v Belkrajini prišlo do ustanovitve novih občin, se odgovornost za delovanje muzeja porazdeli na vse.

Letošnje leto naj bi bilo v tem smislu prehodno, tako da bo republika še dala denar za osnovno dejavnost po svojih merilih, ustanovitelji pa morajo leto zagotoviti sredstva za vzdrževanje zgradb, za eventualne adaptacije in druge investicije ter za dopolnilni program, o čemer naj se muzeji z občinami ustanoviteljicami posebej dogovorijo.

V Belokranjskem muzeju menijo, da bi letos morali nadaljevati dela pri obnovi gradu. Lani so za začeta dela porabili ves razpoložljivi denar, tako tistega, ki ga je muzej odobrla metliška občina, kot tistega, ki ga je muzej za to dobil

»Alfa« z originali

Nova videoteka za ljubitelje dobrih filmov

NOVO MESTO — Tik pred koncem lanskega leta je Novo mesto postalo bogatejša še za eno videoteko. Gre za video studio Alfa, ki ga je v Pugljevi ulici odprl Zoran Leko. Z njegovo pomočjo so prišli na svoj račun ljubitelji dobrega filma.

Posebnost video studia Alfa, ki jo bodo morale po sprejemu nove, »protipiratske« zakonodaje vzeti za svojo vse videoteke, so namreč originalne kasete. Trenutno imajo na originalnih kasetah na voljo 110 filmov, med temi tudi večino slovenskih filmov od Kekca naprej, po katerih ljudje začuda precej povprašujejo. V kratkem bo ta izbor povečan še za 60 filmov. Za zamudo je krivo to, da naša filmska podjetja pri izdelavi preprosto ne zmorejo slediti velikemu tovrstnemu povpraševanju. Kot zanimivost velja omeniti, da imajo filmi v Alfa večina slovenske podnapise, tudi tisti, ki prihajajo iz beogradskega delavnice! Res pa je, da si je trenutne uspešnice preko originalnih video kaset mogoče ogledati šele po predavanju v kinematografih, medtem ko se piratske kopije ne ozirajo na to.

Dokler bo dovoljeno, bodo v Alfa seveda izposojali tudi kopije, ki pa so tudi na takšni kakovostni ravni, da ne kvarijo užitka ob gledanju dobrega filma. Izbor kopij trenutno obsega 850 filmov najrazličnejših vrst od akcijskih filmov do dram, veliko pa je tudi filmov, primernih za otroke. »V Novem mestu je že nekaj videotek in malo sem se bal začeti. Toda rad imam filme, dobre filme, in to izposojanje sem želel spraviti na višjo raven. Mislim, da mi je kar uspelo. Ko so prijatelji videli, da imam v videoteki veliko dobrih filmov, dram,

Zoran Leko
so rekli, da bom propadel, da to ne bo šlo. Zdaj prihajajo vsak dan nove stranke, četudi so naše cene nekaj višje kot drugje, seveda na račun originalov in kakovosti, ki je ne mislim zanemariti.« pravi Zoran Leko.

NADŠKOF ALOJZIJ ŠUŠTAR V NOVI MESTU

NOVO MESTO — V okviru dejavnosti kluba svobodna katedra bo v sredo, 23. januarja, ob 19. uri v hotelu Metropol v Novem mestu pogovor z dr. Alojzijem Šuštarjem, slovenskim metropolitom in ljubljanskim nadškofom. Tema katedre je Položaj in vloga Cerkev v Sloveniji.

V MUZEJU VEDNO VEČ PREDMETOV

METLIKA — V začetku tega leta je bilo v Belokranjskem muzeju v Metliki 7.654 inventariziranih predmetov. Leta 1984 jih je bilo 6.928, predlani pa 7.455.

Odprta še trgovina za črno in belo

Nova trgovina Nanca

NOVO MESTO — Trgovino Nanca v Ulici Ilke Vaštetove 16 bi lahko poimenovali kar črno-bela. Na njenih policah in obešalnikih je mogoče dobiti oblačila in vse dodatke za dneve žalovanja, za obhajila, birme in poroke. Skratka, Nanca je trgovina, ki smo jo na Dolenjskem pogrešali in zato smo morali ob nakupih za posebne priložnosti v Ljubljani in Zagreb. Jožica Malus je trgovino s takšno ponudbo odprla prav na željo občinskih služb, kjer se prizadevajo, da bi poplavno trgovin usmerili tudi v specializirano prodajalne.

Trgovino Nanca na Žibertovem hribu v Zabji vasi bodo torej obiskovali vsi, ki bodo potrebovali črno-belo ne le za žalovanja, temveč tudi za druge priložnosti in svečanosti. »Ko ima človek smrt v hiši, ima še najmanj časa, da bi obiskoval trgovine in iskal primerna oblačila. Pri meni je mogoče obleči najmlajše, mlade in starejše. Prodajamo tudi razne dodatke, žalne trakove, pripone, celo sveče in drugo. Blago dajemo tudi na obročno odplačevanje, saj vemo, da se tedaj nabere kar precej stroškov,« pove prijazna trgovka Jožica.

J. P.

POŠTA — Prenekateri lastnik telefona v našem mestu je decembra dobil od pošte opomin, češ da ni plačal telefona. Kar precej poštenjakov, ki redno poravnajajo vse obveznosti do države in boga, se je jezno oglasilo na pošti, kjer so jim bolj ali manj ljubeznivo pojasnjevali, da se je računalnik nekaj zmotil in da je opomin brezpredmeten. Čeprav ljudje že vedo, da se računalniki nikoli ne zmotijo (napake delajo tisti, ki jim ukazujejo), se nad opominom niso preveč razburjali. Kapljo čez rob je preli še naslednji telefonski obračun, v katerem so bili ena od postavk tudi stroški, ki so jih imeli poštarji z neveljavnim in odvečnim opominom! Zgodba ima tudi nadaljevanje, stroške opomina bodo poštarji odračunali šele pri naslednjem računu. V civilizirani in urejeni državi bi se pošta za tako napako javno opravičila. V opravičilu bi bilo seveda tudi pojasnilo »kako in zakaj se je zmotil računalnik.«

GOSTIJA — Toni Vovko je minuli teden na Ratežu odprl nove prostore svoje gostilne in ob tej priložnosti priredil gostinjo, na katero je med drugimi povabil tudi vse nove novomeške oblastnike. Za različno od prejšnje oblasti, ki je imela bankete za sestavni del modrega vladanja, se ni rataškemu vabilu odzval noben ud vladajočeh strukture. Poznavalci zdaj hudobno ugotavljajo, da je jara gospoda ostala doma zato, ker je bilo treba pri Toniju znati jesti s tremi vrstami žlic, nožičev in vilic, da o zapleteni umetnosti uživanja školj, žab, polžev, rakov in kivičarja niti ne govorimo.

NAROČNINA — Ste že kdaj pomislili, da bi prenehali plačevati televizijsko naročnino, ker je televizija zaveda, narejena za Ljubljano in Ljubljance? Če niste, imate krasno priložnost. Minuli teden je osrednji dnevnik objavil reportažo, kako zelo je uničena Iska cesta v Ljubljani. Iz priložnega je bilo razvidno, da gre za lokalno potko. Če bi bila v osrednjem dnevniku vsaj približno enakovredno predstavljena avtocesta Ljubljana-Zagreb, ne bi bilo javno razpravljali o njeni gradnji, ampak se že vozili po njej.

Ena gospa je rekla, da zdaj ve, zakaj so v novomeški občinski upravi plače skrivnostne. Zato, ker so manjše kot, recimo, v trebanjski ali črnomajski občini.

DEŽURNE TRGOVINE

- V soboto, 19. januarja, bodo kot dežurne odprte v Novem mestu do 19. ure, drugod pa do 17. ure, naslednje prodajalne živil:
- v Novem mestu: Samopostrežba v Šmihelu
 - v Sentjerneju: Market Dolenjka
 - v Dolenjskih Toplicah: prodajalna Rog
 - v Žužemberku: Samopostrežba KZ
 - v Straži: Market Dolenjka
 - v nedeljo bosta od 8. do 11. ure odprti: v Novem mestu: Pogača na Glavnem trgu 22, v Črnomlju: Market Čardak.

Sprehod po Metliki

ČE SE ŽE ODRASLI SREČUJEMO S KRUTO RESNIČNOSTJO, bo to pri zaneseno vsaj predšolskim otrokom, za katere pripravljajo v knjižnici ure pravljic in sicer vsak torek ob 10. uri. Tako bo januarja, februarja, marca in aprila. Predšolski otroci, ki ne hodijo v vrtec, se bodo v knjižnici zabavali s pravljicami, igrami pesmimi ter video predstavami, medtem pa bodo staršem na razpolago knjige, revije in časopisi. Vodja knjižnice Anica Kopljič zagotavlja, da bo zanimivo in pestro zato priporoča staršem, naj pripeljejo malečke.

DANILO JURAJEVIČ, lepotni mojster za ženske in moške obraze, ima kot metlični salon blizu metliške železniške postaje. Dela ima dovolj, kajti stranke nudi poleg masaž in drugega tudi umetnišče ter vrsto kozmetičnih izdelkov lastne proizvodnje. Danilo je dal svojemu kozmetičnemu salonu ime Louis, isto imenjuje tudi njegovi kozmetični preparati, ki jih prodaja po vsej Sloveniji, in uspešno.

BOJAN VALENČIČ, mož, ki ga poznajo Metličani zaradi ukvarjanja s konji je vzel v najem gostišče Veselica. Fant občine Ljubljana dobro kuhinjo, plese, zabave, literarne večere in še kaj. Slišati je tudi, da je v kleti moč piti na Vinski vrgredi nagraj na vina, rezati šunko in se sploh imeti dobro. Veselica bo odprla vrata za goste konec januarja.

KDOR PRIDE V NOVE POŠTNE PROSTORE v poslovno trgovsko središče, najprej opazi, da so visoki puliti na meniju predvsem velikoman. Srednje veliki in manjši ljudje komaj sežejo do pulov, ki so za izpolnjevanje obrazcev in za stisk z uslužbenkami. Načrtovalci opreme najbrž menili, da bodo hodili na pošto samo veliki ljudje.

Darinka Smrke

Beg od slabih plačnikov

Terjatve Beti so še enkrat večje kot njeni dolgoletni — Lani za 18 milijonov mark izvoza

METLIKA — Na poslovanje metliške Beti v lanskem letu sta imela brez dvoma velik vpliv negotovo jugoslovansko tržišče in vse hujša finančna nedisciplinablina na domačem trgu. Kljub temu da so zmanjševali proizvodnjo za domači trg in povečevali izvoz, so se v Beti celo lansko leto otepli z likvidnostnimi težavami.

»Likvidnost oziroma nelikvidnost sta bila v lanskem letu za našo firmo tako rekoč osrednji problem,« pravi direktor Beti Miroslav Štimac. Da bi kar se da omilili ta izredno težki problem, so, kot rečeno, zmanjševali proizvodnjo za domači trg, kjer so se še posebej izogibali kronično slabih plačnikov, ki so po celi Jugoslaviji, tudi v Sloveniji, in se posebej usmerjali v še večji izvoz na zahodna tržišča. Najbolj nazorno o Betinih likvidnostnih težavah in njihovem izvoru govori podatek, da so bile v lanskem letu njihove terjatve v primerjavi z njihovimi obveznostmi vse leto v razmerju 2:1, kar, preprosto povedano, pomeni, da so jim bili njihovi kupci po Jugoslaviji vseskozi dolžni še enkrat več, kot je Beti dolgovala drugim.

»Če v takih razmerah letos Beti uspe obdržati obseg proizvodnje na lanski ravni, bi to imelo za uspeh, ki nas lahko navdaja z optimizmom,« je končal Štimac.

A. BARTEJL

OBHAJLO, DA ALI NE? — Pred novim letom je črnomaljska ZKO pripravila dobredelni koncert za poplavlence. Prireditev je bila izredno dobro obiskana. Obiskovalci so bili zadovoljni z nastopi umetnikov, le da so nekateri pričakovali, da bodo, glede na potek prireditev, le-to na koncu popestrili še z obhajilom, in tistim, ki se že dolgo niso izpovedali, se je kar odvalil kamen od srca, ker so jim tokrat s tem obredom priznesli.

KAZIPOTI — Pričakovali bi, da bo črnomaljska občina končno že poskrbela za primerno popularizacijo krajinskega parka Lahinja, saj je preteklo že kar precej let, odkar so ga zaščitili. Vsaj tu pa tam kakšen kazipot ne bi bil odveč, saj vedo domačini povedati, da marsikaj rešijo ljudi, ki blodijo in tavajo po parku, ne da bi vedeli, kje so in kje je izhod. Upati je bilo, da bodo table končno stale, ko sta se na poti v Pusti Gradec izgubila celo dva pomembna občinska moža, toda to upanje je splahnelo, ko skoraj po dveh letih kazipotov še vedno ni. Najbrž bi se moral izgubiti še kakšen bolj vpliven mož.

ZELEZNA DREVEVA — Tri bele breze, posajene na parkirišču pred »belo hišo«, so že pred časom žalostno končale pod kolemi avtomobilov. Zato je eden od Črnomaljcev, po srcu sicer ekolog, predlagal, da bi zasadili kaj trajnejšega, na primer bele breze iz Zeleza.

Drobne iz Kočevja

ŽARNICA IN STANOVANJE — Pred kratkim je nekdo brskal po podstrešju, kjer je iskal žarnico. Ko jo je našel, se je razgledal malo naokoli in takoj se mu je posvetilo, da bi se na tistem podstrešju malenkostno preureditvo dalo pridobiti kar nekaj stanovanj. In koliko takih stavb je še po Kočevju, kjer sicer stanovanj kronično primanjkuje? V Ljubljani si jim je o isti stvari posvetilo že zdavnaj.

KATERI TUJI JEZIK? — V Kočevju že dalj časa razpravljajo, kateri tuj jezik naj bi bil v solah prvi: angleščina ali nemščina. Zdar so v ta namen imenovali tudi posebno komisijo, ki naj o tem razmislil in pripravi dokončen predlog. Ni pa malo tistih, ki bi za prvi tuj jezik predlagali srbohrvaščino ali celo ruščino.

ZAREKLO SE MU JE — Seje zborov kočevske občinske skupščine so dolge in naporne, saj nekateri delegati kar naprej skačejo do mikrofona, da lahko razglasijo te in one svoje modre misli, potem so na vrsti drugi s protipredlogi pa spet prvi itd. Predsednik občinske skupščine je po eni takih razprav o zmanjševanju občinske uprave za tretjino povzel razpravo in oblikoval predlog tako: »Torej se strinjate, da bo prišlo po reorganizaciji na enega občana na 250 občinskih uradnikov«. Seveda je za predlog požel splošen smeh, saj bi se moral glasiti prav nasprotno: en uslužbenec na 250 občanov.

Ribniški zobotrebci

VSE ZA DOBRRO KAPLJICO — V ribniški občini ga ljudje radi kuhajo malo bolj pa tudi privoščijo si ga lahko, saj znajo zaslužiti. Gostinskih lokalov je veliko in prav gostinci se pritožujejo, da jim delajo nehalno konkurenco razna društva, ki imajo točilnice zaprtega tipa (za svoje članke), dejansko pa so dobrodošli gostje vsi, tudi nečlani društev.

BARIKADE V KOTU? — Vaški odbor Kota je prepovedal vožnje peska iz njihovega peskokopa s traktorji skozi vas. Hkrati je dovolil odvoz peska dvema avto-transportnikom. Ta prepoved po eni platni ni zakonita, po drugi pa so vaščani zagrozili, da bodo postavili na cesti barikade, če bi kdo kljub prepovedi izsiljeval prevoz peska.

DELAJO BREZ DOVOLJENJA — Veliko novih objektov (ali pa preurejenih) v ribniški občini obratuje, čeprav nimajo uporabnega dovoljenja, ker jim je za dokončanje del zmanjkalo denarja. Ocena je taka: če bi bili inspektorji dosledni, bi zaradi pomanjkanja obratnih dovoljenj zaprli toliko prostorov, da bi se proizvodnja zmanjšala za okoli polovico.

Trebanjske iveri

POZORNOST — Trebanjski gasilci so se v pismu Igorju Bavčarju pritožili, da so njihovo vozniko na intervencijah vožnji vzele miličniki nekateri nujne papirje. Voznika so miličniki ustavili po nekem uspešnem gašenju, po katerem se je tudi pilo. Iz ministrstva po Trebanjem odgovorili, in to po znanem izreku o sitem volku in čeli kozji. Po neuspelem dopisovanju lahko pričakujemo, da bodo Trebanjski budno pazili na vse morebitne prometne prekrške osebja iz slovenske miličniške srenje. Če bi s tem kaj dosegli, je druga zanimivost.

KLEPET DEMA — Ljudje se še spominjajo »Klepeta doma« v trebanjski telovadnici. Za mizo Lovjeta Peterleta in Rada Časla, ki sta bila uradni klepetulji večera, so ves čas neustrašno prinašali »uni«. Reklama je bila dobra, saj so se nekateri v dvorani nemirno presedali, kot da bi radi sami sedeli na mesto Časlova s sogovornika. Poleg vseh drugih dolžnosti je tako Lovže Peterle tu hoče noče sprejel še funkcijo reklamnega agenta Pivovarne Union. Človek nikdar ne ve, kdaj mu kakšna spretnost pride prav.

NAIVA — Trebanjsko galerijo likovnih samorastnikov naj bi vrnili prejšnjim lastnikom. Galerijo so, kot vemo, zasedli navčici. Če so za povrh še navčni, so jo praktično že izgubili iz rok.

IZ NAŠIH OBČIN

Kaj kazi Črnemelj
Omet odpada, pri plakatiranju ni reda, moteče so posode za smeti

ČRNOMELJ — V Črnemlju je si-
 šati vse več kritik na račun slabega, celo
 zamarnega videza mesta, bodisi da
 gre za propadajoča pročelja nekaterih
 stavb, za neurejeno plakatiranje ali za
 kontejnerje za smeti.

Oddelek za družbeni razvoj pri črnomaljski skupščini občine je pojasnil, zakaj tako in kdaj bo na tem področju v mestu ob Lahinji kaj bolje. Na oddelku priznavajo, da je na nekaterih pročeljih hiš v mestu res opaziti odpadnanje ometa ali drugih delov stavb, vendar dodajajo, da je za to več objektivnih in subjektivnih vzrokov. Na srečo pa te hiš v mestu ni veliko, saj so bila številna pročelja hiš, zlasti ob glavni ulici, že obnovljena v skladu z zahtevami spomeniškega varstva. Sicer pa sedaj pripravljajo načrte za ureditev hiš, ki so v najslabšem stanju, kot so Milerjeva hiša, Stoničev grad, Skubčeva hiša.

Prav tako na oddelku za družbeni razvoj priznavajo, da neurejeno plakatiranje močno kazi izgled mesta. Zato so v Črnemlju naročili načrt za postavitev kioskov za prodajalne in za plakatiranje, ki naj bi bil izdelan do konca preteklega leta. Sledil bo dogovor o postavitvi kioskov oz. tabel. Sicer pa bo odlok občine, ki bo urejal tudi plakatiranje, potrebno sprejeti v okviru komunalnih predpisov po sprejetju republiškega zakona o komunalni dejavnosti. V predlogu za izdajo republiškega zakona je podana tudi zamisel, da bi občina s posebno pogodbo oddala opravljanje določenih komunalnih dejavnosti izvajalcu, ki bo izbran po prigrasitvi ali natečaju.

Prav tako bo potrebno s odlokom o zunanjem videzu naselij in komunalni ureditvi rešiti vprašanja postavljanja kant in kontejnerjev za smeti. Ljudje precej moti zlasti kontejner pri sodišču, zato so z oddelka že predlagali lastnici kmetijski zadrugi, naj kaj ukrene.

M. B.-J.

VSAK RAZUME LE SEBE

KOČEVJE — Ni prav, da so pokojne večje od osebnih dohodkov, je opozoril na zadnji seji občinske skupščine Kočevje eden izmed mlajših delegatov. Odgovor upokojenca in uradne predstavnice občinske skupščine pa je bil, da so pokojnine res večje kot plače, a le v kočevski občini, tu pa ne velja za vso Slovenijo. Zaradi slabega gospodarjenja so namreč kočevske plače najnižje v ljubljanski regiji, v republiki pa skoraj zadnje (na 62. mestu od 65 občin). Modrih misli in ugotovitev je bilo okoli tega še več.

TRI NOVOSTI

KOČEVJE — Dom starejših občanov Kočevja in bližnje okolice nekaj svojih novih uslug. Fizioterapevt tega doma prihaja na željo občanov v popolnanskem času na njihov dom. Nudi jim predvsem strokovno pomoč, ročno masažo, pomaga pri razgibavanju in nudi protibolečinsko terapijo. Pomoč pri negi bolnika na domu čiščenje stanovanj z najsoodobnejšimi čistilni in pripomočki pa sta ostali dve ponudbi doma starejših občanov. Tudi za ti dve ponudbi se občani že zanimajo, saj je vedno več starejših, bolnih in tudi osamelih, ki jim je taka pomoč potrebna.

Obljubljena turistična dežela?

Kaj bi utegnile zanimati na trebanjskem območju turiste — Okrogla miza o problemih te dejavnosti — Kdor bo imel denar, bo imel besedo

TREBNJE — V Trebnjem si dopovedujejo, da za zdaj še niso turistično območje, vendar si ob enem vlivajo odrešilnega poguma z mislijo, da vedo, kako bi morali poklicati turiste.

Za vabo bi jim lahko postavili kakih 200 primerkov iz svoje kulturne dediščine, npr. nekaj gradov in kmečkih muzej na Veseli gori ali pa dobro obiskan folklorni spektakel, kakršen je bila lanska »kmečka« omet v okviru dogodka »Iz trebanjskega koša«. Kogar zanima nova veja upodabljajoča umetnost, bi domačini povabili v Trebnje v galerijo z bogato zbirko slik naivcev, za poznavalce evropskih vinskih cest bi bili pripravljeni razviti zidaniški turizem; z občutkom za tisto, kar se že sme, so Trebanjski pripravili uradno vdihnitvo dušo t. i. verskemu turizmu. Če si kdo želi vse od zidanic do cerkva ogledati peš, bo to lahko storil, saj so v centru interesnih dejavnosti v Trebnjem že dokaj jasno »zakoličili« nekaj pohodnih poti, ki naj bi povezale litjsko Levstikovo pot z južnejšo Trdinovo. Če bo poleg pešpoti vodila skozi občino še sodobna avtomobilska cesta, se bodo Trebanjski postavili pred turiste tudi s sodobnim motelom. Zdar še ni tak, ker so dolenski hitra cesta in turistični objekti od njej še bolj ali manj neznanca in to na jezo Kolinske Ljubljana in menda občine Trebnje.

Mora res najprej priti do nesreče?
Mnoge težave šol

ČRNOMELJ — Ko so na seji zborov tukajšnje občinske skupščine razpravljali o razmerah na področju vzgoje in izobraževanja v občini, so razpravljavci sicer pohvalili izčrpno težave, ki jih v izobraževanju ne manjka. Tako je šolnik Darko Kočvar dejal, da je dovolj žalostno, če se mora zrušiti strop v telovadnici, da obstaja nevarnost požara zaradi neprimerne električne napeljave in da bi očitno koga moral povoziti celo šolski avtobus, preden se bo v ludeh zbudil občutek za humanost. Kar se šolskih stavb in opreme v njih tiče, je po njegovem le še kultura v slabšem položaju kot šolstvo. Neodvisnega delegata Jožeta Videre volja je zanimalo, kje so vzroki za tako slabo stanje šolskih poslopij, v katero so namenili tudi marsikateri dinar iz samoprispjevka. Janko Bukovec iz Slovenske kmečke zveze Ljudske stranke pa je pripomnil, da so doslej krajani po vseh gradilih ceste, vodovod, elektriko, telefon, izgleda pa, da bodo morali graditi še šole. Vladka Škof z Zavoda za šolstvo pa je pohvalil dober kader v črnomaljskih šolah. Kritično je le v Starem trgu, kjer en učitelj učil celo šest predmetov, vendar bi tudi tamkajšnjim otrokom morali zagotoviti kvaliteten pouk.

M. B.-J.

- Skoda, da nimam pojma o politiki. Toliko bi imela povedati. (Denčič)
- Po svobodnih, večstrankarskih volitvah je ljudstvo padlo pod svojo oblast. (Baliak)
- Če se je misel prisiljena spremeniti v apologijo sistema, ukinja svoje bistvo — sporočanje resnice. (Vreg)

Nič več počitka za Demos

Po volitvah je delo Demosa zamiralo

KOČEVJE — Pred kratkim so se sestali člani upravnih odborov vseh treh strank, ki so se v kočevski občini združile v Demos. Namen sestanka je bil ugotoviti, kako organizirano in strokovno sodelovati pri reševanju ključnih zadev v občini. Občina Kočevje, v kateri je Demos v manjšini v primerjavi s prenovljenimi prejšnjimi strankami, namreč vedno bolj gospodarsko nazaduje.

Prevladalo je mnenje, da bodo ustanovili komisije za posamezna področja, v katere bodo imenovali ljudi, ki so pripravljeni delati, ki se na določeno področje razumejo in znajo tudi hitro in argumentirano ukrepati. Te komisije bodo dajale tudi svoja mnenja h gradivom, ki bodo na dnevnih redih seji občinskih skupščin, in sploh oblikovale predloge o raznih aktualnih zadevah. V delo komisij bodo pritegnili člane strank Demosa in strankarsko neopre-

J. PRIMC.

Smisel graditi vojaške objekte?

Kakšna bo usoda vojaških objektov v črnomaljski občini? — Zaviti odgovori na naravnost zastavljena vprašanja — Zemlja v bližini Gribelj zopet kmetova?

ČRNOMELJ — Delegati tukajšnje občinske skupščine so v zadnjem času postavili več vprašanj glede vojaških objektov, ki jih je v občini kar nekaj. Med drugim jih zanima tudi, ali je res, da vojaški objekt na Otovcu — gre za rezervoarje — ne zadošča zahtevanim normativom Petra, in zakaj se na veliko gradi vojaški objekt pri Vražjem kamnu, kar je dandanes bržkone velik nesmisel.

Delegati so sicer dobili odgovor, vprašanje pa je, če si z njim lahko kaj prida pomagajo, zlasti še, ker je zavil v tančico vojaške skrivnosti. Zvedeli pa so, da so vojaški objekti pri Vražjem kamnu in na Otovcu opredeljeni v vojnem prostorskem planu za občino Črnemelj, ki ga je posredovala vojaška oblast iz Ljubljane. Vse opredelitve iz tega plana so zajete tudi v tistem delu občinskih planskih dokumentov, ki po vojaških predpisih in po zakonu o urejanju prostora ne more biti namenjen za javnost. V planskih dokumentih niso navedeni objekti z njihovim namenom, temveč le obseg pripadajočega zemljišča, predvsem v gradbene namene.

Sicer pa je bilo zemljišče pri Vražjem kamnu odkupljeno pred nekaj leti, investitorica vojna pošta iz Ljubljane pa ga je lani ogradila, poleg tega pa še re-

konstruirala in asfaltirala del lokalne ceste od Črnemlja do vojaškega kom-

plexa. Gre za skoraj 3 km lokalne ceste Črnemelj—Stranska vas—Gurje, ki jo investitor označuje kot dostopno cesto do kompleksa. Sicer pa so s črnomaljske občine sekretariatu za ljudsko obrambo Republike Slovenije poslali vprašanje o namenih in vplivih tega kompleksa na prostor in okolje v občini. Odgovor nam še ni poznan.

M. B.-J.

Kdaj gimnazija?

Gimnazijski program že, kmalu pa še gimnazija

KOČEVJE — O informaciji o pravih in možnostih za ustanovitev gimnazije v Kočevju je na zadnji seji razpravljali občinski izvršni svet. Informacija ugotavlja, da bo možno ustanoviti gimnazije spet tam, kjer so včasih že obstajale. V tem šolskem letu se v kočevski Srednji šoli tehnični usmeritev in družboslovja (SSTUD) že izvaja novi gimnazijski program prvega letnika (v treh oddelkih je 96 učencev). Imenovana je tudi še komisija za ponovno ustanovitev gimnazije v Kočevju.

V informaciji in razpravi je bilo nakazano in ugotovljeno, da po sedanjih zakonodajah ustanavljajo srednje šole občinske skupščine, po novem zakonu (zdar je še v obravnavi) pa naj bi jih republika. Čas za reorganizacijo je omejen na 31. avgust 1991, zato je do takrat treba razrešiti vrsto pomembnih vprašanj. Na seji občinskega izvršnega sveta so sklenili, da je treba imenovati posebno komisijo, ki bo zadeve okoli reorganizacije vsestransko preučila in nato predlagala občinski skupščini najustreznejšo rešitev.

J. P.

RDEČI KRIŽ ZA POPLAVLJENCE

KOČEVJE — Te dni je opravil občinski odbor RK Kočevje obračun nabiralne akcije za poplavlence. Skupno je bilo zbranih 163.170 din, od tega so jih nakazali: RK Slovenije 64.410 din, Gradbenemu odboru v Kočevju za gradnjo hiše Vršnikovim pa 98.760 din. Prvi so zbrali in nakazali pomoč: KO RK Osilnica 15.498 din in nato še dodatno 1.950 din, KO RK Vas-Fara 22.532 din, KO RK Predgrad 2.370 din, aktiv RK Stari Log 3.920 din in KO RK Druga 18.140 din. Ta pomoč je bila nakazana RK Slovenije. Nato se je na pobudo občinskega izvršnega sveta začela akcija za gradnjo hiše Vršnikovim in so organizacije RK zbrale še naslednjo pomoč, ki so jo nakazale gradbenemu odboru v Kočevju: KO RK Struge 17.630 din, aktiv RK Željne 6.733 din, nonet Rog Željne 2.813 din, Osnovna šola Željne 266 din, aktiv RK Laže-Predgrad 1.980 din, KO RK Rudnik—Šalka vas 20.950, KO RK Mozelj 5.896 din in KO RK Kočevje-mesto 42.492 din. To je bilo zbrano v okviru RK, pomoč pa so zbirali še drugi, in to tudi v oblačilih, hrani, krmi za živino, šolskih potrebščinah in v drugih oblikah.

Asfaltirali še preostali del bližnjice

Cesta Gubčeve brigade zdaj brez prahu

TREBELNO — Nekako od konca lanskega leta so vasi iz krajevne skupnosti Trebelno za pretek 10 kilometrov »bližje« Novemu mestu, kot so bile dolejš. Tako vsaj so nekateri na območju Trebelnega začeli gledati na razdaljo neposredno po tistem, ko je konec decembra asfalt prekril še zadnji ped Ceste Gubčeve brigade, bližnjice od njih do dolenskega upravnega središča. Preden so asfaltirali ta odsek, ki spada že v novomeško občino, je tudi KS Trebelno poravnala svoj del cestnega dolga, ko je asfaltirala v približno enaki dolžini »Gubčev« med Brezjem in Knežijo.

Po omenjeni posodobitvi načrtuje KS Trebelno za letošnje modernizacijo kakih štirih cestnih odsekov, med katerimi ni daljšega od 3 kilometrov. Ker pa v krajevni skupnosti na tihem upajo tudi na dva nova vodovodna podaljška, bodo imeli vseh predvidenih del dovolj skozi vse leto. Vseh dvanajst mesecev se jim bo denar zbiral tudi iz 2,5-odstotnega samoprispjevka, ki so ga izglasovali lani in namenili izključno za gradnjo cest. Priliv teh sredstev pa mesečno ne presega 20 tisočakov, kot so neuradno in na hitro izračunali nekateri v KS Trebelno.

L. M.

bo občitno v tej vlogi pristal in ostal, kdor se bo prvi in najbolje znašel in bo imel denar, tega odrešnika trebanjskega turizma. Jože Rebolj, predsednik trebanjskega izvršnega sveta, je v podtonu svoje razprave sicer sporočil, da bo v prihodnje morala postati nosilec turističnega razvoja verjetno občina, ven-

• Leopold Krese, častni predsednik Turistične zveze Slovenije, je pohvalil za dobro delo Turistično društvo Trebnje. Marija Čugelj iz tega društva je vprašala, zakaj morajo iz občine plačevati desetino turistične takse Dolenski turistični zvezi. Spričo še nekaterih pripomb na rovaš domnevnega nedela te območne ustanove bo Turistična zveza Slovenije uvrstila na dnevni red dolenski turizem ter delo in sodelovanje njegovih formalnih nosilcev.

dar je, denimo, Marko Kopuš dvornil v uspeh take nakazane možnosti.

Kar nekaj jih je v domnevem trebanjskem turističnem »podjetju«, ki visoko cenijo dobro turistično reklamo, ki je je, sodeč po razpravi, zdaj občutno premalo.

M. LUZAR

Marjan Rožič

DELO JE — Ta čas, ko spričo tržnih pretresov mnogi ne vedo, ali bo še delo v tovarni ali se bo proizvodnja ustavila, je dobrodošla vsaka novost, ki zagotavlja delo in zaslužek. K takim novostim v Dani Mirna lahko štejejo montažo polnilne linije za sokove (na posnetku). V sodelovanju s francoskim partnerjem so jo vgradili proti koncu lanskega leta. Na napravi polnijo sokove, ki so jih v Dani naredili v štirih novih okusih, t. i. vriopak embalažo, ki je izdelana iz papirja in je zato hitreje razgradljiva. (Foto: M. Luzar)

V Pišecah naj bi spet začeli kopati gramoz

Pobuda okoliških krajevnih skupnosti

GLOBOKO — Predstavnik krajevnih skupnosti Globoko, Pišce, Kapele, Artiče in Sromlje ter predstavnik podjetja Opekarna — Rudnik Globoko so se sestali na pogovoru o možnosti nadaljnjega izkoriščanja gramozov iz gramoznice v Pišecah. Sprejeli so pobudo, ki naj bi jo njihovi delegati že v začetku decembra posredovali občinski skupščini. Pobuda na žalost še ni pršla na vrsto, saj se niti v tretjem poskusu delegati niso prebili do zadnje točke dnevnega reda, ko lahko vprašujejo ter dajejo pobude in predloge.

Na sestanku so zahtevali, naj bi občinski izvršni svet in njegovi strokovni organi že do konca minulega leta sprožili postopek za ponovno odprtje gramoznice v Pišecah, da bi jo uvrstili v plan za leto 1991 in priskrbeli potrebno dokumentacijo za varno in legalno izkoriščanje gramozov. V javnem natečaju naj bi izbrali najboljšega izvajalca del, tako da bi bilo pišečki gramoz mogoče uporabljati že v prvi polovici leta 1991.

In kako Globočani, Pišečani, Kapele, Artičani ter Sromljani utemeljujejo svojo pobudo? Seveda na osnovi dosežanih izkušenj, saj je pišečki gramoz v minulemu letu in pol bistveno pripomogel k uresničitvi zastavljenih načrtov v izgradnji občinskih in krajevnih cest. Gramoz je neprimerno boljše kvalitete in ob enem precej cenejši od tistega v Vrbinu ali Guntah. Gramoznico so že od začetka izkoriščali za izvedbo programov občinskega in krajevnih samoprispevkov na manj razvitih območjih. Ker bodo obveze za razvoj le-teh še naprej ostale, bi bila ena prvih pomoči lahko tudi ponovno odprta gramoznica v Pišecah.

B. D.

KONCERT TOKRAT IZ KAPELE PRI BREŽICAH

KAPELE — Gasilsko društvo Kapele je v sodelovanju z razvedrilnim programom Radia Slovenija in z Ljubljansko banko v soboto zvečer organiziralo javno radijsko oddajo »Koncert iz naših krajev«. V glasbenem delu sta poleg gostujočih članov ansambla Stajerskih 7 in Bratje iz Oplotnice nastopili še moški pevski zbor ter gasilska godba na pihala iz Kapele. Program je povezoval Boris Kopitar, za dobro voljo pa sta poskrbela humorista Ica Putrih in Marjan Roblek — Matevž. V pogovoru z napovedovalcem sta sodelovala tudi predsednik godbe Ivan Živič in predsednik skupščine KS Kapele Franc Urek.

O VZDRŽEVANJU VODOVODOV

BOŠTANJ — V boštanski krajevni skupnosti je veliko vodovodov, ki jih vzdržujejo izključno na amaterski ravni, se pravi, da je stanje vodovodov zelo različno in seveda tudi pitna voda, ki iz teh priteče, je nemalekkrat oporečna. Zategadelj se je vodstvo krajevnih skupnosti odločilo, da pripravijo v nedeljo, 20. januarja, ob 8. uri v prostorih KS Boštanj predavanje za predsednike in gospodarje vseh vodovodov v krajevni skupnosti o pomenu upravljanja vodovodov in oskrbovanja s pitno vodo. O zagotavljanju pitne vode, raziskavah vodnih virov bo spregovoril Jože Kandorfer iz celjskega zavoda za socialno medicino in higieno, ki bo podal tudi bakteriološko in kemično analizo vode. O vzdrževanju vodovodov, ureditvi aktov vodovodnih odborov in pobiranju vodarine bo spregovoril inž. Jože Kolar, o vodovodnih sistemih v gasilstvu pa Milan Kajič iz sevniške občinske gasilske zveze.

Jutranjka po preklicu iz Srbije

Išče nove kupce doma in v tujini, saj je blokada zajela 30 odst. izdelkov

SEVNICA — Sevniški Jutranjki so kupci iz Srbije takoj po slovenskem plebiscitu preklicali vsa naročila otroške konfekcije. Zavoljo tega skušajo poiskati nove kupce za spomladansko-poletno kolekcijo, kajti sicer bi imeli za približno milijon DEM škode.

Jutranjka je tako po tej najnovejši srbski blokadi ostala brez tržišča, kamor so prodali do 30 odstotkov svojih izdelkov. Po mnenju direktorja tega največjega jugoslovanskega podjetja otroške konfekcije, Draga Milinoviča, bi morala slovenska vlada pomagati vsem kolektivom, ki so bili zaradi podobnih vzrokov kot Jutranjka vsaj ob 25 odstotkov domačega trga.

Ob izgubi srbskega trga bodo v Jutranjki skušali več svojih izdelkov prodati v drugih republikah in tudi v Evropi. Vsekakor pa ne kanjijo bistveno povečevati izvoza (na tuje trge s trdnimi valutami prodajo že okrog 65 odstotkov izdelkov!), saj so cene, dosežene v

Martin in Fanika Sluga

Odličen kruh nove pekarnice v Rožnem

Do 20 odst. ceneje

ROŽNO — V nekdanjih prostorih pozda Matko Abram v Rožnem je mojster Martin Sluga uredil pekarno, v kateri vsak dan speče kar precej kruha in peciva. Kruh se je v zelo kratkem času prikupil odjemalcem, in to predvsem zaradi kakovosti.

Sluga nadaljuje družinsko pekarsko tradicijo, svojega poklica pa se je izučil v Nemčiji v Nürnbergu. Tam je pekel kruh in slaščice tudi za poslance deželnega parlamenta v Düsseldorfu. Sam pravi, da je celo bolj slaščičar kot pek in ima knjigo s kakšnimi tisoč recepti za slaščice, a kaj, ko se pri nas ne dobi vsaj tri četrte sestavin! Da mu pekarske prakse ne manjka, pove tudi to, da je delal v Merxovi pekarni v Celju, ki je bila svoj čas največja v Jugoslaviji.

»Tu sem kupil peč s samotnimi oblogami, kar precej prispeva, da je tak kruh boljši kot industrijski, ki je pečen na mrežah. Poleg tega je seveda za kruh pomembna tudi moka in pa voda,« pravi Sluga. Njegove zemlje so čvrste in hrustljave, pečene samo iz moke in brez dodatka emulgatorjev, ki zemljo naredijo votlo in domala plastično. Kruh pa ostaja svež tudi po tri dni. Odkar imajo v Rožnem takega peka, se je dogodilo, da kruh kupujejo tudi družine, ki so ga nekoč same pekale. Zjad pečeta kruh in pecivo sama z ženo Faniko, ampak še zdaleč ga ne moreta speči toliko, kot znašajo zmogljivosti peči. Zato bosta v kratkem zaposlila še kakšnega peka. Sevnica, Senovemo, Brestanica, Bianci ter Solam in vrtem pa se bo zaradi kakovosti nemara pridružil še kakšen odjemalec. K temu bodo prispevale tudi ugodne cene, ki so za nekatere vrste kruha tudi za 20 odst. nižje kot v drugih pekarnah.

J. S.

Odstopljeni davek je še negotov

Brežiška skupščina je po dolgi razpravi sprejela rebalans proračuna — Če ne bo 8,5 mio odstopljenega prometnega davka, bo ponovno rebalans

BREŽICE — Osnutek rebalansa občinskega proračuna so skupščinski delegati prejeli že konec novembra, ko so o njem na dolgo in kritično razpravljali. Predvsem so pokazali, da iz števil ne morejo veliko razbrati, in zato zahtevali dodatne obrazložitve. Preteklo sredo so v četrtem poskusu končno dokončali 6. sejo in nato začeli in končali še naslednjo. Predlog rebalansa proračuna za leto 1990 je bil zanje najtrši oreh, ker pa je leto že minilo, je bilo o tem govoriti tudi nekoliko smešno.

Čeprav je bil tokrat predlogu priložen še plan nabave iz sredstev amortizacije, vpogled sredstev, nakazanih KS, in realizacija proračuna do novembra, je razprava trajala več ur. Poleg vprašanj, kritik in odgovorov je vsebovala obmetavanje z izrazom »lažnivec«. Najbolj kritični so bili prenovitelji, ki imajo iz preteklosti nekoliko več izkušenj s proračunom. Zanimalo jih je, ali so upravičene tako visoke naložbe iz sredstev za amortizacijo, koliko je šlo iz proračuna za noveletne prireditve, kako je s porabo 2 milijonov nerazporejenih sredstev, kakšen je učinek reorganizacije v občinski upravi in še marsikaj.

Pozneje, ko je namestnica sekretarja za gospodarski razvoj, Marijana Lepšič

na, delegatoma pojasnila nekatere postavke iz proračuna, se je potrdilo, da delegati o tako strokovnih finančnih stvarih pravzaprav vedo zelo malo. Zato bi bilo dobro, če bi jim v bodoče proračun predstavlili opisno, in ne samo s tabelami, v katerih se ne znajdejo.

Tudi okrog nerazporejenih prihodkov, ki so ostali na račun previsokih prispevnih stopenj, se je marsikaj razjasnilo. Predvsem to, da imajo o njihovem razporejanju pravico odločati delegati, vendar jih je izvršni svet začasnno že uporabil za financiranje varovanja orožja in za stroške plebiscita. Republika je občini Brežice zaenkrat povrnila samo 460 tisočakov ali polovico vseh stroškov za varovanje orožja TO. Delegati

so na koncu sprejeli obrazložitev, zakaj se je denar prelivljal iz družbenih dejavnosti in infrastrukture v splošni proračun, vendar so zahtevali, naj se v bodoče tako pomembne stvari prej in posebej poudarijo.

B. DUŠIČ

• Ob informaciji, da gre precej sredstev od družbenih dejavnosti tudi za 30 delavcev bivših sisov, ki so se pridružili občinski upravi, so delegati predlog rebalansa sprejeli. Tako znaša občinski proračun za leto 1990 163,8 milijona dinarjev. Seveda še naprej ostaja vprašljivih 8,5 milijona iz odstopljenega prometnega davka, za katerega se občina Brežice še bori. V ta namen republiški inšpektorji preverjajo odmerjene davke občanov. Če republika omenjenih sredstev ne bo odstopila Brežicam, bo znova potreben rebalans proračuna.

čun, vendar so zahtevali, naj se v bodoče tako pomembne stvari prej in posebej poudarijo.

Inovatorji niso počivali

V brežiški občini so podelili sedem priznanj in nagrad za inovativne dosežke v letošnjem letu

CERINA — Pomanjkanje posebnih voz v ŽG Ljubljana je vodilo delavce PPV Dobova, da so izdelali prototip predelave voz. Poseg na vozilu je stal 300 tisočakov, kar pa kljub vsemu pomeni samo 13 odst. nabavne vrednosti novega voz. Računajo, da bodo na tak način predelali 68 voz.

Druga skupina inovatorjev v PPV je predelala mehanski kopirni sistem na stružnici v računalniško vodeno stružnico kolesne dvojice. Tako pri vsaki kolesni dvojici privarčujejo 1200 DEM; to da pri celim vozom parku ŽG kar 34,6 milijonov DEM. Letni prihranek znaša 1,7 milijonov DEM, tako da bo sam strošek inovacije povrnjen že v sedmih mesecih.

V podjetju INO so razvili pet vrst mulčarjev, ki so namenjeni za zatiranje trav v nasadih s travno rušo, za drobljenje vej ali rozge po spomladanski reži ter za drobljenje ostankov rastlin na njih (zeleno gnojenje). Posamezni tipi se lahko priključijo na traktorje in motokultivarje.

V Operkarni-Rudnik so izdelali filter za silose apna, ki omogoča 100-odst. otresanje filterskih vreč ob polnjenju silosov s časovno zakasnitvijo po končanem polnjenju, možnost menjava brez demontaže filtra in izstop očiščene zraka v okolje. Ročno otresanje

vreč zdaj ni več potrebno.

Rezultat inovativnega dela v Vinu Brežice sta izvorna osvežila pijača in sirup na osnovi rastlinskih ekstraktov, ki ne vsebujeta kofeina. V podjetju so razvili tudi tehnologijo in recepturo za nizkoalkoholno gazirano penečo vino iz vrst grozdja, ki uspevajo okrog Sremitca, Pišec in Bizelskega.

V jesenskem Kovinoplastu so letos izboljšali tehnološki proces kaljenja, kjer se je pojavljala škarta, velika poraba energije in slaba zmogljivost. Zdjaj je ta proces računalniško voden. Vrednost investicije, ki znaša 240.000 DEM, se bo povrnila v enem letu. Izboljšali so tudi tehnološki proces izdelave vreten, pri katerem so s pomočjo avtomatizacije zmanjšali stroške za polovico. Izdelava vreten se je tako iz stroškov spremenila v delo, ki bo letno prineslo 200.000 DEM dobička.

B. D.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

V času od 5. do 12. januarja so v brežiški porodnišnici rodile: Marina Požgaj s Koritnega — Mateo, Anda Rešetar iz Samobora — Daniela, Ksenija Gorjup iz Mrčnega sela — Žoleta, Irena Remih iz Stranja — Boštjana, Nada Lekše iz Vel. Podloga — Aleša, Dubravka Guštin-Pradon iz Samobora — Doro, Martina Ferenčak s Cerine — Tino, Tereza Duilo iz Zaprešiča — Martina, Tatjana Radej z Viher — Roka, Mojca Puc iz Podgorja — Klemena, Romana Robek-Cerjak iz Krškega — Mateja, Jadranka Zaplatič iz Brežic — Glorio, Marjeta Kunej s Senovega — Tanjo. Čestitamo!

V času od 29. decembra lani do 5. januarja so v brežiški porodnišnici rodile: Mojda Dojčić iz Brodova — Ivo, Sladjana Ajralahi iz Brežic — Adrijano, Martina Grojdek iz Župeče vasi — Viljema, Dragica Bogovič iz Kraljevca — Ivana, Mirjana Bencalič iz Male Jazbine — Marka, Vesna Borko z Bizelskega — Majo, Sibilija Oberč iz Krškega — Aleša, Franciška Medvešek iz Arneškega — Boruta, Karmen Povh iz Dobove — Nina, Bojana Malus iz Drenovca — Mateja, Dušanka Padovnik iz Sp. Starega grada — Uroša, Barga Kržan iz Krškega — Ano, Vida Turk z Broda — Aleša, Liljana Glas iz Rožnega — Gregorja, Snežana Cirnski z Gor. Pirošice — Andrejo in Olga Gunčar s Čreteža — Tino. Čestitamo!

NAJMANJ GLASOV PROTI

SEVNICA — Na plebiscitu so se Sevničani zelo dobro odrezali. Za samostojno in neodvisno Slovenijo je glasovalo 12.840 ali 94,7% upravičencev, proti pa je bilo le 151 oz. 1,1 odstotek upravičencev, kar je najboljši rezultat med vsemi slovenskimi občinami. Tajnik občinske volilne komisije Ivan Kovač nam je postregel s mnogimi podatki, ki jih je računalniško naglo (spet, kakor pri zadnjih volitvah, hitreje kot drugod v Posavju) uredil Ljubo Motore. Naj omenimo, da so na petih od 64 volišč zabeležili ne le st odstotno udeležbo, temveč tudi takšen izid glasovanja za, in sicer na voliščih Gabrijele, Rovišče, Studence, Budna vas in Jęprjek. Najslabši rezultat so zabeležili na Ledinu (87,3 odst.), na voliščih heroja Maroka (87,6) in na Glavnem trgu v Sevnici (87,8) ter na Dolnjih Orlah (87,7 odst.).

PREDSTAVILI ŠTUDIJO O DIVJIH SMETIŠČIH — Čeprav je črnih odlagališč, peskokopov in gnojnic ogromno po vsej Sloveniji, je domžalsko podjetje Oikos v brežiški občini našlo na neverjetno veliko število in razpršenost. Na karti občine so označili 717 črnih odlagališč smeti in odpadkov, ki pokrivajo kar 0,07 odstotka vseh občinskih površin. Zelo zgovoren je podatek, da pride v občini na vsakih 35 prebivalcev eno tako smetišče, še bolj presenetljivo pa, da vsakemu Brežičanu pripada v povprečju 6,4 kubika ali bolj nazorno — cel kamion odpadkov. Več o tem bomo še pisali. Na sliki je eno črnih odlagališč v Vrbinu. (Foto: B. D.)

Proračun zbuja dvom in vprašanja

Po dolgi razpravi so krški delegati vendarle dvignili roke

KRŠKO — Ker vsi trije zbori krške občinske skupščine lani 27. decembra niso bili sklepčni, so se delegati ponovno sestali 8. januarja letos. Medtem ko se je doslej zasedanje skupščine domala vedno zavleklo zaradi dolgovestnih razprav o dnevnem redu, so to pot dnevni red sprejeli »po hitrem postopku«, zato pa je bila razprava dolga in mestoma tudi razvlečena, zlasti o proračunu občine za lansko leto.

Odlök o spremembi odlöka o proračunu občine Krško za leto 1990 je doživel temeljito reševanje že na seji občinskega izvršnega sveta. Kljub temeljiti razpravi na seji izvršnega sveta pa odlök ni doživel sprememb. Čeprav je bilo že več kot 90 odst. denarja iz proračuna porabljena in je proračunska poraba tudi pod kontrolo SDK, pa so se delegati na dolgo in široko spraševali, ali gre sploh verjeti vsem tem podatkom. Na koncu, ob glasovanju, se je izkazalo, da delegati niso proti proračunu, določena mera nezaupanja pa je ostala še vedno

razvidna, kajti nekaj delegatov je bilo še vseeno proti, nekaj pa jih je bilo tudi vzdržanih. Delegati so hkrati sprejeli tudi predlog začasnega financiranja v prvih treh mesecih tega leta.

Kot posebnost tokratne razprave je treba omeniti, da je tekla razprava tudi o financiranju političnih strank in krajevnih skupnosti. Eden izmed delegatov se je zavzel za to, da bi imele krajevnne skupnosti prednost, zeleni pa so na to odgovorili, da ves denar odstopajo za potrebe krajevnih skupnosti. Poleg tega so delegati opozarjali tudi na prevelik

odliv denarja v republiško blagajno itd. Skratka, čeprav se je zdelo razprava mestoma nepotrebna in razvlečena, ostaja kot na dlani, da se bodo morale prihodnje občinske administracije bolj potruditi. Pripravitvi bo treba programe, iz katerih bo razvidno, kam gre denar iz proračuna, hkrati pa bodo morali pokazati tudi rezultate. Racionalizacija

• Delegati so tudi sprejeli odlök o organizaciji in delovnih področjih upravnih organov občine Krško. Kot sledi iz nove organiziranosti, bo poslej namesto 24 različnih vodij, to je sekretarjev, namestnikov, pomočnikov, vodij odsekov in referatov, samo še devet predstojnikov. V celoti pa naj bi se število uradnikov v občinski upravi zmanjšalo za 25 do 31, kar bo mogoče tudi zaradi združevanja posameznih upravnih organov. V končnem besedilu odlöka so bile seveda upoštevane vse pripombe in razprave delegatov na seji občinske skupščine.

občinske uprave, ki naj bi primerno oklestila število občinskih uradnikov, pa naj bi se tudi izkazala v za toliko zmanjšanim proračunu.

J. S.

POGREBI V BODOČE PO OBIČAJIH KRAJA

BREŽICE — V občini bo odsej veljal nov odlök o pokopališkem redu in o pogrebnih svečanostih. Čeprav so se delegati precej oglašali v zvezi s posameznimi podrobnostmi, je na koncu le prevladal razum. Iz odlöka so namreč enostavno prečrtali več odstavkov in členov, ki natančno določajo pogrebne svečanosti in razpored v sprevedu. Namesto vseh spornih določil so se dogovorili, da se pogrebna svečanost opravi po volji umrlega, njegovih svojcev in v skladu z običaji posameznega kraja.

SO NA 17,5 KM CEST KAR POZABILI?

BREŽICE — Vedno več občanov je nezadovoljnih, ker v občini še ni dokončnih 17,5 km cest in ulic, ki bi morale biti modernizirane s sredstvi že izteklega samoprprispevka. Kljub temu da so bila dela Cestnemu podjetju Novo mesto že plačana in se je le-to obvezalo, da jih naknadno izvrši, o preplastitvah ni sledu. Občane zanima, kje je zdaj ta denar, še posebno, ker vedo, da izvajalec zelo dobro izkorišča gramoz v Vrbinu, ki je tudi služil v zameno za del plačila.

• Odceptiv ne bo, ker je bil menever amatersko izveden in ker je sam pojem odceptivne anahronističen. (B. M. Zupančič)

Krške novice

POJEDINA — Kako očitno so se spremlene razmere, se kaže tudi v odnosih med oblastjo in Cerkvijo. Nekdaj je oblast prirejela tako imenovane novoletne sprejeme za duhovščino, zdaj duhovniki vabijo lastnike na sprejeme. Tak sprejem je pripravil tudi krški dekan, poleg oblastnikov pa so se udeležili tudi obrtniki. Dekan je za to priložnost pripravil imenitno pojedino in vzdih občudovanja so se izvili vsem prisotnim, ko je po vseh dobrotah prišla na mizo še riba velikanka. Zupan si ni mogel kaj, da se ne bi spomnil žalobnih obložnih kruhkov, s katerimi so postregli duhovnikom na občini, in vsi prisotni so imeli to za pravi izbruh retorik, ne spretnosti. In na koncu so vsi skupaj zmogli še ribo, ki so jo seveda zalili z malnim vinom.

PODPREDSEDNIK — Zima resda ni huda, ampak prav prijetno in pirujejo, kadar le morejo. Tako je bilo zapeženo, da je neka »višja oseba« praznovala tako božič kot blagdan. In vse to je bilo mogoče v občini, kjer morajo otroci čakati po tri mesece, da pridejo na vrsto pri zobozdravniku, potem se jim pa še lahko zgodi, da odidejo okuženi od njega, ker se zobozdravniku ne da menjati rokavice.

Sevniški paberki

ZAHVALE — Delavcem nadzornišva Elektra Celja v Sevnici ni bilo ravno prijetno po radiu in brali, kdo vse je dobil posebne zahvale za pomoč poplavljenecem, niso pa našli sebe. Elektrikarjem ne gre toliko za kos papirja, ki se mu lahko reče tudi zahvala, ampak za preprosto človeško hvaležnost za izjemne napore v izrednih razmerah, da so ljudem vstari Sevnici v najkrajšem možnem času zagotovili elektriko. Tudi tako, da so skupali okrog pol kilometra jarkov, da so položili nov daljnovod.

KOSILO — Nezadovoljen s porušanim bioritmom, predvsem pa postanočim času v sevniški Lisci, kjer dela njegova sorproga, je Alfred Železnik »v povsem nesmišlji drž« odnesel kosilo, predvideno za troje odraslih družinskih članov, v recepto Lise s spremnim dopisom za direktorja podjetja Vilija Glasa. Železnik je direktorja pozval na javni dvojoj »pred enako ne zadovoljnim delavkami in zakonici« Lise o predpogojih za uvedbo t.i. evropskega odlovnega časa, o svetosti družine ter o delovnega časa, o svetosti družine ter o tem, kaj manager sme in česa ne, če želi imeti kooperativne odnose. O izidu tega dvovoja ne moremo poročati, ker se ni zgodil, pač pa je znano, da je kurir Lise vrnil omenjeno kosilo pred vrata Železnikovih in da so se z njim mastili mucki.

ZASTAVA — Sevniški minister za šolstvo Jože Maurer je ob plebiscitu prvi obišel slovensko trobojnico brez zvezde, ki so mu jo sešli v radeški Kori.

Zloglasni člen zakona ne straši več

Šolniki iz Dolenjske, Bele krajine in Posavja na posvetu zasuli s pripombami na osnutek zakona o zavodih in osnutku šolskega zakona, namestnika šolskega ministra Staneta Čehovina pa tudi s številnimi priostrenimi vprašanji

NOVO MESTO — Na Slovenskem najbrž res ni več nikogar, ki bi trdovratno nasprotoval preosnovanju šol, dijaških domov in vrtcev v javne zavode, kakor o tem govori tudi osnutek zakona o zavodih. Ne strinjajo pa se vsi, da bi nekatere reči v zvezi s preosnovanjem teklo tako, kot je zapisano v posameznih členih osnutka tega zakona. Samo po sebi se razume, da je bila razprava, ki je tekla na najrazličnejših ravneh, zelo burna. Pripomb je bilo toliko, da so jim predlagatelji zakona morali prisluhniti, zato je osnutek že doživel več vsebinskih sprememb.

Po splošnem mnenju je največji uspeh javne razprave v tem, da v zdajšnjem osnutku ni več »zloglasnega« 43. člena, ki je dvignil največ prahu, razburil pa predvsem ravnatelje. V omenjenem členu je namreč bilo določeno, po katerem bi morali obvezno nanovo imenovati ravnatelje v treh mesecih po uveljavitvi zakona oz. najpozneje do konca šolskega leta 1990/91. Zdajšnji ravnatelji pa so se z bali, da jih bo nova oblast na lep način zamenjala in tako počistila z vsem, kar je postavila prejšnja partijska vladavina. Predlagatelji zakona so popustili, saj so spregledali, da za napake v šolstvu ne niso bili krivi samo ravnatelji, da so ti večinoma delali dobro in pošteno. Če kdol od sedanjih ravnateljev ne bo ustrezal, ko bodo šole postale zavodi, jih bodo ustanovitelji slednjih (občine ali republika) lahko predčasno zamenjali z boljšimi. O tem govori 22. člen osnutka zakona o zavodih, ki bo, kot kaže, tudi ostal.

O teh in drugih spremembah osnutka omenjenega zakona je v četrtek, 10. januarja, govoril na posvetu v Srednji šoli tehniških in zdravstvene usmeritve v Novem mestu tudi namestnik republiškega šolskega ministra Staneta Čehovin, in sicer v uvodnem delu seznanjanja navzočih predstavnikov šol, občinskih šolskih ministrov, vrtcev in drugih iz Dolenjske, Bele krajine in Posavja z najpomembnejšimi pripombami na osnutek tega zakona v Sloveniji. Potem pa je v nekaj obrisih predstavil osnutek zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja oziroma osnutek tako imenovanega šolskega zakona, ki konkretizira določila zakona o zavodih, nanašajoča se na šole, dijaške domove in vrtce, ter je, kot je poudaril, z njim kompatibilen.

Čehovinovi razlagi so spet najbolj

ne bo imela tako rekoč nobene besede pri imenovanju.

Šolnike je tudi zanimalo, kaj bo po uveljavitvi zakona o zavodih in zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja z malimi, tako imenovanimi obrobniimi šolami, kjer število učencev in oddelkov upada, pa tudi, kaj bo z »mamutskimi« šolami, ki imajo po 2.000 in več učencev, in še, kaj se bo zgodilo s tistimi srednjimi šolami, ki so glede na najrazličnejše programe, katere združujejo pod »eno streho«, bolj podobne nekakšnim sestavljenkam kot enotnim izobraževalnim organizacijam določenega ranga. Takšnih »sestavljencev« v dolenjski in posavski regiji ni malo, saj povsod poznajo tako imenovane centre, kjer so združeni celo nasprotujoči si programi (npr. gimnazija in vajenska šola).

Namestnik šolskega ministra je dejal, da je bilo v minulem obdobju res marsikaj zneseno skupaj in da bo treba sčasoma doseči, da bodo šole vsebinsko in organizacijsko zaključene celote, saj bodo le tako lahko delale kot dobri javni zavodi. Počakati pa bo treba še na nove zakone. Ti bodo vprašanja, ki se zdaj zdijo bolj ali manj sporna, posebej razrešili. Eden od teh zakonov bo bržkone obravnaval normative in standarde. Šele potem, je menil Stane Čehovin, bo moč zadovoljivo odgovoriti na vprašanja, kakršna so izpostavili razpravljavci na tem posvetu. Večini navzočih pa se je tudi zdelo, da bi morali šolsko zakonodajo sprejemati v paketu, kar bi šolam omogočilo, da bi že spomladu vedele za vse spremembe, ki bodo nastopile jeseni, v začetku novega šolskega leta, in se nanje tudi dovolj zgodaj pripravile.

Tudi o financiranju v letu 1991 je tekle beseda in namestnik slovenskega šolskega ministra je v zvezi s tem dejal, da bi morali zagotoviti za šolstvo vsaj toliko denarja, kot ga je bilo na voljo do zdaj oziroma lani. Glede na gospodarske razmere, v kakršnih je vsa Slovenija — te pa nikakor niso obetavne — bo veliko že to, če bodo ostali pri »ničti rasti«, ne pa zdrknili nazaj. Seveda bo moralo tudi šolstvo, je dejal Stane Čehovin, nositi del bremena in si ne delati utvar, če se bo že zdaj slabotno stanje na finančnem področju še poslabšalo.

PREDAVANJE ODPOVEDANO

NOVO MESTO — Za včeraj oz. za danes napovedano predavanje Aleša Erjavca v Študijski knjižnici Mirana Jarca je odpravljeno in bo predavatelj o obliki umetniškega dela govoril na dan, ki bo za predavanje določen kasneje.

RAZSTAVA O BOJU ZA SEVERNO MEJO

NOVO MESTO — Razstavo Boj za slovensko severno mejo, ki jo je pripravil dr. Milan Ževart, ravnatelj Muzeja narodne osvoboditve v Mariboru, minulo jesen pa je že bila na ogled v Brežicah, bodo lahko videli tudi obiskovalci Dolenjske galerije. V tej galeriji bodo zanimivo razstavo, ki prča o boju za slovensko severno mejo v letih 1918 in 1919 in še posebej o dogajanjih pod vodstvom generala Rudolfa Maistra, sicer znanega slovenskega pesnika, odprli konec tega meseca, 30. ali 31. januarja.

Šulerjev klavirski koncert

Učenec Centralne specialne glasbene šole v Moskvi se je predstavil s klavirskim koncertom

KOČEVJE — Solistični klavirski koncert je imel 8. januarja v dvorani kočevskega kina mladi pianist Erik Šuler iz Kočevja, ki že drugo leto obiskuje

RAZSTAVA NAKITA

NOVO MESTO — V razstavišču SDK (v Kandiji) bodo jutri odprli razstavo zlatega nakita, s katero se bo novomeškemu občinstvu predstavila Anita Planinšek, oblikovalka iz celjskih Zlatarn. V posebni vitrini bo razstavljen nakit, ki so ga oblikovalci iz omenjene firme izdelali po arheoloških predlogih iz Dolenjskega muzeja.

NOVA TV NADALJEVANKA

LJUBLJANA — Televizija Slovenija bo predvidoma že konec tega meseca začela predvajati novo nadaljevanko Pripovedke iz medenega cvetličnjaka, ki so jo po scenariju in režiji Boža Sprajka posneli v petih delih. Nadaljevanka zajema čas med letoma 1968 in 1988, obdobje torej, v katerem so se zgoščali impulzi za današnje spremembe pri nas.

kultura in izobraževanje

Wolfgang Amadeus Mozart (1756 — 1791)

Svet se spominja W. A. Mozarta

Ob 200-letnici smrti

Glasbeni svet ne pozna prav veliko skladateljev takšnega ustvarjalnega naboja in genialnosti, kakršna sta značilna za Wolfganga Amadeusa Mozarta. Ta slavni mož iz Salzburga je že v najzgodnejših otroških letih opozoril nase z izjemnim darom za glasbo, o njem so govorili kot o čudežnem otroku in glas o tem je kaj hitro prodril celo do cesarskega dvora. Kasneje sta mu neizbrpnav navdih in lahkota ustvarjanja, ki ji ni primere, omogočila, da je v razmeroma kratkem življenju (umrl je leta 1791 v svojem 36. letu na Dunaju) ustvaril več kot 620 skladb vseh zvrsti. Tu so njegove številne opere (najbolj znane so: Idomeneo, Figarova svatba, Čarobna piščal, Don Juan, Čosi fan tutte), kar enajstdeset simfonij, številne manjše simfonične skladbe, klavirski in violinski koncerti, cerkvena glasba in veliko število komornih del za najrazličnejše instrumentalne sestave. Res je težko vse naštetih pri tako velikem in pomembnem opusu, kot ga je ustvaril Mozart. Pa ni pomembno samo to, pomembnejše je, da ostaja Mozartova glasba večno mlada in aktualna, da govori njegova umetnost sodobnemu človeku z enako močjo in sugestivnostjo, kot je govorila ljudem skladateljevega časa. Zato imajo danes Mozartove skladbe nenehno na sporedu vse koncertne dvorane in operni odri, ki kaj pomenujejo. Letos, ob 200-letnici smrti tega velikega skladatelja, pa Mozartove skladbe še celo zapolnjujejo koncertne repertoarje. Tudi na Slovenskem, kjer med drugim v okviru Festivala Ljubljana že od lani potekajo koncertni ciklji, kot npr. Mozart in njegovi učitelji, Mozart in sodobniki, Mozart in njegovi nasprotniki, ter druge prireditve.

I. Z.

NANJE SO LAHKO PONOSNI — Na posnetku je skupina učencev OŠ Bršljan, ki se je s svojimi likovnimi deli imenitno odrezala na nedavnem mednarodnem bienalu otroške grafike v Torunu na Poljskem. Mladi likovniki stojijo ob razstavi na Poljskem nagradjenih del, ki so jo pod vodstvom njihovega likovnega pedagoga in mentorja postavili v avli bršljanske šole. (Foto: I. Zoran)

Dvema grand prix v Torunu

Mladi likovniki OŠ Bršljan dosegli velik uspeh na mednarodnem bienalu otroške grafike

NOVO MESTO — Prejšnji teden smo na kratko že poročali, da so mladi grafiki bršljanske osnovne šole dosegli imeniten uspeh na mednarodnem bienalu otroške grafike v Torunu na Poljskem. Učenca Damjan Brudar iz 5. in Stanko Žagar iz 6. razreda sta dobila grand prix, Darinka Milčinič iz 6. razreda pa častno nagrado. Šestošolci Andreja Ravbar, Vesna Kranjc, Andrej Juršič in Andrej Miklič pa so v Torunu le razstavljali svoja dela, a je tudi to lep uspeh.

Bršljanski učenci so sodelovali v drugi starostni kategoriji udeležencev na omenjenem mednarodnem bienalu, in sicer s 23 črno-belimi in barvnimi grafikami. Konkurenca je bila zelo velika, saj je morala mednarodna žirija izbirati najboljša dela za nagrade in za razstavo izmed 5717 poslanih iz 30 držav. Tema ni bila predpisana, zato so na bienale prispela dela z najrazličnejšo motiviko. V delih mladih likovnikov bršljanske osnovne šole so prevladovali motivi iz kmečkega življenja. Morebiti je prav to pritegnilo pozornost strokovnjakov v žiriji, da so si njihova dela še posebej ogledali. Tedaj so namreč lahko tudi ugotovili, da grafike bršljanskih učencev niso le motivno dopadljive, ampak so tudi likovno čiste.

»Vsa dela, ki so bila poslana na Poljsko, so nastala med poukom likovne vzgoje, ne pa posebej, denimo v okviru likovnega krožka, ker takega krožka na naši šoli nima.« pravi učitelj likovne vzgoje

Ljubo Žagar. »S tako nastalimi deli so se učenci udeležili že prejšnjega bienala v Torunu, ki jim je tudi prinesel grand prix. Pripomniti moram, da so bili do zdaj uspešni tudi na drugih podobnih grafičnih prireditvah in bili domala nagradjeni na vseh pomembnejših v Jugoslaviji.«

V avli bršljanske šole je zadnje dni postavljena razstava nagradjenih del in nagrad za zadnjega bienala v Torunu, pa tudi nagradjenih del z drugih grafičnih prireditev, na katerih so sodelovali mladi likovniki te šole. Razstavljeni pa so predvsem poskusni odtisi, zato so črno-bele tudi tiste grafike, ki so bile na bienale v Torun poslane kot barvne.

Kot rečeno, dobivajo bršljanski osnovnošolci nagrade na domala vseh grafičnih prireditvah, kjer sodelujejo. V vsaki generaciji učencev je skupina, ki opozori nase z likovnim darom in zna pod vodstvom Ljuba Žagarja, pedagoga s tankim poslušom in izredno predanostjo njihovem delu, ustvariti zares nekaj likovno nadpovprečnega. Škoda, da z večino teh po končani osnovni šoli nihče ne dela in zlagoma tudi ustvarjalna volja slabi. »Nekateri gredo na šolo za oblikovanje, v glavnem pa talenti kasneje utihnejo ali pa se tako porazgubijo, da so nedosegljivi za usmerjanje,« ugotavlja Ljubo Žagar in ne skriva, da mu je žal, ker zaradi nezanimanja in nesprijateljstva mladih po osnovni šoli zgodaj zakrni tudi prenekateri bodoči šolani slikar ali grafiki.

I. ZORAN

Pred praznikom

Samo še tri tedne je do Prešernovega dne, 8. februarja, ki je že dobra štiri desetletja in pol tudi naš, slovenski, kulturni praznik. Letos prvič bomo ta praznik obhajali zedinjeni v volji, da želimo živeti in ustvarjati v resnično samostojni, suvereni Sloveniji. Z veličastno oddelčitvijo na plebiscitu smo trdno sklenili izpolniti ne samo lastno željo, temveč tudi davni sen naših dedov, da bi bili sami svoji gospodarji. Vsemu svetu smo povedali, zakaj se tako oddelčimo in kaj bi radi. »Da oblast in z njo čast, kot prej, spet naša bosta last«, smo na začuden pogled odgovorili s Prešernom. On je bil prvi, ki nas je klical k spravi in zedinjenju, povedal, kaj nam je treba storiti. Njegove Zdravljice nimamo le za priložnostno pesem. Prelila se je v nas in s Premrlovim napoved postala slovenska državna himna. Zdravljice ne pojemo stoji samo zato, ker je himna, ampak najprej in predvsem zato, ker nam je še bolj utrdila pokončno držo.

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE V GOSTEH V NOvem MESTU

NOVO MESTO — Minuli ponedeljek in torek je tu gostovalo Prešernovo gledališče iz Kranja s predstavo Kdo se boji Virginie Woolf. Predstava je bila za oba abonmajska reda A in B. Omenjeno gledališče bo v Novem mestu na obisku tudi v torek, 22. januarja, ko bo v Domu kulture uprizorilo Mojco Pokraculjo. Ta predstava bo za otroke.

dvoru je znašala 100.000 sesterce, rektorja (profesorja na višji šoli) 2000, plača mladega učitelja pa le 1151 sesterce. Rudar je takrat zaslužil 840 sestercev. Tričlanska družina pa je za osnovne življenjske stroške letno potrebovala 2160 sestercev.

Razstava z vsemi pojasnili obiskovalcu tudi omogoča, da si ustvari lastne predstave o življenju v antičnih časih. Denar je bil že takrat sveta vlada in človek toliko vreden, kolikor je lahko plačal. V tem oziru se do danes ni nič spremenilo. Od vseh bogov je še vedno najbolj čaščen Moloh.

Razstava Denarništvu v antiki na Slovenskem bo v Novem mestu odprta do konca januarja. Do tedaj je dovolj časa, da si jo ogleda čimveč obiskovalcev. Je res vredna ogleda, predvsem pa izjemno poučna.

I. ZORAN

MINISTER V DOLENJSKEM MUZEJU — Minister za kulturo v slovenski vladi dr. Andrej Capuder je minuli četrtek, s tem ko je v Dolenjskem muzeju odprl razstavo Denarništvu v antiki na Slovenskem, tudi prvič uradno obiskal kulturno ustanovo v Novem mestu. V kratkem času, kolikor ga je pač imel na voljo ob tem obisku, si je v muzeju ogledal ne le omenjeno razstavo (na posnetku na sredini v prvi vrsti), ampak tudi stalno razstavo v Oddelku NOB in prenovljeno Križatijo, predvsem stalno postavitev arheološke zbirke. (Foto: B. Babič)

Denarništvu v antiki na Slovenskem

Razstava, ki so jo omogočile slovenske banke, zdaj na ogled tudi v Novem mestu — Postavljena je v Dolenjskem muzeju, kjer jo je minuli četrtek popoldne odprl minister za kulturo dr. Andrej Capuder — Zanimivo in zelo počeno

NOVO MESTO — LB-Dolenjska banka d.d. v Novem mestu je ena od šestih slovenskih bank, ki so omogočile Numizmatičnemu kabinetu Narodnega muzeja v Ljubljani pripraviti izjemno zanimivo razstavo Denarništvu v antiki na Slovenskem. Razstavo je zasnoval Andrej Šemrov in so jo ponekod v Sloveniji videli že lani. Skupaj s slikovno bogatim katalogom, ki ga je pripravil Peter Kos, je zbudila veliko zanimanja obiskovalcev.

Od minulega četrta je razstava na ogled tudi v Novem mestu, in sicer v mali dvorani Oddelka NOB Dolenjskega muzeja. Ob navzočnosti številnih

obiskovalcev jo je omenjenega dne popoldne po krajšem nastopu Dolenjskega oktetra in pozdravnih besedah Francija Borsana odprl minister za kulturo v slovenski vladi dr. Andrej Capuder. Visoki gost je izrazil zadovoljstvo, da je prišlo do tega dogodka v Dolenjskem muzeju, ki ga prav tako razstave delajo še bolj odprtega. Menil je, da se tako prek muzejev ustvarjajo vezi s preteklostjo, od katere se lahko naučimo marsičesa koristnega, kar nam more biti večkrat tudi navdih za ravnanje v današnjih ne prav lagodnih časih.

Razstava prikazuje najrazličnejše stare kovance, ki so jih našli pri izkopavanjih na arheološko bogatih slovenskih tleh. Na ogled so primerki denarja iz različnih obdobjih antike, predvsem keltskih, rimskih, bizantinskih, vzhodnogotskih in langobardskih novcev. Poleg denarja, ki je bil na slovenskem ozemlju v obtoku v sivi davnini, pred 2000 leti, pa je na razstavi ilustrativno prikazano tudi vse drugo, kar sodi na področje denarništvu. Od tega, kako so kovali antični denar, kako je bilo organizirano delo v kovnici, do tega, kaj se je dogajalo z novci. Razstava obiskovalca pouči, da so že v antiki, denimo Rimljani, poznali banke, hranilnice, inflacijo in ponarejanje. Pa tudi z zaslužki in cenami, ki so nekoč veljali, ga seznanja. Tako so morali v Rimu v 1. stoletju odšteti za breskev, ki je veljala za najdražji sodež, kar 30 sestercev, obenem pa je bilo treba samo toliko odšteti za dve amfori vina ali za 52 litrov Zlajtne kapljice. Če je bil sušen zdravnik, je veljal 50.000 sestercev, medtem ko je veljala navadna sužnja samo 600 sestercev ali še manj. Letna plača učitelja na vladarjevem

I. Z.

Dvanajst hramov

Koledarski cikel slikarja Jožeta Marinča

KOSTANJEVICA — Umetniška slika lahko prav imenitno zaživi tudi kot reprodukcija na listu stenskega koledarja in ne samo kot v drag okvir vstavljena in kdove kje obešana slikarjeva stvaritev. Vse več slovenskih slikarjev se oddelča za predstavitev svojih del tudi v tej obliki. Ob koncu minulega leta je tako prvič storil tudi akademski slikar Jože Marinč iz Kostanjevice. Slik za koledar, ki ga je potem izdal obdelovalec ravnega stekla Miran Resnik iz Leskovca, pa ni naključno odbral v svojem ateljeju, pač pa jih je ustvaril nalašč za ta koledar. Od septembra 1989 do avgusta 1990 je naslikal dvanajst različnih starih vinskih hramov v posavsko-sremiškem okolišju, za vsak mesec in v vsakem mesecu enega. Po mesecih, kakor jim pravimo po slovensko, je slike tudi poimenoval. Tako je pričaral del te naše stare arhitekture v njenem značilnem okolju, sredi trn na sončnih podbočjih, z vsem barvnim razkošjem, ki se v njem koplje v različnih letnih časih. Vse slike je ustvaril v olju na platnu.

Avstrijske igre z JE Krško

Ko bo koroški deželni glavar Haider izstopil iz Avstrije in bo skupaj s Slovenio (!) ustanovil novo konfederacijo, potem bo obstoj JE Krško verjetno samo še vprašanje dni...

Sicer pa noben pameten in kolikor toliko normalen človek ne zagovarja jedrske energije kar a priori in nihče ni proti zelenim in zlasti ne proti njihovim razumnim ciljem...

Zdaj, ko so na ta način kolikor toliko pojasnjena temeljna stališča, pa je treba k stvari. Po novem letu je na naslov Slovenije spet prispelo prijazno avstrijsko sporočilo...

V tem kontekstu zvenijo dokaj varljivo tudi nenahajajoč avstrijske obljube, da bo Avstrija dajala ČSFR in Sloveniji nekaj časa električno energijo zastonj...

Sicer pa se avstrijska skrb in češka popustljivost na državni ravni kažeta v precej drugačni luči, ko gre za ekonomske interese...

Teško je verjeti, davsega tega Avstrijci ne bi vedeli. Ker zdaj zahtevajo goloba na strehi, se bodo navsezadnje zadovoljili z vrabcem v roki...

Na območju Gozdnega gospodarstva Novo mesto — le-to obsega dobrih 152 tisoč hektarov in pokriva občine Črnomelj, Metlika, večji del občine Novo mesto...

Kako so gozdarji 45 let kradli

Postledica moratorija je, da je v Gozdnem gospodarstvu Novo mesto, kjer je sedaj zaposlenih 550 ljudi, 80 delavcev preveč...

Močno je GG Novo mesto prizadela splošna gospodarska kriza, ki jo še posebej močno občuti slovenska pretežno v izvoz usmerjena lesna industrija...

1,5 ali 2 milijardama šilingov. Ampak skoraj lahko verjamemo, da bodo našli rešitev, saj so čistilne naprave veliko cenejše...

Naj naštejemo samo nekatera vprašanja. Mavsarja je zanimalo, koliko denarja iz sklada je bilo porabljenega za nakup stanovanj za JE Krško...

Če vas bomo rabili, vas bomo poklicali!

Nezaupanje do sredstev informiranja je bilo in je še marsikje globoko zakoreninjeno, ne le v vladnih in oblastniških krogih...

Vsem mora biti jasno predvsem to, da ima javnost pravico do obveščeniosti, zlasti pa je to pomembno takrat, ko se že pojavljajo med ljudmi različne govornice...

Časopis pa niso samo usodni in pomembni dogodki, tvori ga predvsem množica drobnih podatkov, ki so za vsakdanje življenje pomembni in tvorijo tkivo, ki se mu pravi časopisno gradivo...

Stavka ni zasebna zadeva, niti ne more biti poslovna skrivnost. Je konflikt med zaposlenimi in delodajalci in je urejena z zakonom, kolektivno pogodbo in sindikalnimi pravili...

So krški zeleni kaj odkrili?

Na sedmi redni seji krške občinske skupščine lani oktobra se je zdelo, da je delegat zelenih Silvo Mavsar s svežnim vprašanjem o poslovanju sklada stavbnih zemljišč vrgel med poslanske klopi pravo bombo...

Sicer pa se avstrijska skrb in češka popustljivost na državni ravni kažeta v precej drugačni luči, ko gre za ekonomske interese...

Teško je verjeti, davsega tega Avstrijci ne bi vedeli. Ker zdaj zahtevajo goloba na strehi, se bodo navsezadnje zadovoljili z vrabcem v roki...

bi zaradi teh vprašanj kdo izgubil glavo, in ne nazadnje, nihče ni odločno zavrnil dvomov in sumnicen.

Doslej taka komisija ni bila ustanovljena, na SDK sicer štirje inšpektorji opravljajo pregled poslovanja sklada, je pa ta pregled začasno prekinjen. Strokovnjaki SDK so terjali od ustreznih strokovnih služb na občini določena dopolnilna dokumentacije...

Na vse te obtožbe pa bi morala vseč kakor odgovoriti z ostrim demantijem in s sebe sprati sleherni dvom. Tako pa se okoli sklada še naprej špekulira in krška občinska vlada bo morala nekaj narediti...

Ženske hitreje ostajajo brez dela Zaposlitvene razmere in možnosti so tudi v novomeški občini vse bolj strah zbujajoče. Dela praktično ni. Lani ni uspelo zaposliti se večini mlade generacije...

Ženske hitreje ostajajo brez dela

Zaposlitvene razmere in možnosti so tudi v novomeški občini vse bolj strah zbujajoče. Dela praktično ni. Lani ni uspelo zaposliti se večini mlade generacije...

Kako so gozdarji 45 let kradli

Postledica moratorija je, da je v Gozdnem gospodarstvu Novo mesto, kjer je sedaj zaposlenih 550 ljudi, 80 delavcev preveč, po drugi strani pa se je zaradi spremenjene zakonodaje porušilo utečeno delo v zasebnih gozdovih...

Če vas bomo rabili, vas bomo poklicali!

Nezaupanje do sredstev informiranja je bilo in je še marsikje globoko zakoreninjeno, ne le v vladnih in oblastniških krogih...

Vsem mora biti jasno predvsem to, da ima javnost pravico do obveščeniosti, zlasti pa je to pomembno takrat, ko se že pojavljajo med ljudmi različne govornice...

to spremeniti na slabše. Kadrovske štipendiranje namreč močno upada, cenzus za pridobitev štipendije iz združenih sredstev, ki jih seveda primanjkuje...

Denarno nadomestilo za brezposelnost je v letu 1990 v novomeški občini prejelo 238 brezposelnih, denarno pomoč pa 181 brezposelnih. Samo v decembru je bilo prvih 89 in drugih 90. Stvari so se skozi vse leto namreč le poslabševale...

Ob spremembi zakona o delovnih razmerjih, po kateri bodo delavci, ki bodo ugotovljeni za trajni presežek, že po šestih mesecih prešli v odprto brezposelnost...

Črnomelj ne more brez kioskov Že mnogokrat in na več različnih mestih je bilo v Črnomlju slišati, da bi morali bolj načrtno urediti prostor v občini...

Zagotovo je vsem Črnomeljcem dobro poznan primer kioska na Trgu svobode, ki je več kot leto dni stoji nedokončan. Prav ta kiosk je Črnomeljci tako rekoč razdelil na dva tabora...

Kljub moratoriju so gozdarji v teh gozdovih opravili najnujnejša gozdnogojitvena dela, da ne bi prišlo do daljnosežnih posledic. Po mnenju strokovnjakov je moratorij kot izsiljen politični ukrep...

Kako so gozdarji 45 let kradli

Postledica moratorija je, da je v Gozdnem gospodarstvu Novo mesto, kjer je sedaj zaposlenih 550 ljudi, 80 delavcev preveč, po drugi strani pa se je zaradi spremenjene zakonodaje porušilo utečeno delo v zasebnih gozdovih...

Z občine so zagotovili, da je za to zadevo edini pristojni upravni organ, ki naj bi vse skupaj tudi prignal do konca, in to prav kmalu. Po tej obljubi sodeč, naj bi bil sklep o javni razgrnitvi osnutka ureditvenega načrta za črnomaljski Trg svobode začetak tega konca...

Ker gre za strokovno nmenje, ga vsekakor gre upoštevati in v tem primeru se pokaže, kako prav je imela takratna ZSMS, ki je pred več kot letom dni opozorila na nedopustno gradnjo kioska v starem mestnem jedru...

Kako pridobiti zadosti bolnikov?

Kako neki bolnišnici vrniti image, zaupanje ljudi? Zakaj splošni zdravniki v Sevnici in Krškem napišejo bolj malo napotnic za brežiško bolnišnico, veliko premalo, da bi ta ustanova (p)ostala regijska splošna bolnišnica Posavja?

Trdijo, da so sposobni zdraviti, oskrbeti in diagnosticirati okrog 75 odstotkov bolnikov, ki potrebujejo hospitalno zdravljenje, tega odstotka pa enostavno ne bodo mogli doseči, ako ne bo prišlo do korenitega zasukata...

Če regija hoče to v resnici ostati, bi morali zadržati tudi prijazno, majhno podzelsko bolnišnico, kjer pacienti ne bi bili številke, kakor se lahko dogaja v večjih centrih...

Kako so gozdarji 45 let kradli Postledica moratorija je, da je v Gozdnem gospodarstvu Novo mesto, kjer je sedaj zaposlenih 550 ljudi, 80 delavcev preveč, po drugi strani pa se je zaradi spremenjene zakonodaje porušilo utečeno delo v zasebnih gozdovih...

Močno je GG Novo mesto prizadela splošna gospodarska kriza, ki jo še posebej močno občuti slovenska pretežno v izvoz usmerjena lesna industrija, ki že nekaj časa zaradi nelikvidnosti ne more plačevati svojih obveznosti do gozdarjev...

Kako so gozdarji 45 let kradli

Postledica moratorija je, da je v Gozdnem gospodarstvu Novo mesto, kjer je sedaj zaposlenih 550 ljudi, 80 delavcev preveč, po drugi strani pa se je zaradi spremenjene zakonodaje porušilo utečeno delo v zasebnih gozdovih...

Zapoznel članek je kot skisana juha

IS je črnomaljski šoli zagotovil denar za računalniško opremo

Ko sem v zadnji Prilogi prebrala prispevek o Srednji šoli v Črnomlju, sem imela občutek, kot bi jedla en teden staro skisano juho. Naravnost čudovito je, da se v teh kriznih časih stvari lahko obrnejo tudi na boljše. Naslov prispevka obeta neke vrste privlačljivo branje o sosedovi kozi, ki jo bo baje kmalu pobralo.

V razgovoru z novinarko sem v resnici izpostavila nekaj problemov in dilem, vsekakor pa ni šlo za vprašanje nadaljnega obstoja šole. V zadnjem času so vsi mediji v dolenski regiji poskrbeli za publiciteto, ki pa šoli na ta način gotovo ne more koristiti.

Predvsem sem hotela opozoriti na položaj srednjih šol v manjših krajih, katerim dosedaj normativi niso bili naklonjeni. Obstaja bojazen, da tudi v bodoče ne bo dosti boljše, če odgovorni za področje izobraževanja ne bodo upoštevali naših utemeljenih zahtev.

Zavzemali smo se diferenciran pristop pri materialnih stroških, ki so dokazljivo (permanently) izobraževanje učiteljev, udeležba na seminarjih, izvajanje kulturnih dejavnosti). Šole v srednji Sloveniji gotovo nimajo podobnih izdatkov.

Srednja šola v Črnomlju je zopet po zaslugi Izvršnega sveta občine Črnomelj prišla do nove računalniške opreme. Tudi pred sedmimi leti so naši dosedanji ustanovitelji pokazali veliko zanimanja za potrebe izobraževanja, saj smo tudi takrat v občini zbrali vsa potrebna sredstva za računalniško opremo.

Vik in krik smo zagnali, ker nočemo postati podeželska šola, ki bi učencem nudila manjši standard znanja. Ker imamo dobro usposobljene učitelje, si prizadevamo, da bi imeli tudi najsoodnejšo opremo. Prav zaradi tega so naši učenci na republiških tekmovanjih dokazali, da se v znanju uspešno kosajo z vrstniki iz večjih središč in to tudi v bodoče naše vodilo.

Za naslednje šolsko leto bomo razpisali dva oddelka gimnazije z naravoslovni in družboslovni izbirnimi vsebinami, dva oddelka strojništva na IV. stopnji, smer oblikovalca in preoblikovalca kovin, in en oddelke skrajšanega programa, smer obdelava kovin.

prof. GABRIJELA VIDIC-MIHELČIČ, ravnateljica Srednje šole Črnomelj

PRIPOMBA UREDNIŠTVA — Zaradi obilice gradiva je prispevek čakal na objavo skoraj mesec dni, torej njegove neaktualnosti ni kriva novinarka, ki ga je napisala.

LJUDJE SE SPREMINJAJO
Pred morda tremi leti je smejala ljubljanska televizija na Krasinu pri Meilki kmetijsko oddajo. Tedanji urednik Janez Pirš je imel velike težave, ker mu je lep podoba starih lip »kvarila« cerkev. Smalcem je strogo naročal, naj ostro pazi, da v koder ne bi našla cerkev. »Saj veste, v zgornji z rameni, ne da bi dokončal stavek.«

»Pred plebiscitom (23. december) sta prišla v Podzemeljski smelca TV Slovenije, da bi posnela mojo izjavo o tem »zgodovinskem« dogodku. »Smali bomo zunaj,« je predlagal eden od holivudskih. Po njegovem nasvetu sem se moral postaviti tako, da se je v ozadju videla podzemeljska cerkev.«
T. G.

ZDRAVILA IN KULTURA
Gospod, zaposlen v novomeški lekarni, ima povsem nove kulturne nazore do strank-bolnikov, odkar se je spremenil sistem oz. je nastala demokracija. Razumem, da je treba plačati nekatera zdravila. Ne razumem pa tega, da smo zdravila do sedaj kradli, kot je izjavil omenjeni gospod v prisotnosti sodelavcev, ki imajo zelo lep odnos do strank.
J. G.

Protest namesto štrajka

Koliko kruha bo za Sigmatove delavce?

Minuli teden je prispelo anonimno telefonsko sporočilo, da bo v brestaniškem Sigmatu v ponedeljek točno ob 6. uri štrajk. Po sedmi uri je prišel med delavce inž. Janez Gajšek. Na zahtevo delavcev so prispeli tudi pristojni iz Novega mesta, ki jih je vodil dipl. inž. Bojan Vernig. Slednji je z vsem ožjim vodstvom v direktorjevi pisarni z njemu svojsko odprtostjo razgrnil karte. Z izgubo srbskega tržišča so Brestaničani izgubili skoraj četrtino trga. Kako bo z delom, bo jasneje na skupščini krovnega podjetja, ki je najavljena za 21. januar. Meja za ta obrat je 2 milijona dinar-

Kanadsko pismo

Voščilo iz Ontaria

Spoštovano uredništvo Dolenjskega lista, naj se vam najlepše zahvalim za moj mali objavljeni članek in zato, ker ste tudi v Dolenjskem listu pisali o spravi v Kočevskem Rogu. Tisto, kar sem vam poslal, ste dosti skrajšali. Ne vem, kaj ni bilo pravilno in kaj vam ni ugajalo. Berem pa dosti kritik vaših delovnih ljudi in v marsičem se strinjam z njimi. Tam nič ne prestavljate in mislim, da je tako tudi pravilno. Naj drži, kar kateri izjavi ali napiše. Drugače je Dolenjski list

• **SLABA DOSTAVA** — Kot vaša dolgoletna naročnica zelo rada prebiram Dolenjski list, novice iz rodnega kraja Velike Loke in moje nepozabne domovine. Razočarana pa sem, ker v zadnjem času prejemam časopis tako neredno. Pozanimala sem se tukaj v Franciji pri pošti in mi zagotavljajo, da je poštna dostava tukaj v redu. Ker pa se pritožujem nad nerednim dobivanjem časopisa tudi tukajšnji naročniki Nedejskega, domnevam, da ni krivdava v uredništvu Dolenjskega lista. Toda kje je vzrok, se sprašujemo. Obenem voščimo srečno in uspehov polno novo leto 1991 vsem v uredništvu ter vsem domačinom in poznanim. S spoštovanjem
JOŽA LASSUYE (OVEN)
Francija

zanimiv in se da v njem prebrati dosti raznih novic iz cele Dolenjske in Posavja. Posavski kraji so mi dosti znani, najbolj Brežice z okolico.

Pripomnil bi samo to, da Dolenjski list prihaja vedno z večjo zamudno, to je dva meseca pozneje, in to me najbolj moti. Če bi odpošljali Dolenjski list letalsko, bi bilo to dosti boljše in bolj redno bi ga dobil. Ne vem, zakaj se ne bi dalo to bolje urediti, saj so za to vse možnosti, ki jih jaz sem pripravljeno doplačati razliko v poštini, ako bi bilo potrebno. Morda nisem le jaz prizadet in je še kateri, vendar potrebno je z besedo na dan, saj tako delajo tudi naši rodni bratje v domovini.

Sedaj sem že tri leta v pokoju in imam dosti počitka. Vsa leta službe sem delal v rudniku. Po tridesetih letih bivanja v tej obsejni kanadski deželi se kar dobro počutim. V Kanadi se mora delati celih 5 let daj kot pri vas, do 65. leta. Pri vas je to vse bolj ugodno urejeno, točno vem, da je tako. Želim vam še naprej največ uspeha, enako kot vam želijo ostali naši rojaki in rodni bratje v rodni domovini, in kličem: srečno novo leto 1991! Z bratovskim pozdravom iz daljne Kanade,
JOŽE GRUBIČ

Še: Brezvesten dežurni veterinar

Odgovor prizadetega veterinarja na članek s tem naslovom (DL 10. januarja)

V Dolenjskem listu je bil objavljen prispevek, ki ga je napisal Milan Drenik iz Bršljina. V tem članku me grobo napada in mi očita brezvestno opravljanje službe in prepozno veterinarsko intervencijo. Sprašuje pa se tudi, kako je z mojo moralno zavestjo in zdravniško etiko. Ker je v članku nekaj neresničnih trditve, sem prisiljen tudi jaz pojasniti ta dogodek.

Dne 21. 12. 1990 sem se vrnil nekaj minut pred 15.30 iz službe domov. Kmalu po prihodu je zazvonil telefon in dežurni gasilec, ki sprejema za našo službo naročila, mi je sporočil, da se je pri Milanu Dreniku iz Bršljina poškodovala kobila, ko so jo nakladali na kamion. Izrecno so zahtevali injekcijo proti tetanusu in niso nič omenjali, da žival močno krvavi oziroma da gre za hujšo poškodbo. Ko sem odložil telefon, je prišla na vrata moje hiše hčerka Milana Drenika in mi povedala prav tako kot dežurni gasilec, da se je pri nakladanju na kamion poškodovala njihova kobila in da ji je potrebno dati injekcijo proti tetanusu. Rano pa so že sami obdelali in tudi zaščitili s sprejem za rane. Hčerka je, kot vem, učenka srednje medicinske šole. Povedal sem ji, da nimam pri sebi cepiva proti tetanusu,

ker ga hranimo na veterinarskem zavodu (v hladilniku). Šel ga bom iskat, potem pa bom prišel k njim. Iz teh dveh naročil sem sklepal, da ne gre za življenjsko nevarno poškodbo, ampak v glavnem zahtevajo zaščitno cepjenje proti tetanusu.

Čez približno 20 minut, ko sem se ravno odpravil na intervencijski obisk, me je Drenik zopet poklical po telefonu in me z zelo nesramnim tonom glasu začel spraševati, ali mislim priti ali ne. Dejal sem mu, naj zniža glas in preneha vpiti, ker bom že prišel. Takoj po klicu sem odšel k njemu.

Ker ga poznam, sem zapisal uro prihoda. Bilo je točno 15.50. Srečala vsa se na zadnjih vratih pri izhodu iz gostilne, kjer je zopet začel vpiti, da me čaka že več kot eno uro in kako bom delal, ko bo privatna veterinarska služba. Rekel je tudi, da sem dolžan imeti pri sebi zdravila, če sem dežurni. Dejal sem mu, da se tako ne morem z njim pogovarjati in naj preneha vpiti. Ker tega ni storil, sem se obrnil in odšel, njemu pa dejal, naj se obrne na direktorja. Takoj sem se usedel v avto in se odpravil k direktorju Colariču, ki stanuje na drugem koncu mesta. K njemu sem prispel ob 16.03. Povedal sem mu, kaj se mi je pripetilo in da pri takem človeku ne morem opravljati dela. Direktor je nato po pogovoru z menoj poklical po telefonu drugega veterinarja in ga prosil, da je šel k Dreniku izvršiti naročilo. Kot vem, je prispel veterinar k Dreniku malo po 16.30. Drenika ni bilo več doma, ker je kobilo odpeljal v Sentjerneje.

Iz vsega tega se da sklepati, da ni res, da je moral Drenik čakati na moje intervencijo skoraj eno uro, saj se že iz članka lahko ugotovi, da me je klical čez približno 20 minut, in takrat sem tudi takoj odšel k njemu. Kas in vrsta naročila sta evidentirana v knjigi dežurne gasilske službe. Čas mojega prihoda k direktorju lahko potrdi direktor Colarič, uro prihoda k Dreniku pa veterinar Osterman, ki je šel opraviti naročilo namesto mene.

Menim, da sem do sedaj v svoji službi ves čas delal v skladu z vsemi strokovnimi, moralnimi in etičnimi pravili veterinarske službe. Pravico in strokovno usposobljenost pa imam, da lahko na

podlagi sprejetih naročil sam presodim, za kakšno bolezen gre in kako nujno je potrebno izvršiti intervencijo. Drenik je s takim svojim pisanjem in laičnimi zaključki bolj škodil kot koristil veterinarski službi, mene pa grobo žalil. Verjetno se bo tudi moral naučiti, da veterinar ni človek, na katerega se lahko vsak laik nesramno znaša.

Preko javnih občil o tej zadevi ne nameravam več razpravljati in upam, da bodo bralci, ki naju poznajo, sami dovolj tehtno presodili, kdo je pravilno ravnal.
MARKO PICEK

VABILO
Združenje slovenskih jetnikov in preganjancev jugoslovjskega obveščanja vse svoje člane ter druge nekdaj medvojne in povojne jetnike in preganjance jugoslovjskega obveščanja, Slovence in avtohtone prebivalce Slovenije ter svoje pokončanih in umrlih jetnikov, da bo letni zbor združenja 19. januarja ob 10. uri v Cankarjevem domu, Ljubljana, Kidričev park 1. Vabimo vse, ne glede na to, kje živijo, v Sloveniji ali izven nje, prav tako tudi vse skupine nekdajnjih jetnikov, tudi že rehabilitirane.
Predsednik:
RADOVAN HRAST

SINDIKAT SPOROČA
LJUBLJANA — Konfederacija novih sindikatov Slovenije sporoča, da ima organizirano pravno službo, ki nudi brezplačne pravne nasvete s področja delovnopravne zakonodaje in nasvete iz invalidske, pokojninskega in zdravstvenega zavarovanja ob delavnikih med 9. in 12. uro in ob torkih od 14. do 19. ure.
V omenjenem času lahko pridete tudi osebno na Linhartovo 13, soba 216.
NEODVISNOST — KNSS
Sekretar predsedstva:
ALENKA OREL

Ne morem in nočem več sodelovati

Pripombe k pismu predsedstva in izvršnega sveta (Dolenjski list 10. januarja) — V skupščini, ki tako zlahka krši zakonitost, zame ni mesta

Demokracija in parlamentarizem sta za nove občinske oblasti očitno izredno raztegljiva pojma. Zame sta (ne da bi teoretiziral) predvsem borba argumentov. Ko pa so zadeve dogovorjene, jih je, enostavno povedano, potrebno izvajati. Neupoštevane doslej dogovorjenih »pravil igre« je torej osnovni razlog mojega »demonstrativnega« odhoda z zasedanja zborov občinske skupščine, 17. 12. 1990. To je bil tudi moto mojega protestnega pisma v Dolenjskem listu 20. 12. 1990 ter javni poziv novomeškemu županu po spoštovanju zakonitosti v Delu istega dne. Ne gre za užaljen in demonstrativen odhod, marveč za povsem nekaj drugega: vest mi namreč preprečuje prisostvovati skupščinskimi odločitvam, ki so v sprotni z dogovorjenim pravnim redom. Parlamentarizem namreč razumem vse prej kot flagrantno kršenje zakonitosti. Dolgovinen odgovor Predsedstva Skupščine občine Novo mesto in njenega Izvršnega sveta, objavljen v Dolenjskem listu 10. 1. 1991, me prepričuje, da se svojih napak niti ne zavedajo ter da nameravajo nadaljevati z že »uvejavljeno« prakso kršitev.

Z večino objavljenih protiangumentov se ne moram strinjati. Pojdimo po vrsti:

1. Zbori skupščine so na januarjem (1990) zasedanju med drugim sprejeli tudi svoj program. Ta je med ostalim predvideval tudi julijski in septembski slić zasedanja. Z razlogi za več kot trimesečne skupščinske počitnice poslanci nismo bili seznanjeni. O tej kršitvi je »vredno razpravljati«, saj takšna samovoljna odločitev pomeni najmanj ignoranco dotodanjega občinskega skupščinskega sistema. Županu kot najodgovornejši osebi pri zagotavljanju pravne reda v novomeški občini pa se na žalost ni zdelo vredno poslancev niti seznaniti. O periodičnem delovnem načrtu zborov skupščine smo tako razpravljali šele v oktobru. Toda tudi ta načrt vsaj polovice predvidenih točk ni realiziral (gl. gradivo pod št. 020-03/90).

2. O nesmiselnosti sprejemanja sprememb in dopolnitev takšnega občinskega plana na žalost ne kaže izgubljeni besede. Republika se je namreč kljub nespoštovanju strokovne javnosti (tudi moji prispevek iz začetka novembra 1990 v Delu — Znanje za razvoj: prostorske odločitve je potrebno nenehno preverjati sodi mednje) s sprejetjem zakona o planiranju in urejanju prostora v prehodnem obdobju (Ur. l. RS št. 48/90) odločila, da nadaljujemo z »realbirokratsko agonijo« v regionalnem planiranju.

3. Trditve prizadetih, da je Izvršni svet ravnal postopkovno pravilno in da se spremembe in dopolnitve družbenega plana nanašajo le na prostorski del družbenega plana, je grdo zavajanje poslancev in javnosti. Prostorske sestavine družbenega plana v osnovnem dokumentu namreč nosijo točko 6. Sporno sprejemanje sprememb plana pa na žalost vsebuje npr. tudi točke 3.7 (materialni okvirji razvoja) ali 4.1 (smeri prstrukturiranja) itd. Samo ta dva drobna primera kažejo (jih je pa še cela vrsta) na neznanje pripraviljavcev skupščinskih gradiv.

4. Na skupščini sem zahteval integralni tekst, nikoli pa celotnega plana z vsi množico kart. Predloženi tekst, ki izgleda približno takole: Za drugim odstavkom se dodata nova odstavka, ki se glasita: ... (str. 2), ali: Črta se 1. odstavek in doda ... (str. 3) itd., je nepregleden in poslanecem ne omogoča kvalificiranega odločanja. O umestnosti mojih zahtev naj si bralec sam oblikuje mnenje.

5. O vsebinskih nestrinjanjih za občino ne dovolj pretehtanih in usodnih prostorskih odločitev iz družbenega plana je Dolenjski list pred časom že pisal, zato jih na tem mestu ne želim ponavljati.

6. Novomeški izvršni svet trdi, da s sprejetjem sprememb in dopolnil družbenega plana 1986—1990 ne prihaja do pravne praznine. Če je tako, potem naj mi dokaže, da so prostorsko kreditiven pogoji sprejeti v skladu s 40. členom Zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Ur. l. SRS št. 18/84). Zgoraj citirani zakon o planiranju in urejanju prostora v prehodnem obdobju v svojem 3. členu vsebinskim napakam in nedoslednostim po mojem prepričanju ne daje »odveze«. Zato je najbrž z novim letom nastopil »graditeljski vakuum«, ki bo trajal vse do sprejetja pravih prostorsko kreditivnih pogojev, ki so ta trenutke šele v javni razpravi.

Naravnost presenetljiva je obtožba za sokrivdo pri sprejemanju tega plana. Naj pojasnim: Do leta 1986 sem na takratnem Zavodu za družbeno planiranje vodil strokovno skupino za pripravo dolgoročnega plana občine. Pri pripravi družbenega plana sem sodeloval občasno kot sodelavec. Ko sem v marcu 1987 prevzel vodenje novoustanovljenega ZDPUN, je bila moja prva preokupacija v iskanju ustreznega kadrovskega potenciala, ker sem se zavedal, da takratna minimalna strokovna ekipa ni sposobna na zadovoljiv način opravljati zadanih nalog. Ker nisem dobil ustrezne podpore, sem še pred 1. majem istega leta zaprosil za razrešitev. V septembru sem bil nato tudi razrešen. Družbeni plan pa se je spreminjal in dopolnjeval v letih 1988, 1989 in lani (gl. SDL 18/88 in 6/89). Kakšen je torej »delež« moje sokrivde, naj si bralec sam ustvari mnenje ...

Smešna je tudi trditve, da ignorantsko zavračam kakršnokoli sodelovanje. Res je, da sem odklonil profesionalno funkcijo v sedanjih sestavi Izvršnega sveta. Svojo strokovno pomoč o zadevah,

ki jih obvladam, pa sem obljubil ne le predsedniku IS, marveč tudi sekretarju za varstvo okolja in urbanizem ter direktorju ZDPUN. S predsednikom IS sva skupno ugotavljala potrebo o nujnosti formiranja projektne skupine za regionalni razvoj oziroma urejanje prostora (ali nekaj podobnega). Brez obnavljanja sem tudi prevzel ponujeno vodenje projektne skupine za varstvo okolja. Iz povedanega sledi, da »krivd« za moj pasivni odnos do prostorskih in družbenih vprašanj zagotovo ni pri meni.

»Dokončnost« moje odločitve o sodelovanju oziroma ne sodelovanju na skupščinskih zasedanjih ni odvisna zgolj od mene. Če misli Skupščina še nadalje zavračati moje argumente po zakonitih poteh sprejemanja različnih dokumentov in če namerava Izvršni svet še nadalje zavajati poslance (tudi napovedana 6. seja, ki bo 24. 1. 1991, ni nobena izjema, saj se pri šesti točki na-povedanega dnevnega reda opira na določbe občinskega odloka, katerega veljavnost je potekla že leta 1984, in še zakon se je medtem spremenil), potem v tej skupščini ni mesta zame. Pa če je to komu všeč ali ne. Se bom pa na drugačen način boril za načela Zelenih Novega mesta!

mag. MARJAN RAVBAR
Novo mesto

- **Mesto zelenih je le v samostojnosti in opoziciji. Upam, da bodo zeleni o tem razmislili. (J. Knez)**
- **Živimo v času, ko ima vsaka država armado. Če ne svoje, pa tujo. (Mock)**
- **Molk enako skriva znanje in neznanje. (Zulkovski)**

Zavod nima brezvestnih delavcev

Odgovor Veterinarskega zavoda na pismo Milana Drenika (DL 10. jan.)

Neljubi dogodek med dežurnim veterinarjem Markom Picekom in g. Milanom Drenikom je odjeknil v širši javnosti. Takoj naslednji dan po objavi njegove kritike v Dolenjskem listu se je sestel strokovni kolegij enote Novo mesto in zahteval od veterinarja Marka Picka pojasnilo ter dejanski opis dogodka. Glede na ostrino naslova kakor tudi vsebino pritožbe nad veterinarjem postopkom, je kolegij smatral, da mora biti med lastnikom živali in veterinarjem Markom Picekom osebni spor, ki ni nastal ravno omenjenega dne. V nobenem primeru pa Veterinarskemu zavodu ni v interesu, da bi se podobni incidenti dogajali še v bodoče.

Dne 21. 12. 1990 je bil od 15. ure dalje dežurni veterinar Marko Picek. Preko dežurne službe mu je bilo sporočeno naročilo za zdravljenje poškodovane živali, ki je last gospoda Milana Drenika. Zaslisan na strokovnem kolegiju, je veterinar Marko Picek izjavil, da je od poziva pa do njegovega prihoda na lastnikov dom minilo največ dvajset minut. Trdi tudi, da v anamnezi lastnika ni bilo sporočila o resni krvavitvi živali. Povedal pa je, da je doživel ob prihodu na lastnikovo dvorišče oster občutek nevestnosti in brezčnosti, nakar je užaljen zapustil dvorišče, ne da bi žival pregledal. O incidentu je veterinar Picek takoj obvestil direktorja Zavoda, ta pa je k Dreniku nemudoma poslal veterinarja Ostermana. Ob prihodu na lastnikov dom je slednji ugotovil, da je gospod Drenik medtem že odpeljal poškodovano žival k veterinarju Kovaču.

Strokovni kolegij smatra, da je bil veterinar Picek kljub verbalnemu napadu nanaj dolžan tretirati bolno žival. V opravičilo mu šteje, da je poskrbel za to, da bi bila žival deležna pomoči najbližjega dosegljivega veterinarja. S tem je gotovo dokazal, da kljub osebni opustitvi pregleda še ni nevesten veterinar. Poraja pa se vrsta vprašanj, med drugim tudi to: »Ali je veterinar res dolžan poslušati grobe napade na svojo osebnost?« Pri tem se ne sme pozabiti, da njegov delavnik traja v dežurstvu 24 ur, in to v statusu zdravnika in šoferja, ki dnevno samo prevozi 150 km, po tem pa se naslednji dan vključuje v redni delavnik.

Zanesljivo je v interesu zavoda in lastnikov bolnih živali, da se jim čimprej pomaga in da so sposobni priznati tudi svojo slabost in prenesti objektivno kritiko. Le tako je možno korektno sodelovanje.

Na koncu poudarimo še, da je kolegij opravil tudi razgovor z veterinarjem Kovačem. Le-ta navaja, da je dobila žival resno poškodbo na nogi, vendar krvavitve, kot jo navaja lastnik in pisec kritike, ki bi ogrožala življenje živali, ni bilo. Če razpolaga g. Drenik s kakšnimi novimi »elementi« v tem dogodku, pa ga pozivamo, da nam jih v prisotnosti veterinarja Picka sporoči.

Strokovni kolegij veterinarjev enote Novo mesto

pisma in odmevi

S stavko »našli« denar za plače

Odgovor Iskre Semič na članek, objavljen 10. januarja

V naši družbi se dogajajo korenite spremembe, ki so na področju gospodarstva še posebej restriktivne. Od sredstev javnega obveščanja (od sedaj s strani Dolenjskega lista objektivno poročanje o ISKRI Semič) pričakujemo, da bodo vse informacije vsaj takšne, kot dejansko tudi so. To pa za članek zgoraj navedenim naslovom ne moremo trditvi. V uvodnem delu je opredeljena višina našega izvoza; letni izvoz ISKRE Semič v letu 1990 pomeni 12 mio. /, in ne 1,2 mio. /, s katerega pa smo sicer dosegli decembra 1990 leta.

Tudi tendenciozna pisanja, da je bilo s stavko doseženo izplačilo OD, nikakor ne moremo sprejeti in tega novinarka nimogla povzeti na sestanku in razgovoru. Pojasnjeno je bilo namreč, da je bila 19. 12. redna seja, DS, na kateri je bila obrazložena celotna situacija glede gospodarjenja in možnosti izplačila OD za november. Na vseh sejah je prisoten predsednik sindikata podjetja, tako da je bilo preko njega obveščeno članstvo. Iz vsebine podajanja (kar je tudi v zapisniku DS) sledi, da bomo vložili vse napore, da se izplačilo OD za mesec november izvede do konca leta 1990. S stavko ne moremo v sedanjih finančni suši izsiliti ničesar.

Iskra Semič
referent za infomiranje
BRANKO PEČJAK

PRIPIS: Kar se tiče podatka o izvozu semiške Iskre, ga je navedel eden od pomembnejših mož tega podjetja in tako sem ga tudi zapisala. Verjetno bi bilo sedaj težko ugotoviti, kdo se je zmotvil v eni decimalni vejici, veseli pa me, da je izvoz desetkrat večji in se, kljub temu da krivda očitno ni moja, opravičujem. Nikakor pa se ne morem strinjati z omenjenim tendencioznim pisanju o Iskri, toliko manj, ker o tem, kaj bi s sestanka stavkovnega odbora, s katerega sem pisala, lahko povzela in česa ne, presoja Branko Pečjak, ki ga na sestanku sploh ni bilo. Lahko zagotovim, da je poročilo yeren posnetek dogajanja na sestanku. Če pa bi mi bilo zares do senzacionalnega prispevka, bi lahko zapisala tudi marsikaj, kar je v zvezi z učinkovitostjo delavcev Iskre in izplačilom novembrske plače navedel direktor Janez Kure, a je želel, da se o tem ne piše. To željo sem upoštevala. Res pa je tudi, da delavci Iskre do konca leta 1990 »kljub vsem vloženim naporom«, kot pravi Pečjak, niso dobili v celoti izplačane novembrske plače, zato je stavkovni odbor med drugim sprejel tudi sklep o tem, do kdaj morajo dobiti razliko.
MIRJAM BEZEK-JAKŠE

IZ KS DRAGA
ASFALT DO ČABRA? — Regionalna cesta od Žlebiča preko Loškega potoka in Drage do Trave je asfaltirana, naprej do Čabra (meja s Hrvaško) pa ne. Ta, zadnji neasfaltirani odsek je strm, slabo vzdrževan, tu drsi zemlja in je sploh nevaren vozilom in ljudem.

NAJPREJ SKOZI VASI — Krajani zahtevajo tudi asfaltiranje ceste od Lazca do Prezida na Hrvaškem. Mišljenje odgovornih pa je zdaj tako, da je to čisto potrebno prekatégorizirati v regionalno, asfaltirati je treba najprej ceste skozi vasi (Stari in Novi kot), šele nato pa vso asfaltirati.

KAM S SMETMI — Krajani so bili najprej za odvoz smeti in postavitev zabojnikov po vaseh. Ko so zvedeli, da to ni brezplačno, pa so se začeli zagovarjati, da je tam okoli dovolj kraških jam, v katere že zdaj pridno vozijo smeti. Voda to spira v nižje ležeče kraje, zato drugi (celo Lrajan) te krajevne skupnosti pijejo onesnaženo vodo.

IZ KS KOSTEL
VOLITVE PRED VRATI — Svet KS Kostel je sklenil, da bodo krajevne volitve 17. februarja. Na njih bodo krajani prvič demokratično izvolili predsednika sveta KS in člane vsakih odborov. Zadnji rok za oddajo predlogov kandidatov je konec januarja.

BODOČNOST V TURIZMU — Pred kratkim sta KS Kostel obiskala kočevski župan Mihael Petrovič in vodja projekta revitalizacije Kočevskega Miro Ferlin. S predstavniki te obmejne KS sta se pogovarjala o razmerah v KS in načrtih razvoja. Še posebno pozornost so pri tem posvetili edinemu podjetju v tej KS, Itasu-Kotalu, in možnostim za razvoj turizma. Prav od turizma pričakujejo Kostelci svetlejšo prihodnost.
F. CIMPRič

Inovacijske dejavnosti ne zapostavljajmo

Zakaj smo na repu

Novi zakon o davkih nas je dokončno spravil na evropski rep, kar zadeva pogoje za spodbujanje in pospeševanje inovacij in inovacij. V Sloveniji smo že nekaj časa govorili o inovacijski družbi, vendar smo storiili bolj malo. Sedanje stanje inovacijske politike pri nas je katastrofalno. Nimamo pospeševalnih centrov, izobraževanja, podeljevanja zaščite industrijske lastnine, rizične kapitala, manjkajo davčne olajšave, javne promocije, organizirane poslovne aktivnosti, ni inovacijske miselnosti in kulture in nimamo strategije inovacijske politike. V zadnjem obdobju so bili izničeni še zadnji spodbujevalni mehanizmi, in to s predragim kapitalom, z investicijsko nesposobnostjo gospodarstva, zaustavljenim nagrajevanjem in podjetjih in ukinjanjem inovacijskih služb. Rezultat tega je zastoj na trgu inovacij in beg najposposobnejših posameznikov skupaj z uspešnimi inovacijami in inovacijami v Avstrijo (v zadnjih dveh letih 380 naših in mešanih podjetij z novimi programi), ZRNK (58), Italijo (79), J. Azijo (24) ter Ameriko in Kanado (42). Organizirano spodbujanje inovacij je v podjetjih popolnoma zastalo, število prijavljenih inovacij v primerjavi z obdobjem pred 3 leti se je zmanjšalo za 70 odstotkov. Za inovacijsko dejavnost so v preteklosti največ napravili sindikati z izobraževalnimi akcijami in sami inovatorji v okviru društev DIATI. Tem se je v zadnjem času pridružila še gospodarska zbornica z informacijskim sistemom in povezavo s tujino.

Sedanji predlog vladnega resorja za znanost in tehnologijo je vsebinsko povsem zgrešen, saj razvijanje inovacijske politike v institutih po izkušnjah v svetu še nikjer ni rodilo dobičkonosnih rezultatov. Tuja opozorila, da bomo povečali zaposlenost in spremenili industrijsko sestavo s pomočjo malih podjetij le na podlagi inovativnih programov, žal do naših odločujočih ljudi v vladi in strankah še niso segla.

M. STELE

DELO ASFALTIRALO CESTO PREK ROGA

KOČEVEJE — Pred kratkim smo v Delu prebrali članek z naslovom »Cesta prek Roga je le asfaltirana«, v katerem je tudi napisano, da bo pošel med Kočevjem in Novim mestom možnih več avtobusnih zvez na dan. Dejstva so seveda drugačna. Cesta prek Roga ni asfaltirana in tudi vsaj v bližnji prihodnosti še ne bo. Asfaltiranje je le zadnji odsek ceste Kočevje—Novo mesto prek Smuke, in sicer med Laščami in Jamo pri Dvoru. Še vedno je nerešena obvoznica za Stari Log, ki je na tej cesti tudi načrtovana. Tudi tistem o več avtobusnih zvezah Kočevja in Novega mesta ne kaže verjeti. Zdjaj vozi avtobus le ob delavnikih, ob sobotah in nedeljah pa ne, in še ob delavnikih le enkrat na dan. Potnikov pa je tudi ob delavnikih malo. Ob sobotah, nedeljah in praznikih, ko bi Kočevci obiskovali svoje v novomeški bolnišnici, pokojnike na pokopališču ali se peljali kopat v Dolenske Toplice, pa avtobus ne vozi. Sicer pa kočevski avtobus niti ni vpisan v vozni red v Dolenskih Toplicah.

J. P.

Kmetijski minister naj odstopi!

Krško: ovadba zaradi zavajanja javnosti, poslovnih partnerjev in kmetov

Zaposleni Mercator—Agrokombinata Krško zahtevamo odstop »kmetijskega ministra« v občini Krško; vložili smo tudi kazensko ovadbo zaradi neodgovornih izjav, zavajanja javnosti, poslovnih partnerjev, zlasti še kmetov, ter blatenja podjetja z lažnimi obtožbami.

Zadnje izjave gospoda Antona Koršiča v časopisu Delo dne 9. 1. 1991 kot reakcija na ukrep delavskega sveta podjetja in IO HKS Mercator—Agrokombinata Krško, da lahko varčevalci hranilno-kreditne službe dnevno dvigajo največ 2.000 din s svojih hranilnih knjižic, je izvala med delavci M—Agrokombinata glasno, ogorčeno negodovanje ter odločno zavračanje takšnih trditve, hkrati pa tudi nasploh zgražanje nad izjavami »kmetijskega ministra« v občini, ki je tudi sam delavec tega podjetja. Navedeni ukrep je neprijeten, prav gotovo tako za podjetje kot za varčevalce. Zanj smo se v podjetju odločili po daljšem tehtanju in iskanju vseh možnih ukrepov za izhod in ublažitev likvidnih težav, s katerimi se ne ubadamo samo mi, saj ni neznan, da je nelikvidno celotno slovensko gospodarstvo.

Očitke »kmetijskega ministra« na sklep delavskega sveta, po katerem je dvig sredstev limitiran, je, blago rečeno, zelo enostranski. Pisec članka kakor tudi minister sta se, žal ne vemo, iz katerega razloga, izognila drugemu delu, in sicer izpovedi o objektivnosti in objektivnosti izjem. Zavedali smo se namreč, da je nekaj kmetij tudi v investicijah in da bi te morale potekati kolikor toliko nemoteno. Zato so v času limitiranja dviga zneskov veljane in še veljajo izjeme, samo tovrstne potrebe mora varčevalec pravočasno napovedati ter s HKS uskladiti tudi dan dvigov. Namenoma je verjetno zamaženo tudi dejstvo, da odkupljene pridelke lahko kmetje vnovčijo tudi z nabavo materiala v vseh trgovinah M—Agrokombinata. Ta rešitev jim je bila ponujena glede na trenutno plačilno nesposobnost PE Zadruga. Tako je za plačilo odkupljenih pridelkov mogoče nabaviti vse, od reprodukcijskega materiala do kmetijske mehanizacije, poravnati pa je mogoče tudi zapadle obveznosti do Zadruga. V tem primeru odkup ni brez valute. Če pa kdo le vztraja zgolj na denarnem izplačilu, bo žal pač moral počakati, da za druga prodaja in dobi tudi plačane odkupljene proizvode.

Ob predstavitvi sklepov delavskega sveta v popolnosti bi že v omenjenem članku nastala povsem drugačna predstava o namenih podjetja in obtoževnega vodstva. Verjetno ni potrebno posebej poudarjati, da ukrep delavskega sveta pomeni v bistvu le zagotavljanje minimalne vsote vredstev, ki je potrebna za normalno funkcioniranje HKS, predvsem pa zagotavljanje vsem varčevalcem najmanj možnosti rednega dviganja limitiranih zneskov. Potrebno je tudi dodati, da varčevalce HKS ne predstavljajo le kmetje, pač pa tudi delavci. Skupno število hranilnih vlog na dan 31. 12. 1990 je 4.374; od tega je 3.864 kmetov in 528 delavcev. Od skupnega stanja hranilnih vlog na isti dan 7.207.000 din je vlog od kmetov 4.407.000 din in 2.800.000 din od delavcev. Ob tem podatku je več kot jasno, da glede na celotni obseg poslovanja znesek stanja hranilnih vlog kmetov ne pomeni postavke, ki bi podjetje »reševalo«. Ne glede na to, da je večina varčevalcev omenjen ukrep limitiranja zneska za dvig sprejela z razumevanjem, pa smo s skupnim dogovorom v tem času realizirali prej napovedanih oz. željenih že 52 dvigov za kmete v en-

kratnih zneskih od 2.200 din do 20.000 din, oz. skupnem znesku 342.417 din od 31. 12. 1990 do današnjega dne, to je do 10. januarja, pa skupaj 211 dvigov v skupnem znesku 2.328.610,50 din; najvišji enkratni dvig pa je znašal 200.000 din.

Upravičeno lahko zastavimo torej vprašanje legitimnosti tistih, ki v imenu kmetov in zanje postavljajo ne le vprašanja, pač pa tudi zahteve in celo ultimati, oz. nenehno »operirajo« z grožnjami. Menimo, da iniciativni odbor za ustanovitev Kmečke zadruge kakor tudi član izvršnega sveta občine Krško, odgovoren za področje kmetijstva, še nista tista predstavnika, ki imata pooblastilo zastopati interese kmetov kooperantov. Iniciativni odbor je zgolj konstruktivna zveza, član izvršnega sveta pa ni voljen predstavnik zgolj kmetov kooperantov. Ob vsem tem ne gre spregledati tudi dejstva, da je kar nekaj članov omenjenega iniciativnega odbora samostojnih podjetnikov, pri čemer ni izjema niti »kmetijski minister«.

Statut podjetja je sprejela skupščina podjetja. Predstavniki PE Zadruga za statut ni glasoval, z obrazložitvijo, da je tako stališče iniciativnega odbora za ustanovitev zadruge, ob čemer je, razumljivo, vprašljiva legitimnost glasovanja tega predstavnika, saj ni zastopal kmetov kooperantov in delavcev PE Zadruga in ni imel njihovega mnenja, pač pa zgolj manjšega števila kmetov in iniciativnega odbora za ustanovitev zadruge. Od 480 članov kooperantov se jih je zbrala udeležila le okrog 90. Ne glede na to je bil statut spejet s 95 glasovi za in 5 proti, tako da je že v veljavi.

Na zadnjih zborih delavcev, sestankih sindikata podjetja in na kolegijih sestankih je bilo še posebej v zadnjem času izrečenih veliko pripomb na delo, obnašanje, izjave in postopke Antona Koršiča, člana IS občine Krško, odgovornega za kmetijstvo, sicer pa delavca M—Agrokombinata Krško. Zaposleni izražajo enotno zahtevo po njegovem odstopu, saj z dosedanjim delom ni prav nič pripomogel k napredku kmetijstva, še manj pa k razvoju medsebojnih odnosov. Svojih del in nalog kot delavec ni izpolnjeval v skladu z zadolžitvami, veliko je pritožb, a še najbolj motijo njegove izjave, uradne in neuradne, s katerimi vnaša nemir v kolektiv in med kmeti, razširjene preverjane in netočne podatke in neupravičeno obtožuje. S tem svojim početjem povzroča gospodarsko in politično škodo v podjetju in v kmetijstvu v občini nasploh. Zaradi vseh njegovih negativnih početij in nedela je bila pred več kot pol leta zoper njega dana tudi pobuda za disciplinsko obravnavo (kjer se mu očitajo hujše kršitve delovnih obveznosti, malomarnost opravljanje del in nalog ali celo neizpolnjevanja teh). Sindikat podjetja je direktorju postavil zahtevo po njegovi takojšnji odstranitvi oz. suspenziji iz podjetja. Povsem neodgovorno v vsem tem času razširja napovedi o propadu podjetja in zaničuje ter zanika vse dosežene rezultate, tudi rezultate referenduma iz leta 1989, na katerem smo se delavci in kmetje z aktivisti kmečke zveze vred odločili za skupno podjetje. Na drugi strani pa kot kooperant M—Agrokombinata Krško posluje kot podjetnik in tudi sodeluje z drugimi nepogodbnimi kupci.

Že navedena dejstva zagotovo zadoštevajo za zavrnitev njegove legitimnosti kot predstavnika podjetja in zastopnika kmetijstva za naše podjetje v političnih strukturah. Vprašamo se tudi, ali ni vse to, kar se dogaja, nič drugega kot politična akcija za kadrovske preno-

djetja. Na to misel navaja dejstvo, da IS občine Krško problematiko kmetijstva kljub pismenim zahtevam sploh ne obravnava in ne vabi odgovornih predstavnikov podjetja na seje, kadar se obravnava problematika kmetijstva. Enostavno podjetje ignorira. Ne zanimajo ga torej možnosti pridelovanja hrane, krme, prireje mleka ali mesa, prav malo mu je mar, kaj bo z obsežnimi površinami ostarelih vinogradov in sadovnjakov, ki kličejo po prenovi, ni mu mar tudi kmetij, na katerih bi številni bodoči nezaposleni delavci preživljali sebe in svoje družine, komaj kako besedo pa je spregovoril o kmetijah, ki jih je možno z manjšimi spodbudami usmeriti v kvalitivno proizvodnjo. Osrednje vprašanje, ki ga obravnava, je zgolj zadržanost in zadruga, pri tem pa je zelo malo ali nič govora o tem, kaj ta pojem sploh pomeni in kaj vidijo kmetje v njem.

Na koncu le še to. V prvih dneh decembra smo resda praznovali srebrni jubilej podjetja, vendar to ni bilo nikarkoli »veliko slavlje«, pač pa zgolj skromna in dostojna oblečitev tega praznika. In praznovali smo ga skupaj s kmeti kooperanti. Kdor je takrat pozorno poslušal govor direktorja podjetja, v njem ni mogel zaznati nobenih rožnatih situacij, saj je poleg pozitivnih dosežkov predvsem opozoril na resnost situacije, v kateri smo, še posebej pa tudi na likvidne težave.

Živimo v trenutku, ko je bolj kot kdaj prej potrebna velika mera razuma, politične modrosti in človeške strpnosti. A tokrat se politika — lokalna — tega ne zaveda povsem. Namesto da bi »ministri« razvnete strasti mirili in zavzeto iskali rešitve za gospodarstvo, dolivajo olje na ogenj, ki je že sam po sebi dovolj uničujoč.

Zavajanje, neresnice in obtožbe ne peljejo k cilju, ki ga hočemo doseči, ampak nas vodijo v uničenje vsega in tudi tistega, kar se je v življenju potrdilo za dobro. Marsikaj še lahko rešimo. V podjetju se svoje vloge zavedamo, vemo, kaj smo za kmetijstvo že naredili, vemo pa tudi, kakšne so naše možnosti in kje so še naše rezerve. Zavedamo se svojih nalog, tokrat je na potezi politika, zlasti IS, ki bo v primeru nestrokovnih odločitev, žal, moral prevzeti tudi odgovornost za vse morebitne posledice.

Direktor:
IVAN KOZOLE, kmet. inž.
Predsednik sindikata podjetja
Mercator — Agrokombinat Krško
IRENA CATER

V petek, 4. januarja, je po daljši bolezni na svojem domu v Ljubljani preminil ljubljanski pomožni škof dr. Stanislav Lenič.

Pokojni se je rodil 6. novembra 1911 v Župecih vasi pri Cerkljah ob Krki na Dolenskem očetu Martinu in materi Marji, rojeni Mladkovič. Že v zgodnji mladosti je izgubil starše. Zanj se je zavzel takratni cerkijanski kaplan Tomazin in mu omogočil študij na škofijski klasični gimnaziji v Sentvidu nad Ljubljano. Tam je 10. junija 1933 maturiral in se nato vpisal v bogoslovje. Študiral je na ljubljanski teološki fakulteti. V duhovnika je bil posvečen 4. julija 1937 v ljubljanski stolnici.

Prvo duhovniško službo je nastopil v dijaškem zavodu Marijanišče v Ljubljani. 1. septembra 1940 ga je škof Gregorij Rožman poklical za svojega tajnika. Tako je v najtežjih letih spremljal škofovo delo. To ga je zaznamovalo za vse življenje. Od blizu je poznal škofa Rožmana, zato si je vedno prizadeval, da bi krivično podobno, ki mu jo je slikalo režimsko zgodovinarstvo po vojni, popravili. Leta 1947 je doktoriral na ljubljanski teološki fakulteti. Kmalu zatem pa je tudi sam izkusil krivice in preganjanja, ki jih je bila deležna v tistem času Cerkev. Od leta (29. 8.) 1947 pa vse do 23. 4. 1955 je bil zaprt. Skoraj dve leti je preživel v samici.

Po vrnitvi iz zaporja je bil nastavljen za župnika v Sodražici pri Ribnici. Nadškof Pogačnik ga je 30. aprila 1964 poklical v Ljubljano in

ga imenoval za generalnega vikarja. 22. maja istega leta pa je postal tudi prosti stolnega kapitla v Ljubljani in papežev hišni prelat. Na prošnjo nadškofa Pogačnika je papež Pavel VI. Stanislava Leniča 29. novembra 1967 imenoval za pomožnega škofa. Posvečen je bil 14. januarja 1968. Njegovo posebno delo je bilo posvečeno skrbi za duhovne poklice in za Slovence po svetu. 18. februarja 1978 je bil imenovan za narodnega ravnatelja za izseljence. Vseskozi je bil v najvišjem škofijemskem vodstvu in v času po koncilu veliko pripomogel k uresnitvi koncilskih smernic na Slovenskem. Sodeloval je pri prevajanju bogoslužnih knjig v slovenski jezik in še posebej ljubil slovensko besedo. Bil je priznan govornik in iskan spovednik. Tako je bil predsednik medškofijskega liturgičnega sveta, sourednik Cerkev v sedanjem svetu, kasneje Sproščil slovenskih škofij, redno je pisal v Družino, prevajal je koncilске dokumente in papeške okrožnice. Kot ravnatelj za Slovence po svetu je obiskal rojake po vseh kontinentih. V svojem zadnjem intervjuju, ki ga je imel za Družino 18. novembra 1990, je ob koncu dejal: Ko zdaj kot bolnik gledam sto let zgodovine ljubljanske Cerkev, vidim škofijo kakor veliko šahovnico z belimi in črnimi figurami. Med njimi je neprestan boj, a zmagojuje vedno bele, saj jih vodi in ureja Bog.«

V skladu s cerkvenim zakonikom je škof Lenič 22. marca 1986 papežu poslal prošnjo za upokoježev. 5. novembra 1988 je papež Janes Pavel II. zaradi zdravstvenih razlogov škofovo odpoved sprejel. Po usodnem padcu pred letom dni je škof Lenič večino časa ležal na postelji. Do božiča je tudi redno maševal, zadnje dneve pa se mu je stanje vidno slabšalo.

Po smrti so ga prenesli v ljubljansko stolnico, kjer sta se od njega poslovila Stolni kapitelj in stolna župnija. Pogreb je 8. januarja na ljubljanskih Žalah opravil nadškof dr. Alojzij Šuštar ob udeležbi 16 škofov, nad 400 duhovnikov in velike množice ljudstva. Pogreba so se udeležili tudi zastopniki Republike Slovenije, mesta Ljubljane in občine.

JOŽEF KVAS
pom. škof in gen. vikar

Nezaposlenost — cilj ali posledica

Po nastopu nove slovenske vlade se vsi problemi samo še poglabljajo

Iz predlogov izvršnega sveta in uvodnega nastopanja njegovega predsednika na zadnji seji skupščine je postalo razvidno, kako namerava vlada reševati ekonomsko in socialno krizo v Sloveniji.

Nasprotujemo vsakemu poskusu, da bi vlada nujne žrtve za uveljavljanje slovenske suverenosti spremenila v priročen izgovor za izvajanje neokonservativne ekonomske in socialne politike.

Število zaposlenih se v Sloveniji zmanjšuje že od leta 1988. Vzroki za to upadanje so bili različni in v glavnem povezani z nesposobnostjo tedanje zveze in republiške administracije za vodenje konsistentne ekonomske in razvojne politike. Poleg povečevanja brezposelnosti je ta nesposobnost privedla tudi do prezadolžitve gospodarstva in

države, do visokega neto odliva kapitala iz države, do krize bančnega sistema in skoraj 40 odst. razlike med aktivno in pasivno obrestno mero ter do izjemno velike obdavčenosti ob neracionalnem delovanju javnih služb.

Razmišljanje izvoženega Belokranjca

O ohranitvi Kolpe

Več ko berem o polemikah, načrtih Hrvatov in modrih besedah o »nekdanji« lepotici Kolpi, bolj se vprašujem, zakaj vse to ne prizade- ne veljakov v Črnomlju. Sosednji občini Kočevje in Metlika se upirata in borita z vsemi sredstvi za ohranitev Kolpe in njene okolice, Črnomelj pa nič. Verjetno smatrajo, naj ostanejo kraji ob Kolpi od Dola pa do Male Pake taki, kot so bili za časa Mačkove Kočevske. Navsezadnje ti kraji niso daleč od Kočevske Roga.

Enkrat sem že zapisal, da se iz gradu najlepše vidi Semšička gora in Mavrljen. Pogled na Kolpo pa za starajo Žeželj, Vrhgora, Veliko bukovje, Plešivica in Brezje.

Črnomaljske vlade ne predramijo niti stare trditve, da bi jez, visok preko 20 metrov, pri Kolu pod Severinom in za njim jezero vplivala na poplave v Dragatuški kotlini.

Samo ugitam, ne trdim, da imajo v Črnomlju v načrtih, ki so bili skovani v predvolilnem času, bolj ma- sten zalozog kot čuvanje tiste revščine ob Kolpi. S tem ne mislim žaliti ljudi v dolini Kolpe, ker sem tudi sam eden od tistih, ki se radi vračajo v ta prečudoviti svet.

S tem razmišljanjem nisem imel namena soliti pamet komurkoli. Želel sem, tako kot si želi veliko izseljencev iz teh krajev, naj ostane ta naravna lepota taka, kot je bila od pamtveka.

Rad bi, da se tudi Črnomaljski gospodje vključijo v neizprosno boj za ohranitev lepote Kolpe.

P. BUTALA
Izola

Po nastopu nove slovenske vlade se vsi omenjeni problemi samo še poglabljajo in vsaj, kar zadeva nezaposlenost, kaže, da je za novo slovensko oblast to prej cilj kot problem, ki bi ga nameravala odpraviti. Od maja do oktobra 1990 se je namreč število zaposlenih v Sloveniji znižalo od 824 na 799 tisoč ali po okroglih petih tisoč na mesec. Število iskalcev zaposlitve se je medtem povečevalo po dva tisoč na mesec, stopnja brezposelnosti pa je z oktobrom že presegla 6%.

In kakšne ukrepe je sprejela nova slovenska oblast za odpravo depresije? Razen julijskega, glede na razmerne znatno prenikanje znižanja prispevnih stopenj, praktično nobenih. Kaj je z ljubljenskimi izvoznimi spodbudami? Kakšni ukrepi razvojne politike so bili sprejeti za pospeševanje uvajanja novih izdelkov in tehnologij v obstoječih podjetjih ter za nastajanje novih gospodarskih organizacij? Zakaj se zavlačuje s sanacijo bančnega sistema? Zakaj se spletkari proti uspešnim slovenskim managerjem in razvojno uspešnim podjetjem? Zakaj se povečuje državna regulacija in s tem onemogoča reorganizacija podjetij v skladu z njihovimi tržnimi problemi? Zakaj se blokirajo kolektivne pogodbe in dogovori med managementom in sindikati? Pika na i je nameravano povečanje davkov, ob prav tako nameravanem zniževanju pomoči delavcem, ki so ostali brez dela, verjetno pa tudi ostalim socialno ogroženim ljudem, kot dokazuje zadnje znižanje pokojnin.

Posledica takega ravnanja bo padec domačega povpraševanja, še manjša produkcija in še globlja depresija.

Zato predlagamo, da slovenska vlada objavi še tolikokrat omenjeni program obnove gospodarske rasti in blaginje, predstavi svoj, bojda že pripravljeno, socialni program. O obeh programih naj se izvršni svet predhodno posvetuje in ju uskladi s sindikati. Le tako ju bomo lahko začeli tudi izvajati. V nasprotnem primeru je mogoče pričakovati takšno narasčanje socialnih nepetosti, da bi lahko privedlo tudi do politične destabilizacije v Sloveniji.

Za politično direkcijo SDP mag. FRANCI KRIZANIC
podpredsednik

• Naravni razum lahko doma domesti skoraj vsako stopnjo obrazbe, nobena izrazna pa ni more nadomestiti naravnega razuma. (Schopenhauer)

Gremo v sistem ukrivljenih hrbtov

Klavrni položaj učitelja v novem šolskem zakonu — Najbolj bo nagrajena pokornost — Zaenkrat argumenti še niso bili spodbiti — Zdjaj bomo videli, do kod segajo meje demokracije

Ko od predlagalca novega Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja terjaš določena konkretna pojasnila, se izkaže, da je marsikaj nedorečenega, še več pa prepuščeno drugim zakonom, tako da te enkrat napotujejo k zakonu o delovnih razmerjih, drugič na stare šolske zakone, (ki so ledelno razveljavljeni), nato na zakon o zavodih pa na kolektivne pogodbe, naker se izkaže ne le to, da se večino tega šele pripravljajo.

Eno pa je jasno. Učitelj v takšnem položaju, kakršnega zahtuje novi šolski zakon, še ni bil v zgodovini slovenskega šolstva. In kot smo slišali na različnih javnih obravnavah, predlagatelj prav takšen položaj ocenjuje za najpomembnejšo opredelitev, od katere ne odstopa.

Za kaj gre? Ravnatelj šole ima poleg vseh drugih širokih pooblastil tudi pravico, da pripravi sistemizacijo delovnih mest šole (7. člen), ki vsebuje tudi pogoje za zaposlovanje delavcev (15. člen), imenuje predstojnike notranjih organizacijskih enot (14. člen), odloča o delu preko polnega delovnega časa (18. člen), pre- razporeja delavce (19. člen), sklepa pogodbe o delu z zunanji izvajalci (19. člen) itd. V glavnem povsod so seveda dodani lepotni pristavki, da se mora držati zakonskih predpisov (ki se bodo ali se spreminjajo), vendar je povsem očit-

no, da si ravnatelj lahko prilagodi svoj zavod tako, kot se njemu samemu zdi najbolj pametno. Temu sta dodani tudi dve ključni pooblastili:

— da »odloča o pravicah, dolžnostih in ugovorih delavca iz delovnega razmerja« (7. člen)

— ter »opravi izbiro med kandidati za zasedbo delovnega razmerja« (15. člen).

Ravnatelj bo torej učitelja nastavljal, odpustil, premeščal, ga disciplinsko kaznoval (kar vključuje tudi suspenz), odločal o njegovem napredovanju, skratka, povsem suvereno bo delil pravico v svojem zavodu po načelu iz podnaslova.

Tolikšnih pooblastil nima en sam človek v nobenem sistemu. Celo v vojski nima komandant takšnih kompetenc. Kjer je demokracija na oblasti, odločajo o teh ključnih vprašanjih sveti ali komisije. Tudi v zasebnih šolah o tem ne odloča sam ravnatelj niti ne lastnik šole, ker bi bil zavod ob vsakršnem ugled, če bi dopuščal takšne zlorabe, kakršne so možne, če je vse odvisno od enega samega človeka, od katerega so usodno odvisni vsi delavci ustanove. V državnih zavodih demokratičnih držav je to prepuščeno strokovni komisiji, ki jo imenuje ministrstvo, pri nas pa smo izumili res izvorno rešitev.

Ni kaj, v vzgoji in izobraževanju bodo prosperirali le pokorni uslužbenci ravnatelja. In v takšen primex tako stisnjen visoko izobražen strokovnjak, ki svoje znanje predhodno dokazal z diplomom, s strokovnim izpitom, katerega delo je povsem javno, tako pokorno ukrivljen učitelj naj vodi takšen proces, kot je vzgoja in izobraževanje mladih ljudi. Kako naj uresničuje vse, kar od njega zahtevajo sodobna strokovna spoznanja, ki postavljajo kot imperativ predvsem humane človeške odnose? Ali ne bo naš vzgojitelj, učitelj, profesor najbolj podoben Jeperškemu učitelju, Martinu Kačurju pa ne bo segal niti do gležnjev, kajti cesar je pred imenovanjem le upošteval mnenje določenih strokovnih krogov, ne pa glas enega samega človeka?

Značilno je, da je predlagatelj zakona predvideval drugostopenjski organ, ki odloča o pritožbah učencev (9., 10., 11. člen), tudi staršem dopušča vpliv na delo šole, le učitelj je v tolikšni meri vezan in podrejen izključno ravnatelju.

Seveda se logika Gogoljevega Revizorja v predlogu zakona dosledno na vsa področja: tudi ravnatelj je usodno vezan na ustanovitelja, to je na organe oblasti, ki ga lahko na hitro odstavijo, vendar o njem le ne odloča en sam človek, pač pa demokratično izvoljen or-

gan ali njegov pooblaščenec.

In tako je krog sklenjen. Hierarhična lestvica je skrbno izdelana in vsi so podrejenci predpostavljenu in nadrejeni podrejenim. Na zadnjem klinu je učitelj, ki naj naloge šole dejansko izvaja, na katerem stoji in pade vsaka šola, kot nam lepo pripovedujejo predlagatelji zakona. Za vsak slučaj ima ta zadnji med zadnjimi nad seboj poleg ravnatelja še inšpekcijo, predstojnike, eksteriornu preverjanje znanja njegovih učencev, (ki pa jih sam ne sme prebirati), standarde in normative, (na katere nima vpliva in jih mimo njega sprejema oblast), pa še klub staršev, vzgojne svetovovalnice ...

Ta aspekt zakona in vprašanja v zvezi s položajem učitelja so bila predlagatelju predložena domala na vsakem regionalnem posvetu o osnutku zakona, Sindikat vzgoje, izobraževanja in znanosti Slovenije jih je poleg drugih pripomb posredoval ministru osebno na svoji skupščini 12. decembra, nato pa poslal ministrstvu tudi pismo, ko so bile strokovno obdelane s pomočjo strokovnih sodelavcev sindikata.

Zaenkrat argumenti niso bili spodbiti, bomo videli, če bodo slišani in do kod segajo meje demokracije v demokratični družbi.

ZOLTAN JAN

A crossword puzzle grid with various clues in Slovenian. The grid is partially filled with letters, and some cells are empty. Clues include 'BENO ZUPANČIČ', 'NENASIČEN OGLJIKOVODIK', 'HRV. SUKAP. (TJERKOSLAV)', 'ZNAMKA OSEBNIH RAČUNALNIKOV', 'VRSTA SOCVETJA', 'AVTOR J. UOR', 'ITAL. TISKOVNO ZDRUŽENJE', 'DEL. KARPATOV', 'ZDARSKA ŽUČKA', 'LEPO VEDELJE', 'STAROGRŠKI ZEMLJE-PISEK', 'DUHOVNIK PRISTORNIŠKA MERA', 'LJUĐSTVO JUŽ OD KAS-PUSKEGA MORJA', 'MESTO V NORMAN-DIJ', 'MIT. GERML. OREL ZAKRČNEV OČE', 'AVT. OZNAKA ZA ČACAK VELIK GORSKI VRH', 'DL.', 'ELEKTROČNA MORSKA RIBA', 'ANGL. SRED. NJEPROGAS (SEBASTIAN) ULITA TISK ČRKA', 'NADAV. BOČEC PLEVEL', 'DL.', 'VZNESE-NOST', 'VRSTA BAKTERIJE', 'DEL. TENISKE IGRE', 'GLINASTA PISČAL', 'MIT. POZDE-MELJSKA REKA AVT. OZNAKA KRAPINE', 'GROBO DOMACE SUKNO', 'VEHA', 'PRAOČE CLOVEŠTVA', 'IGRALKA OKRASNA RASTLINA', 'SPIS', 'SREDOZEM. OKRASNA RASTLINA'.

Bog ni različnih narodov ustvaril, da bi služili kot gradivo tej ali oni državi, marveč se morajo države stvariti po različnosti in potrebah narodov.

F. LEVSTIK
Tlačenje narodovih ustvarjalnosti poraja šovinizme, mednarodno sovrastvo in onemogočanje vseh in vsakogar.

S. HRIBAR
Narodne identitete ni mogoče ustvarjati z zaverovanjem vase, z zaklinjanjem na zvestobo samemu sebi in z narcisoidnim ogledovanjem samega sebe, temveč v kontekstualni in relaciji s svetom.

B. PODRECCA
Povsem normalno se mi zdi, da zrel človek razmišlja tudi o usodi svojega naroda, to pa je že politično mišljenje.

J. VIDMAR
Če smo narod, potem smo za to svojo narodnost tudi odgovorni na vse poglavitne načine, tudi na političnega.

M. KMECL
Vsak narod sodi predvsem po samem sebi tudi o narodu nasploh, zato v obeh večjih in velikih nimamo pravih razlogov in možnosti za polnokrven obstoj.

C. ZLOBEC
Narod, ki nima svojih zahtev in ciljev, ne obstaja več.

V. GOTOVAC
Ni naroda, ki bi obstajal samo v dobrem.

M. KMECL

Novi drobci o Valvasorju

Bakrorez z 21 grbi odkrit v novomeški prošiji — Valvasorju je pisal tudi sloviti astronom Edmund Halley

Po simpoziju o Valvasorju, ki je bil lani v Ljubljani v počastitev 300-letnice izida Slave vojvodine Kranjske in na katerem so strokovnjaki razgrnili obsežno vedenje o našem polihistorju, je prišlo do nekaterih manjših, a vseeno zanimivih odkritij.

Med njimi je za nas posebej zanimivo odkritje bakroreza z grbi, ker se je zgodovinar Janez Šumrada do njega dokopal v arhivu novomeške prošije. Pri pregledu prošijskega arhiva v Novem mestu je med ostalimi knjigami našel tudi zelo lep izvod tretje knjige Valvasorjeve Slave. Posebnost te knjige je v tem, da vsebuje bakrorez z 21 grbi, ki

niso natisnjeni v drugih izvodih Slave. Gre za grbe nemškega viteškega reda v Ljubljani.

V semeniški knjižnici v Ljubljani pa je v knjigi Teatrum mortis humane ali po naše Prizorišče človeške smrti odkril rokopis Janeza Gregorja Dolničarja, epigrafika in kronista ljubljanskega mesta, z epitafom, iz katerega zvezmo za doslej neznan življenjepisni podatek, in sicer, da je Valvasor tik pred smrtjo potoval v Lyon in tam na smrtni žbodel. Domov se je pripeljal samo še umret.

Gradivo o Valvasorju je bogatejše tudi za pismo, ki ga je pred kratkim odkrila neka angleška zgodovinarica. Znano je, da je bil Valvasor zaradi svoje latinsko napisane disertacije o Cerkljskem jezeru decembra 1687. leta izvoljen za člana Angleške kraljeve družbe, ki velja za eno od najstarejših učenih družb v Evropi. Med člani Družbe in Valvasorjem je bilo izmenjanih več pisem, novo odkritje pa zadeva latinsko napisano pismo, ki ga je poslal Valvasorju veliki astronom in geofizik Edmund Halley, slovito ime naravoslovne znanosti v Evropi 17. stoletja. Pismo je vlijudnostne narave.

Noben narod ne more »osrečiti« drugega s tem, da mu v katerem koli imenu že vsili svoje interese, bodisi kot »skupne« bodisi kot »splošne« ali kakršne koli že.

E. PETRIČ

Od začetka

Zgodba o nastanku vesolja se je znova zapletla

Po splošno sprejeti teoriji velikega poka, ki govori o nastanku vesolja, je vesolje, kakršnega poznamo, nastalo pred 10 do 20 milijardami let ob silni eksploziji. Od tistega trenutka naprej se snov in energija širita v praznino. Skozi milijarde let so se oblikovale jate galaksij, zvezde, planeti, pulzarji, kvazarji in druge oblike nam poznane snovnega vesolja. Astronomi pravijo, da je v vesoljskem prostoru poleg vidne snovi tudi veliko tako imenovane temne nevidne materije, ki je odigrala pomembno vlogo pri nastanku velikih galaktičnih jat.

Astronomski izračuni so namreč kazali, da je v galaksijah temne snovi do desetkrat več kot vidne. Brez nje bi se nekatere galaksije morale že zdavnaj razleteti, tako pa jih izračunana desetkrat večja masa temne nevidne snovi veže z močnimi gravitacijskimi silami. Na osnovi teh izračunov je nastala trdna teorija o hladni temni materiji, ki je po velikem poku v praznini stvorila nekakšne gravitacijske žepce, v katerih se je nabirala vidna snov.

Najnovije analize podatkov, ki jih je na Zemljo posredoval satelit za astrofizikalne raziskave, pa so kanadske strokovnjake spravile v hud dvom. Analize namreč kažejo, da so galaktične super jate, ki merijo v premeru do 200 milijonov svetlobnih let, nekaj običajnega v vidnem vesolju. Temna materija sama po sebi ne bi mogla strniti tolikšne materije niti v 20 milijardah let. Pri nastanku galaktičnih super jat so morale biti na delu še druge, neznane sile.

Tako se je zgodba o nastanku vesolja, ki so jo astronomi že skoraj povsem napisali, ponovno zapletla in postala še bolj skrivnostna, kot je tako in tako že bila.

Od kod nemirnost

Raziskave kažejo, da koronini v možganih

Med otroki ni malo takih, ki ne morejo biti pri miru niti minutko. Ves čas so v gibanju, nemirni so, se težko zberejo in imajo zaradi tega težave v šoli, v odnosih z drugimi otroki in tudi doma s starši. Znanstveniki pravijo, da gre za hiperaktivne otroke oziroma za hiperaktivnost.

Kaj je vzrok za to motnjo, ali so njene korenine fiziološke ali psihološke, znanstveniki ne vedo oziroma jim ni uspelo zadovoljivo dokazati ne enega in ne drugega. Šele pred kratkim so raziskovalci Narodnega inštituta za duševno zdravje v Bethesda prišli do prvih oprijemljivih rezultatov, ki kažejo, da hiperaktivnost lahko povročajo motnje v presnavljanju možganov.

Dr. Alan Zemetkin, ki je vodil raziskovalno študijo, pravi, da rezultati raziskav dokazujejo, da hiperaktivnost ni posledica slabega starševstva in nepravilnih vzgojnih prijemov, kot se je tudi mislilo, temveč ima korenine v telesnih motnjah. Starši so tako odvezani krivde, ki jih je tihostiskala, če so imeli hiperaktivnega otroka. Hkrati pa se seveda kažejo lepe možnosti zdravljenja hiperaktivnosti z zdravili.

Odkritje je še kako pomembno. Zdravstvene statistike kažejo, da kar 60 odstotkov hiperaktivnih otrok ostane hiperaktivnih tudi v kasnejših letih in da so pogosto hiperaktivni tudi njihovi otroci. Zdravljenje hiperaktivnih otrok bo tako zdravljenje tudi prihodnjih rodov.

In zdaj vzrok še ti, elektrika?

Živeti v sodobnem svetu je nevarno, k uničevalcem zdravja pa naj bi uvrstili tudi elektriko — Povezava med rakom in električnim poljem ni dokazana

Ali elektrika povzroča raka? Taka pomisel je videti skrajno bedasta v družbi, ki si je brez elektrike niti predstavljati ne moremo. Pa vendar so si nekateri strokovnjaki že pred več kot desetimi leti postavili prav to vprašanje in nanj poskušali najti dovolj tehten in jasan odgovor. Opravili so celo vrsto analiz in študij, ki pa niso dale jasnih rezultatov. Nekateri od njih je bilo mogoče razumeti tudi kot potrditev možnosti, da dolgotrajnejša izpostavljenost elektromagnetnim poljem lahko povzroči nekatere oblike rakastih obolenj. Vendar so bili rezultati na splošno dvomljivi in pogosto nasprotujoči si, zato jih niso nikoli obešali na veliki zvon. Pozitiven odgovor bi bil kajpak hudo neprijeten in obremenjujoč, saj skoraj da ni več človeka v razvitem svetu, ki bi ne bil vsakodnevno izpostavljen vplivu elektromagnetnih polj, ki jih tvorijo najrazličnejše električne naprave, brez katerih si le stežka predstavljamo vsakdanjik sodobnega človeka, od daljnovidov in oddajnih anten do osebnih računalnikov in mikrovalovnih pečic.

mogoče govoriti o povezanosti elektrike in raka, je ta možna povezava izredno majhna. Dokazi so še vedno kočljivi. Res pa je, da ne gre več omalovaževati te problematike in da so potrebne dodatne in temeljite znanstvene raziskave.

V središču problema je dobro poznani in preučen fizikalni pojav. Elektromagnetno polje nastane pri pretoku električnega toka, periodično spreminjanje elektromagnetnega polja pa po-

generira v človeški celici le polje jakosti enega milivolta na meter, to pa je precej manj, kot merijo električna polja, ki jih tvori sama celica.

Kako tako šibke sile sploh lahko pomenijo kakršno koli nevarnost za zdravje? Desetletja se je mislilo, da nikakršne, zato je vsa skrb veljala v tem pogledu le ionizirajočim oblikam žarčenja, kot je rentgensko, ki je tako močno, da izbija elektrone iz molekul človeške celice. Raziskave so potrdile, da so takšna močna sevanja nevarna človeku in da povzročajo nastanek rakastih obolenj. Sledilo so novi in novi zaščitni ukrepi pred škodljivim vplivom rentgenskih žarkov, medtem ko se za šibka sevanja in zaščito pred njimi strokovnjaki niso zmenili.

Šibka neionizirajoča sevanja so postala sumljiva šele okrog leta 1979, ko je zdravstvena študija o pogostosti raka pri solarjih pokazala, da so otroci, ki živijo v bližini daljnovidov, dva — do trikrat bolj ogroženi od raka v primerjavi z otroki, ki živijo v normalnih okoljih. Sledile so še nekatere druge študije, pomembnejša pa je študija, ki je nakazala možnost, da je pogostost rakastih obolenj večja pri ljudeh, ki delajo na daljnovidih in podobnih električnih napravah.

Vsa ta odkritja sodijo v sklop epidemioloških študij, ki ugotavljajo zgolj statistične povezave med posameznimi podatki, ne dokazujejo pa dejanskih vzrokov in učinkov. Zato strokovnjaki tovrstne študije jemljejo z velikimi rezervami. Resne laboratorijske analize namreč doslej niso potrdile povezav med električnimi polji in rakom, kot jih nakazujejo statistične primerjave. Dokazano je sicer, da ima izpostavljenost polju biološke učinke na živo tkivo, nikoli pa ni bilo ugotovljeno, da bi ti učinki vodili k razvoju rakastih celic.

Navkljub vsej nejasnosti ni odveč posvetiti nekaj pozornosti morebitni električni nevarnosti. Živeti v hiši v neposredni bližini visokonapetostnih daljnovidov nikakor ni priporočljivo in tudi dolgotrajnejše zadrževanje ne. V vsakdanjem življenju bo najbolje, če s premislekom uporabljamo morebitne zdravju škodljive naprave, pri čemer je še najbolj sumljiva električna grelna blazina. Za televizorje, sušilnike las, mikrovalovne pečice, računalniške terminale, ventilatorje in podobne naprave naj velja, da jih je dobro uporabljati zmerno in biti od njih pri uporabi primerno oddaljen.

vzročja elektromagnetne valove oziroma sevanje. Dolgo časa znanstveniki niti pomislili niso, da bi morda elektromagnetno polje ali nekatera sevanja lahko imela škodljive učinke na človeka, predvsem zato, ker gre zvečine za zelo šibke sile. Polje, ki ga ustvarja, denimo računalnik meri le stotinko jakosti naravnega Zemljinega elektromagnetnega polja, v katerem vseskozi živimo.

Nekaj drugega je elektromagnetno polje, ki se tvori ob daljnovidih, saj so namerili ob velikih električnih daljnovidih tudi do 10 kilovoltov na meter. Vendar pa tudi tako močno polje lahko

Kocke na vodi

Časi ameriške romantike, ko so po velikem Misisipiju pluli razkošno opremljeni rečni parniki in so iskale sreče in užitka preživel na njih meseca in leta ter kartali, metali kocke in vrтели ruleto do onemoglosti, so odšli za vedno. Hazardne igre za denar so že dolgo časa prepovedane zunaj uradnih igralnic. Kaže pa, da se časi kockarjev, lepih žena in razkošnih rečnih ladij lahko vrnejo, vendar kot turistična privlačnost.

Okrožja držav, katerih ozemlja leže ob Misisipiju, spadajo med manj razvite v sicer bogatih ZDA. Nekateri poslovneži vidijo možnost razvoja, novih zaposlitev in novih dohodkov v obuditvi plavajočih igralnic, ki bi kot v starih časih ameriškega juga plule po Misisipiju. Ladje naj bi pritegnile veliko turistov in hazarderjev ter oživile obrečna mesta. Za te načrte so se zagrela tri okrožja, štiri pa so odločno proti. V legalizaciji plavajočih igralnic vidijo hudičevno delo, ki bi prineslo več škode kot koristi.

Življenje pa ubira svojo pot. Plavajoče igralnice že delujejo. Ne še na Misisipiju, pač pa v Mehikiem zalivu. Turistične agencije prireajo »večerna križarjenja« na ladjah, ki so opremljene z vsem, kar je potrebno za dobro igralnico. In še predno ladja pride v mednarodne vode, že »turisti« mečejo karte in kocke ter se drenjajo ob ruleti.

Uda zgodba LJUDJE MED SEBOJ

V tem kriznem času dobro de prijazna beseda, iskren pozdrav, prijazen nasmeh. Pa je tega tako malo! Nesreča je ljudi nekada zblíževala, danes pa postajamo nestrpni, neobzirni do drugih, naj bo to sosed, sodelavec, šofer, prodajalka. Posebno smo kritični do mladih, ki so le naše ogledalo. Ob različnih neprijetnih položajih sem pomislila, da so sodobni starši sicer sposobni kupiti otrokom motorje za divjanje, ne morejo pa jim dati, ker tega pač ni mogoče kupiti, prijazenosti, obzirnosti, dobrovoljnosti in dobrote.

Naj nanižam nekaj primerov, ob katerih bi morala prej ukoriti starše kot otroke.

Bazen v Dolenjskih Toplicah. Namenjen je sicer plavalcem, vendar je skakanje v njem prepovedano, na kar opozarjajo table ob bazenu. Kljub temu sem bila priča, kako je nek oče navdušeno spodbujal sina pri skakanju v bazen. Opozorila sem ga na prepoved, opozorila sem ga na prepoved, pa mi je oče pojasnil, da so stopnice za skakanje. Ostala sem brez besed. Sin bi morda še prenehal skakati, ob takem očetku pa seveda ni.

Na cesti. Nekega dne se srečava jaz na prednostni, on na neprednostni stranski cesti. Silovito pripelje s stranske na glavno cesto. Kaj naj drugega, ustavim avto in spustim nasilneža naprej, on pa se mi zahvali s trkanjem po čelu. Sporočilo znanih kretenj sem razumela, on pa ni vedel, da je jasno sporočil tudi svojo nekulturo.

Na avtobusu. Redki avtobusi so taki, da se v njih voziš kulturno, preveč so zasedeni,

pogosto več popotnikov stoji, kot sedi. Med sedečimi najdeš včasih koga, ki odstopi materji z otrokom sedež, ona odstopi sedež otroku, sama pa stoji. Bo ta otrok čutil kdaj potrebo, da starejšim odstopi sedež? Kaj si misli tisti, ki je sedež ponudil?

V soseski. Težave so s psi in otroki. Psi vse poletje pridno »zalivajo« vrtove, zato je pridelana zelenjava neužitna. Lastniki psov se ne zmenijo za to, kaj počno njihovi ljubljenci. Motorizacija je v naseljih grozna nadloga, tista otroška z mopedi pa sploh. Vozijo se v skupinah, nekateri mopedi so brez dušilcev. Njim je hrup morda prijeten, vsem pa ne. A kdo bi mislil na druge! Saj odrasli niso nič drugačni. Že od ranih jutranjih ur pojejo brusilke, cirkularke, kosilnice, pa naj bo nedelja ali delavnik, enkrat ta, potem drugi. Da bi se dogovorili za primernejši čas, denimo popoldan kaki dve uri, da bi se stroji natulili, kaj takega ni mogoče. Prav zaradi takih »malenkosti« si gremimo življenje in drug drugemu načinjamo živce.

Ambulante. Bolniku je vsak napor težak. Če pa mora zaradi birokracije presedeti v ambulanti celo popoldne, je vse še huje. Sestra dela že pred 7. uro in zato moraš oddati zdravstveno knjižico zgodaj zjutraj. Zdravnik pride veliko kasneje in tako čakaš in čakaš. Tak red je v mnogih ambulantah, specialističnih in splošnih. Ali se ne bi dalo kako drugače urediti, da bi presedel manj časa v čakalnicah? Zdravstvenemu osebju in bolnikom bi bilo prihranjeno z nepotrebnimi sitnostmi in izbruhi

kratkim živcem.

Oh, ta mladina! Tako vzdihujem, ko nas mladi opozarjajo na razkorak med našimi besedami in dejanji. Ne moremo jim očitati, da ne vidijo dobro, da so krivični in nesramni, če resnicam nočejo natikati olupševalnih barv. Res jim pogosto manjka volje volje do dela, potrepljivosti (ta ni značilna za nobeno mladost) in spoštovanja do starejših, a kako naj spoštujemo tiste, ki so dovolili, da smo prišli, kjer zdaj nesrečni tičimo. Idealno bi bilo združiti mladostni pogum in izkušnje starejših. A takega sožitja je malo, možno pa je.

Slabo nam gre, ker smo vsi pozabili, da delo ni le muka, ampak nuja, ki je lahko tudi v veselje, predvsem pa edino delo prinaša sadove. Nismo narod lenuhov, preveč pa je vidna razlika, kadar delamo zase in kadar v službi. Zakaj?

svet v številkah

NAJBOLJ PLAČANI ŠPORTNIKI

TYSON	28.50
DOUGLAS	25.00
LEONARD	13.00
SENA	10.00
PROST	9.00
NICKLAUS	8.50
NORRPH	8.50

Ob koncu leta so tudi športniki naredili obračune svojih dohodkov, pri tem pa imajo opraviti s hudo različnimi kupčki ali kupci denarja. Najbolje plačani poklicni športniki se menijo samo o milijonih dolarjev. Kot kaže današnji graf, je največ zaslužil Tyson, sloviti poklicni bokсар, ki je zaslužil 28,6 milijona dolarjev. Tudi na drugem in tretjem mestu najbolje plačani športnikov sta bokсарja, Douglas in Leonard. Naslednji mesti sta pripadli voznikoma formule 1, Senni in Prost, šesto in sedmo mesto pa sta zasedla igralca golfa Nicklaus in Norrph.

Umreti v vojni pomeni umreti zaman.

M. STERLE

Družbena ureditev se mora podrežati človeku in ne obratno.

F. BUČAR

Sedanja civilizacija je napad na notranje človekovo bogastvo.

U. BERNARDI

Le enoten, a pravilno in z jasnimi človeškimi perspektivami voden narod more doseči vse in je v resnici neumrljiv.

M. MIKUŽ

POTA IN STRAŽNIPOTA

dežurni poročajo

IZGINILA AVTOMOBILSKA PRIKOLICA — V času med 4. in 6. januarjem je nekdo na nepojasnen način iz nezaklenjenega gospodarskega poslojpa Antona Nemanica iz Krivoglavice pri Metliki odpeljal enoosno avtomobilsko prikolico. Možakar je tako oškodovan za vsaj 6.500 din, prikolico in tatu pa še iščejo./LF

ODNESEL TORBO Z DOKUMENTI — Še neznan storilec je v noči na 7. januar vplomil v osebni avto Igorja Kozlevčarja iz Prečne. Slednji je ob inventuri okradenega vozila ugotovil, da mu je zmanjkala usnjena črna torbica z dokumenti.

BREZ GLASBENIH UŽITKOV — Novomeščan Marko Polenšek je imel 11. januarja med 7.25 in 13. uro na Jerebovi ulici parkiran osebni avto, ki pa ga je pozabil zakleniti. To je še kako prišlo prav tistemu, ki je sedel v vozilo in odmontiral ter neznano kam odnesel avtoradio, vredno dva tisočaka.

OSTAL BREZ KOLESA — Nemalo je bil minulo nedeljo presenečen 49-letni Valentin Bergant iz Horjula, ki je med 19. in 22.20 na parkirišču zdravilišča v Šmarškem Topičah pustil osebni avto P 126. Ko se je namreč vrnil, na avtomobilu ni bilo več zadnjega desnega kolesa. Možakar je oškodovan za 2.000 dinarjev.

Izteklo 34 tisoč litrov olja

Sledovi 34.000 litrov v zemlji izginulega kurilnega olja iz žužemberške Iskre so se pojavili v črpališču pitne vode

ŽUŽEMBERK — Tudi danes, natanko mesec dni po katastrofalnem odkritju v žužemberškem Keku, tovarni za izdelavo keramičnih kondenzatorjev, ni jasna odgovora, kje so se zadržali hektolitri kurilnega olja, ki so kakih štirinajst dni odtekali iz cisterne za centralno kurjavo. Z gotovostjo je moč reči le dvoje: zemlja je požrla 30, in ne 20 tisoč litrov kurilnega olja, kot je kazalo sprva, katastrofo pa je zakrivila človeška malomarnost.

»Še zadnja možnost, ki smo se je oklepali, da je namreč šlo za suho tankanje, je preiskava ovrgla. Kar s pretokom sto litrov na uro je kurilno olje iz poškodovane kinete teklo v zemljo; kje je obtučilo 30.000 litrov, danes z gotovostjo ne ve nihče,« je v petek pojasnil vodnogospodarski inšpektor Uprave inšpekcijskih služb Novo mesto Pavle Erjavec. »Podzemni tokovi niso raziskani, očitno je kombinirana dolomitsko-kraška sestava tal kurilno olje nekje zadržala. Kar 20 dni je trajala njegova pot, da se je v minimalnih količinah pojavilo v bivšem črpališču pitne vode pod Iskro Keko. Količine izliti zaenkrat še niso okoli nevarne, stanje ni alarmantno, navsezadnje smo na to pripravljeni. Na vseh treh studenih, koder je po nekkih napovedih moč pričakovati, da se bo olje slej ko prej pojavilo — gre za že omejenega pod Iskro, tistega pri bivši usnjarni in tistega pri Zajčevem mlinu — so postavljene ovire, gumijaste zavese, s katerimi naj bi olje

lovili. Drugo vprašanje je, kako uspešno bo to delo in koliko časa bo trajalo. Izkušnje v svetu s podobni izliti niso nič kaj spodbujajoče. V Švici, denimo, je znan primer, ko je iz cisterne odteklo v zemljo 2 ali tri kubike olja; z njim onesnaženo podtalno vodo so črpali kar 15 let. Pri nas je dodatno vprašanje, kam s takšno vodo. Vse to kaže, kako katastrofalno so lahko razsežnosti malomarnega in nesolidnega dela pri izdelavi napeljavne centralne kurjave v Keku. Ne le da je bil povratni vod narejen iz neustreznega materiala, pač pa nimajo niti ustreznega alarmnega sistema v takšnih primerih, da o poroznem betonu kinete ne govorimo. Če bi bil ta vodotesen, bi kurilno olje priteklo v kotlovanju in okvara bi bila odkrita, tako pa je skozi beton odtekalo v zemljo.

Možnih posledic izginotja 30 tisoč litrov kurilnega olja se še kako dobro zavedajo tudi v novomeškem izvršnem svetu. Angelca Legan, svetovalka v sekretariatu za varstvo okolja in urejanje prostora, je poverjena, da spremlja dogajanje v Žužemberku. »Rezultati doslej opravljenih analiz odvzetih vzorcev vode na novomeškem Zavodu za socialno medicino in higieno so pokazali, da so v Krki najdeni sledovi olja še v mejah dopustnega. Nadaljnje analize bodo pokazale, ali se koncentracija olja veča. Stanje vsekakor skrbno spremljamo. Te dni je bila imenovana tudi strokovna ko-

misija. V njej so predstavniki izvršnega sveta, VGP, vodnogospodarske inšpekcije, pristojnih republiških služb, ljubljanskega Geološkega zavoda in seveda Keka. Naloga komisije, ki jo vodi inž. Slobodan Novaković, je ne le spremljati dogajanje, pač pa tudi ustrezno ukrepati.

Tako je že sklenjen dogovor s Kekom, da še ta teden v sodelovanju z geološkim zavodom poskrbijo za tri vrtnice; z njihovo pomočjo naj bi vendarle ugotovili, kje je kurilno olje in kam teče. Bolj ali manj pa je že jasno, da problem ne bo rešen čez noč, izkušnje tujine nas uče, da tak-

• Iz novomeške UNZ smo pred zaključkom redakcije prejeli obvestilo o dokončni številki iz cisterne žužemberškega Keka izginulega kurilnega olja. Do 17. decembra, ko je bila katastrofa odkrita, je v zemljo izteklo kar 34.000 litrov olja, vzrok za to je jasec: kineta, v kateri sta bili dovodna in povratna cev, ni bila vodotesna, tako da je olje iz luknje na povratni cevi odtekalo v zemljo.

šno črpanje traja več let. Bržkone bo tudi v Žužemberku tako. In kam z onesnaženo vodo? Očiščeno s pomočjo oljnih separatorjev naj bi jo spuščali nazaj v vodotok. Kaj več je danes težko reči, nemara bo to moč že čez dan ali dva, ko bodo zvrstane vrtnice.«

B. BUDJA

»Črna« igralnica zaprta

V kletnih prostorih lokala »Jabolko« je na črno poslovala igralnica — Igralni aparati zaseženi

NOVO MESTO — Na ušesa novomeških miličnikov in kriminalistov UNZ je pred dnevi prišla novica, kako v prostorih gostinskega lokala Jabolko v Cvelbarjevi ulici v Novem mestu gostuje igralnica, ki pa za svoje obratovanje niti slučajno nima potrebnih in ustreznih dovoljenj. Vest je bila vzrok, da so miličniki in kriminalisti skupaj z službenci Uprave inšpekcijskih služb Novo mesto v petek, 11. januarja, stopili v »Jabolko« in si lokal nekoliko podrobneje ogledali. Da novica ni bila iz trte zvita, se je pokazalo že kmalu.

A ne le to. Kontrola je pokazala, kako v lokalu zaposlene osebe ne izpolnjujejo osnovnih sanitarnih pogojev za delo v gostinstvu. Nič čudnega, če je bil prvi korak tržnih in sanitarnih inšpektorjev, da so »Jabolko«, ki je last A. N., zaprli. Še pred tem pa so seveda stopili v kletne prostore, ki jih je A. N. oddal v najem 28-letnemu V. Č. Slednji je v kleti na-

medil osem igralnih avtomatov, katere so nenapovedani obiskovalci zavoljo suma, da je bilo z njimi storjeno kaznivno dejanje igranja na srečo, zasegli. Vse kaže, da se je V. Č. z igrami na srečo ukvarjal kar obrtno. In ne nazadnje: inšpektorji so v »Jabolko« zasegli tudi igralni video aparat za poker, katerega lastnik je A. N.; slednjega bodo predlagali v postopek sodniku za prekršek. Slabše jo bo bržkone odnesel V. Č., začasno stanujoč v Novem mestu, zoper katerega bo podana kazenska ovadba temeljnemu javnemu tožilcu.

Pa naj še kdo reče, da petek ni črn dan!

MED PREVOZOM V BOLNIŠNICO PODLEGEL POŠKODBAM

GABRIJELE — Na lokalni cesti med Krmeljem in Gabrijelami je prišlo 12. januarja okoli 21.20 do hude prometne nezgode, v kateri je izgubil življenje 32-letni Janez Krmelj iz Pijavice pri Sevnici. Krmelj se je z osebnim avtom peljal proti Gabrijelam. Med vožnjo ga je v desnem nepreglednem ovinku zagledal v levo, kjer je trčil v avto, ki ga je nasproti pripeljal 25-letni Jože Poljanec s Polja. V silovitem trčenju je bil Krmelj tako hudo poškodovan, da je ranam podlegel že med prevozom v zdravstveni dom, laže ranjen je bil tudi njegov sopotnik, enako kot voznik Poljanec in njegova 22-letna sopotnica Mateja Lenič. Zdravijo se v novomeški bolnišnici.

MED PREPIROM VRGEL NOŽ

NOVO MESTO — 4. januarja ob 22.40 sta se v restavraciji Pri vodnjaku sprla 25-letni Rado P. in 18-letni Slavko D., oba iz Novega mesta. Mladeniča sta s prepirom nadaljevala še med potjo proti domu, naposled je Rado P. v Slavka zalučal nož in ga porazil po obrazu. O dogodku bodo svoje rekli tudi sodniki.

V ŠOLI OB DENARNICO — Neznane je pred dnevi na novomeški srednji gostinski šoli ukradel denarnico, last Damjana Kosa iz Bučke. Damjana je imela v denarnici 120 din in mesečno vozovnico, tako da je oškodovana za 1.100 dinarjev.

OB ZALOGO MARK

RAZDRTO — 12. januarja med 19. in 14. uro je nekdo stopil skozi odklenjena vrata stanovanjske hiše Zvonka Grabnarja v Razdrtem. Obiskovalec je očelno dobro vedel, kaj in kje naj išče. Iz sukunjiča, obešenega v sobni omarji, je odnesel 3.400 nemških mark in 880 švicarskih frankov. Kar lepo premoženje.

S SEKIRO NAPADEL VOZNIKA

ČRNOMELJ — 24-letni Darko P. iz Semiča je 11. januarja okoli 11. ure z osebnim avtom dohitel in prehitel avto, za krmilom katerega je sedel 30-letni Mirko S. iz Lokev. Darko je Mirka prisilil, da je ustavil vozilo, nato pa se nadejal spravil s sekiro v roki. Najprej je ra. bil steklo, nato pa Mirka S. porazil še po roki in kolkih. Poškodovanec je po noč iskal v zdravstvenem domu in bc nišnici. Darko P. bo moral pred so nika.

Tleče žganje zanetilo požar

Kozolec v Čilipah pri Trebnjem pogorel do tal

TREBNJE — 12. januarja okoli polnoči je prišlo do požara na gospodarskem poslojpu Antona Korošca v Čilipah pri Trebnjem.

Preiskava je pokazala, da je Korošec čez dan pod kozolcem žagal les, v večernih urah pa je z brusilko brusil list žage. Pri tem so iskre padale na žaganje, ki je bilo na kupu pod kozolcem. Očitno je, da se je tleče žaganje čez čas vnelo. Ogenj je popolnoma uničil kozolec, z njim pa še nekaj desk in mizarški delovni stroj. Škoda je ogromna, vendar jo še ugotavljajo. Z ognjem so opravili prostovoljni gasilci iz Stategberga in Trebelnega.

TUDI V RIBNICI ZASEBNA AVTO ŠOLA — Dvojčka Boris in Boštjan Oblak iz Griča pri Ribnici, še do novega leta zaposlena v Riku, sta v leto 1991 zakorakala kot zasebnika. Odprla sta zasebno avto šolo z imenom Herby, že prej sta bila oba honorarno zaposlena kot inštruktorja v ribniškem AMD. Nova avto šola ima svoje prostore v naselju C. Grič 4/6, kandidati pa bodo znanje pridobivali preko tečajev poznavanja cestno prometnih predpisov, ki bodo v ribniški osnovni šoli, praktični del pouka pa bodo opravljali v novih avtomobilih Jugo Koral 55. In kar ni zanemarljivo: cene v Herbyju so nižje od tistih, ki jih imajo v ribniškem AMD. (Foto: M. Glavonjič)

Lahkomiselno ob službo in denar

Kako je Novomeščan Nikola Frlan ostal brez službe v Novoteksu

NOVO MESTO — Če je še ne tako dolgo nazaj veljalo prepričanje, kako zaščiten je pri nas delavec, je danes podoba docela drugačna. A ne le zavoljo težkih gospodarskih razmer, ki na cesto postavljajo celo dobre in vestne delavce, pač pa tudi zaradi zakona o delovnih razmerjih, ki prinaša nekaj strožjih določb, kot smo jih bili vajeni v ne tako davni preteklosti. Konec minulega leta je to občutil tudi 26-letni Novomeščan Nikola Frlan.

Slednji je bil zaposlen v novomeškem Novoteksu, s katerim pa je bil že dalj časa v sporu. Začelo se je, ko je pričel v prostem času po hišah in blokih razvažati mleko; v Novoteksu so mu očitali, da je to počel tudi med delovnim časom. Najhujiši pa je bil očitnik, da je mleko pridno razvažal v času bolniškega staleža. Spor se je znašel celo pred novomeškim sodiščem združenega dela in bil lani tudi rešen, vendar to odnos ni izboljšalo, nasprotno, 15. marca lani je Nikola prišel v Novoteks, da bi se, kot je sam zatrnil, z izmenovodjem dogovoril, kdaj in v kateri izmeni lahko prične z delom, vendar da ga je izmenovodja pri tem nagnal iz pisarne in mu zagrozil s policijo. Po tem dogodku Nikole Frlana kar nekaj mesecev ni bilo več v Novoteksu. Tu so — ker je pač z dela izostal pet delovnih dni, o vzrokih pa v tem času ni obvestil nikogar v podjetju — na podlagi zakona o delovnih razmerjih ugotovili, da mu je prenehalo delovno razmerje. Nikola je seveda trdil, kako je bil zaradi početja izmenovodje ogrožen in da mu je bilo prepovedano opravljati delo, ter je vso zadevo predal sodišču združenega dela.

Obpravna je pokazala, da je Nikola prišel tistega večera v Novoteks zgolj

PO DOLENJSKI DEZELI

• V torek se je izteklo rok zveznega državnega predsedstva, po katerem morajo vse nezakonito oborožene skupine ali posamezniki v Jugoslaviji vrniti orožje. Predsedstvu sporočamo, da povsem zanesljivo vemo za enega, ki se tega ukaza ni držal in bo torej zoper njega že moč ukrepati: gre za nepridiprava, ki je iz vitrine muzeja NOB v pleterskem samostanu zmaknil brzostrelko s saržerjem italijanskega izvora.

• Črnomalčan Janez Lamut se verjetno zlepa ne bo več odločil za čiščenje stanovanja. Prejšnji teden je na dvorišču pred blokom zračil veliko sobno preprogo. Napaka je le v tem, ker je že prezračena končala v drugem stanovanju. V katerem, pa ta čas še nihče ne ve.

• Na gradbišču osnovne šole v Bršljinu so imeli 8. januarja minerja. Svoje delo je opravil tako strokovno, da je po puku na strehah bližnjih stanovanjskih hiš pristala kar lepa količina zemlje in kamenja. Temu primerna je škoda; ocenjena je na kar 18.000 dinarjev. Ni odveč ob tem dodati, da je miniranje opravljal delavec z nazivom gradbeni tehnik.

• Gabrčanke Antonije Koscec verjetno lep čas ne bo na novomeško tržnico. Ženica je nič hudega sluteča z odprto torbico hodila med stojnicami, ki je vanjo segla roka nepridiprava in ji zmaknila denarnico s sedmimi stotaki.

zato, da bi izmenovodji očital, zakaj ga je kontroliral pri razvažanju mleka. To je zanetilo tudi prepričanje v pisarni in kasnejšo reakcijo izmenovodje, ki je Nikolo potpisnil skozi vrata. Zatem ga v službo ni bilo več, nekajkrat je z nadrejenimi govoril le po telefonu, vsi pa so mu, kot je ugotovilo sodišče, zagotovili varnost na delovnem mestu. Nesporno je torej, da je Nikola ravnal napak in samovoljno, čudi le tolikšna nedoslednost v ravnanju novoteksovcov, ki so sklep o prenehanju njegovega delovnega razmerja sprejeli šele po petih, potrdili pa kar po sedmih mesecih neupravičene odsotnosti z dela. Peta in šesta točka 100. člena zakona o delovnih razmerjih sta namreč jasni: delavcu delovno razmerje preneha, če ga pet ali več dni zapored neupravičeno ni na delovno mesto. Nič čudnega potem, če je sodišče pritožbo Nikole zavrnilo in potrdilo odločitev delavskega sveta v Novoteksu, zapisalo pa tudi, da mu po 15. marcu ne pripadajo ne osebni dohodek ne kakršne koli druge pravice iz delovnega razmerja.

B. B.

Nezakonit »pristanek« na cesti

V Dolenjskem letalskem centru so Dragutina Draškoviča, ki so ga bili vrgli na cesto, dolžni sprejeti nazaj na delo

NOVO MESTO — Lanskega junija je izvršni odbor Dolenjskega letalskega centra Novo mesto sprejel sklep, da Dragutinu Draškoviču, zaposlenemu pri njih kot vzdrževalec letal in letalski tehnik, preneha delovno razmerje. Bojda zato, ker v dogovorjenem roku ni opravil ustreznih izpitov za pridobitev delovnih licenc, zavoljo česar je tudi izgubil dovoljenje za opravljanje omenjenih del, drugega, njegovim sposobnostim ustreznega delovnega mesta pa da v centru nimajo.

Možakar se s takšnim ravnanjem ni seznanil; na sklepu, ki ga je dobil v roki, je pisalo tudi, da lahko varstvo svojih pravic poišče na sodišču združenega dela. Dragutin je to tudi storil. Sodišče je prišlo do zanimivih in zanj še kako koristnih spoznanj. V Dolenjskem letalskem centru so leta 1987 razpisali prosto delovno mesto aviomehhanika, na razpis se je javil Dragutin, ki je 19. maja 1987 dobil v roki sklep o sklenitvi delovnega razmerja za nedoločeno čas, s polnim delovnim časom in 90-dnevним poskusnim delom. Zapletlo pa se je, ker so bili v hangarjih DLC tudi avioni, za katerih popravilo Dragutin ni imel veljavni delovni licenc. Prav zaradi tega ga je izvršni odbor letalskega centra obvezal, naj v prvem možnem izpitnem roku opravi manjkajoče izpite za pridobitev licenc, sicer da mu bo delovno razmerje prenehalo. Sodišče je nesporno ugotovilo, da se je Dragutin na izpite prijavil, opravil pa jih ni. Sam pravi, da zato, ker na izpit kratko malo ni bil povabljen. Sodišče je po pregledu razpoložljive dokumentacije ugotovilo, da Dragutinu D. v tem času — gre predvsem za leti 1987 in 1988 — ne gre ni-

lovno mesto, na katerem ni ogrožal zdravja in življenja sebe ter drugih, ki se ne opravlja na višini in za katero ni potrebna vožnja motornega vozila. Prav zaradi vsega tega v Dolenjskem letalskem centru niso imeli zakonitih razlogov za izdajo sklepa o prenehanju delovnega razmerja, Dragutin D. je delovni inva' l in zanj pač veljalo tiste določbe zakona o delovnih razmerjih, ki se nanašajo na invalidnost.

Novomeško sodišče združenega dela je zato sklep DLC razveljavilo, Dragutina Draškoviča so dolžni sprejeti nazaj na delo in mu za čas, ko je bil na cesti, priznati vse pravice iz delovnega razmerja, vključno seveda z osebnim dohodkom.

B. B.

Občana zalotila vlomilce

Vlomilci v bršljinjski Diskont že na varnem — Za trojico odrejen pripor

NOVO MESTO — Romska družina iz Potočne vasi, 37-letni O. K., 29-letni R. B., 15-letni V. K. in leto dni starejši B. K., je utemeljeno osumljena, da je 8. januarja ob 19.45 vlomila v samopostrežno trgovino Diskont, last KZ Mercator, v Bršljinu. Vlomilci so iz trgovine odnesli večjo količino pijače, kave in cigaret, hkrati pa žepe napolnili še z nekaj gotovine.

Nemara bi se zanje vse srečno izteklo, ako dva občana ne bi slišala žvenketa na vratih razbitega stekla; urno sta odšla do trgovine in tam vlomilce zasačila med delom. Pogumno in brez strahu sta se jih lotila: enega jima je uspelo prijeti, medtem ko so trije pobegnili v temo. Prav v času vroma pa se je v Bršljinu zadrževal tudi policist, ki je med opravljanjem drugega dela opazil tri z vrečkami v rokah bežeče Rome. Seveda se mu ni niti sanjalo, da so možakarji imeli v rokah plen, ki so ga malo prej nakradli v diskontu, toda ker se Romi in policaji med seboj iz bolj ali manj znanih razlogov dokaj dobro poznajo, je bilo za nadaljnji razplet zgodbe dovolj, da je dva od storilcev prepoznal. Se istega dne sta bila vlomilca na varnem, tretji se je, videč usodo svojih družabnikov, dan kasneje miličnikom javil sam.

Za trojico nepridipravov O. K., R. B. in V. K. je preiskovalni sodnik novomeškega temeljnega sodišča odredil pripor. Ni ob tem odveč dodati, da je 17-letni B. K. osumljen tudi vлома v osebni avtomobil Z 750, ki je stal parkiran pred trgovino. Z njega je odvil rotor razdelilca in lastnika V. K., doma iz Ceglince, oškodoval za tisočaka, medtem ko je bilo v diskontu povzročene škode za 5.000 din.

Z AVTOM V PROMETNI ZNAK

GRADAC — 13. januarja ob 21.20 se je 27-letna Vesna Blatnik iz Semiča peljala z osebnim avtom po lokalni cesti proti Gradcu. Še v Semiču jo je zaradi prevelike hitrosti v levem preglednem ovinku zaneslo, trčila je v prometni znak, nakar se je vozilo prevrnilo. Laže ranjene v nezgodi so bile voznica in Jožica Kralj iz Vranovcih, Stanojka Goricanec iz Gradca in Romana Dušak iz Cerovec. Vse se zdravijo v novomeški bolnišnici. Gmotne škode je za 60.000 dinarjev.

POŠKODOVAL LE VRATA

Nekdo je v času med 6. in 10. januarjem skušal vlomiti v vikend Ivana Horvata v Mirne. Vrta so bila za vlomilca očitno pretrd oreh in se navzlic temu, da je na njih naredil za kar 3.000 din škode, niso vdala.

UMORA IN ROPA NI BILO

RIBNICA, KOČEVJE — Pred kratkim so se po ribniški in kočevski občini razširile govorice o roparskem vdoru v hišo nekega ribniškega upokojenca, ki dobiva nemško pokojnino, in še o tem, da je v ribniški občini žena umorila moža (v drugi varianti pa, da je mož umoril ženo). V ponedeljek smo skušali na postaji milice v Ribnici zvedeti za podrobnosti o obeh dogodkih. Povedali so, da gre le za govorice in da se ni zgodilo nič takega. Podobnih govoric je bilo v ribniški občini že v preteklosti veliko, njihovi avtorji pa naj bi bile »duševno neuravnovešene osebe«.

KRONIKA NESREČ

Z AVTOM PRISTAL V PŠENICI — 42-letni Karlovcan Mile Budimilija se je 7. januarja ob 17.20 peljal z osebnim avtom po cesti med Črnomelj in Vranovci. Tam ga je v rahlem levem ovinku zaneslo čez levo pločnikovo vozlišča na neutrujeno bankino, nato pa se na nivo in je naposled pristal med sveže posejano pšenico. Med prevračanjem je iz vozila padel 15-letni sopotnik Boštjan Penica iz Gradca, ki se je laže poškodoval, voznik pa je nepoškodovan ostal vkleščen v avtomobilu. Materialne škode je bilo za 70 tisočakov.

NEPREVIDNO NA MAGISTRALNO — 13. januarja ob 12.20 se je 40-letni Dušan Radovanovič, začasno na delu v Švici, peljal z osebnim avtom po magistralski cesti med Zagrebom in Ljubljano. Na Otočcu je zapeljal na bencinsko črpalno, ki pa je bila zaprta, zato je zavil nazaj

na cesto in hotel na servis na levi strani. Takrat je iz zagrebške smeri pripeljal vozilo 37-letnj Milušav Petrovič, tudi začasno na delu v Švici. Prišlo je do trčenja, v katerem sta se laže ranila voznik Radovanovič in njegova žena Dara. Gmotne škode je za 140.000 dinarjev.

STOVORNJAKOM V TOVORNJAK — 42-letni Marjan Frančeskin iz Izole se je 10. januarja ob 14.45 peljal s tovornjakom iz Zagreba proti Ljubljani. Pri Biču je dohitel tovornjak s polpriklonikom, ki ga je vozil 26-letni Ciril Virant iz Pijavice. Slednji je pred nadvozom zaradi naloženega tovora zaviral, to pa Frančeskinu zavoljo prevelike hitrosti ni uspelo. Trčil je v zadnji del priklonopa, pri čemer se je Izolčan hudo poškodoval in so ga odpeljali na zdravljenje v ljubljanski Klinični center. Škode na zviti pločevini je za 23.000 dinarjev.

V soboto start odločilnih bojev

Redni del prvenstva v A 2-ligi Novomeščani končali na vrhu — Že v soboto doma s Strumico — Vsak spodrslijaj poslej usoden

NOVA GORICA — Napovedi so se uresničile: zadnje kolo rednega dela prvenstva v A 2-zvezni moški odbojkarški ligi je prineslo pričakovane rezultate, mednje seveda sodi zanesljiva zmaga novomeških odbojkarjev v Novi Gorici nad Salonitom. Ekipa Pionirja je tako postala neuradni prvak rednega dela bojev za točke, a kaj, ko odločilni dvoboji še prihajajo!

Najprej nekaj o sobotni tekmi. Pionirjevci so jo dobili lažje, kot so sami pričakovali. Nabita dvorana OŠ 9. korpusa v Novi Gorici — v soboto je sprejela kar 500 gledalcev — je videla poprečno odbojko, ki ni upravičila pričakovanih republiškega derbija. Gostitelji so razočarali, povedli so le s 3:0 v prvem nizu, to pa je bilo tudi vse. Izkušeni gostje so brez večjih težav v nadaljevanju vnoviči pričakovani točki, resen pogovor vodstva kluba z igralci po porazu proti Spartaku je očitno zalegal. Fantje so zaigrali disciplinirano, borbeno in motivirano, znova je bil med najboljšimi Brulec, ki je ta čas očitno v vrhunski formi, ob njem so dobro odigrali še Jovič, Gavrilović, Smrke in Marič. Za zanesljivo zmago je bilo to dovolj. Tudi za končni uspeh?

Odgovor bo dalo naslednjih šest tekem, v katerih se bodo Pionir, Spartak, Vardar Tutun in Strumica še po dvakrat pomerili med seboj za prvi dve mesti, ki vodita v A 1-zvezno ligo. Novomeščani imajo pred zasledovalci dve točki prednosti, v soboto prihaja v novomeško športno dvorano

jim bo pomoč s tribun nad vse dobrodošla, še posebej, ker v ekipi tudi tokrat ne bo poškodovanega Povšiča, prvega tolkača novomeške vrste. Zmaga bi bila za Pionirja nadse dragocena tudi zategadelj, ker v naslednjih dveh kolih dvakrat gostuje, najprej pri Spartaku in nato pri Vardarju Tutunu. Za morebitne spodrslijaje poslej popravni izpiti ni več!

B. B.

• Tik pred zaključkom redakcije so nam iz uprave OK Pionir sporočili spremenjen urnik nadaljevanja prvenstva. Novomeščani bodo tekmo s Strumico odigrali v soboto ob 19. uri v športni dvorani pod Marofom, kot je napovedano že na drugem mestu, gostitelji pa bodo tudi v prihodnjem kolu, 26. januarja, ko jim v goste prihaja sobotški Spartak.

• Končna lestvica rednega dela prvenstva je naslednja: 1. Pionir 22 (37:15), 2. Spartak 20 (35:14), 3. Vardar Tutun 20 (35:19), 4. Strumica 20 (32:20), 5. Bihac 10, 6. Prva petoletka 10, 7. Salonit 8, 8. Jedinstvo Interplet 2. V obračunu prvih štirih ekip se bodo v soboto pomerili Pionir in Strumica ter Spartak in Vardar Tutun, v spodnjem delu pa Prva petoletka — Salonit in Bihac — Jedinstvo Interplet. Točke iz rednega dela seveda veljajo tudi v zaključnih bojih.

pod Marofom ekipa Strumice, med omejeno četverico objektivno najslabša ekipa. Če hočejo pionirjevci doseči pred pričetkom prvenstva zastavljeni cilj, potem na svojem parketu ne smejo izgubiti tekme. V sobotni, ki se bo pričela ob 19. uri,

Oprema dobila novo vodstvo

Predsednica kluba je Milena Kodrin

KOČEVJE — Pred kratkim so se v prostorih motela Ob jezeru po končani jesenski sezoni zbrali vsi, ki imajo na skrbi kočevski roket. Redna letna skupščina kluba je bila še tolikanj pomembnejša, ker kočevski roketom praznuje prav v tem letu dve desetletji obstoja.

Zenski roket je v tem obdobju naredil ogromno, ekipa Opreme je danes članica II. zvezne lige. O vsem tem je zbranim spregovoril dosedajni predsednik kluba prof. Srečko Kovačič, medtem ko je trener ekipe ocenil minulo jesensko sezono. Jasno, da ni mogel mimo nekaterih spodrslijajev in izgubljenih že dobljenih tekem, s katerimi je Oprema prikrašana vsaj za 4 točke, z njimi bi bila danes zanesljivo na sredni lestvici. »Spodobi se, da ob dobrem podjetju tudi športniki dosegajo dobre rezultate,« je bil spodbuden direktor Opreme Božidar Zajc. Dodajmo ob tem, da je klub ob tej priložnosti dobil novo vodstvo, predsednica je postala Milena Kodrin, podpredsednica sta Srečko Kovačič in Dušan Zamida, tehnični direktor je Konrad Špoljar, sekretar Jadranka Jančič, vodja finančne službe pa Nena Smola. M. G.-č.

AVTO-MOTO ŠPORTNIKA LETA — Brane Kuzmič in Marjan Ramovž iz novomeškega AŠ IMV-Renault sta bila v petek v Portorožu takole proglašena za avto-moto športnika Slovenije v letu 1990. Ta laskavi naziv, ki je lani pripadel motociklistu Janezu Pintarju, sta si privzela s sijajnimi nastopi v rallyju tako na dirkah za državno prvenstvo, kjer sta zmagala, kot na nekaj mednarodnih preizkušnjah. (Foto: B. Budja)

Lani so osvojili kar 51 medalj

Brežiška atletika se je od zagnanega posameznika razvila v 60-članski klub, ki sodi med najuspešnejše v Sloveniji — Slabe možnosti za vadbo

BREŽICE — Ko so se brežiški atleti na sobotni skupščini ozrli po delu svojega kluba v preteklem letu, so bili z bero rezultatov zelo zadovoljni. Predsednik kluba Marjan Gregorič je opozoril, da gre za zaslug predvsem resnemu delu trenerjev, ki jim za delo z atleti ni škoda ne časa ne truda. Ocenil je tudi, da atletski klub za svoje delo ni nagrajen tako, kot bi se spodobilo, zato nemalokrat vzgaja atlete za druge, finančno bogatejše klube.

Med 60 atleti, ki so redno vadili vse leto, sta tudi dva državna reprezentanta. To sta Vladka Lopatič, ki je na Blakanskih igrah v Istanbulu osvojila četrto mesto v sedmerboju, in Tihomir Trajković s kolajnami za skok v višino iz Foče, Bressanona in Linza. Kar dvanajst atletov si je prislužilo medalje na republiških in državnih prvenstvih ter na tekmovanjih za atletske pokale, tako da je njihov skupni izkupiček v minulih sezonah kar 51 medalj. Trenerji Boris Kuzmin, Polde Rovnan (vodja trenerjev), Marjan Ogorevc, Maks Žitko in Henrik Omerzu ugotavljajo, da

med najmlajše atlete ne pride dovolj dobrih športnikov iz največje osnovne šole v občini, to je OŠ Brežice, kar želijo v prihodnje popraviti. Med člani jih je mnogo iz oddaljenih krajev, zato za treninge in avtobusne prevoze izgubijo veliko časa. Pomembno se jim zdi, da atletom omogočajo treniranje tudi med počitnicami. Najboljša atletinja Vladka Lopatič letos zaradi poškodbe ni mogla uresničiti svojega cilja, t.j. uvrstitve v reprezentanco za evropsko prvenstvo, zato pa naj bi v tej sezoni nastopila na Univerziadi v Sheffieldu. Vlado Kurajič, najbolj perspektiven skalec v višini z osebnim rekordom 210 cm, je trenutno pri vojakih. Tihomir Trajković, ki je v letošnjo sezono stopil kot povsem anonimni atlet, se je uvrstil v re-

prezentanco Slovenije, in to kljub ostri konkurenci v skoku v višino. Uspešno je nastopil celo med člani, da pa bi se uvrstil na evropsko prvenstvo, bi moral preskočiti 215 cm (sedanji rezultat 205 cm). Tudi Gregor Podvinski se je v pretekli sezoni razvil iz neznanega atleta v odličnega tekmovalca, ki je v teku z ovirami dosegel dve zmagi na republiškem prvenstvu.

Vrsta uspešnih atletov je še precej dolga. Nastopajo v vseh disciplinah, še posebej uspešno v mnogobojuh, ki so udarna disciplina Brežičanov. Franc Mikec, ki je v imenu Atletske zveze Slovenije čestital Brežičanom za uspehe, je uvrstil klub med najuspešnejše v Sloveniji. Uspehi atletov dobijo namreč še prav poseben značaj, če vemo, da vadijo na domačem stadionu, ki je mestu že lep čas v sramoti, in pozimi v telovadnici srednje šole, saj so Brežice ena izmed redkih občin v Sloveniji, ki nima športne dvorane.

B. DUŠIČ

Slovenija Moja dežela.

ŠPORTNE VESTI IZ ČRNOMLJA

- V okviru delavskih športnih iger so v črnomljski občini zaključili s kegljanjem, kjer je med osmimi moškimi ekipami zmagala ekipa Rudnika, sledila pa sta ji Iskra in Belt. Pri ženskah je med petimi ekipami presenetljivo osvojila prvo mesto Ljubljanska banka pred Iskro in OŠ Milke Šobar-Nataše. Prišlo pa se je tekmovanje v malem nogometu, v katerem sodeluje 10 ekip, razdeljenih v dve skupini. V skupini A vodi ekipa Beta II.
- V počastitev dneva republike je nogometni klub Bela krajina pripravil turnir v malem nogometu, na katerem je sodelovalo 29 ekip iz Slovenije in Hrvaške. Zmagal je NK Bela krajina, drugi pa je bil Karlovac.
- Na občinskem pionirskem prvenstvu v odbojki so pri pionirjih zmagali učenci OŠ Mirana Jarca, sledili pa sta ekipi OŠ Dragatuš in OŠ Loka. Pri pionirkah so bile najboljše učence OŠ Loka, druga je bila OŠ Mirana Jarca, 3. OŠ Dragatuš.

GORENČEVA IN RAŠKOVIČ

ŠMARJETA — 21 pionirjev in 9 pionirk se je pred dnevi udeležilo občinskega posamičnega šahovskega prvenstva, ki je potekalo v prostorih OŠ Šmarjeta. Med dekletki je zmagala Darja Gorenc (OŠ Šmihel), 2. je bila Silva Slak, 3. Nataša Svetlin in 4. Tanja Saje (vse OŠ Mirna Peč). Med fanti je naslov prvaka osvojil Rade Raškovič (OŠ Grm), 2. do 5. mesto pa si delijo: Habjanič in Bogdanov (OŠ Katje Rupena), Dakič (OŠ Grm) in Ajdič (OŠ Mirna Peč).

NOČNI TURNIR V BRCANJU

KRŠKO — MNK »Allo, allo« Krško priredi prvi tradicionalni nočni turnir v malem nogometu dne 26. januarja v dvorani Leskovec s pričetkom ob 18. uri. Prijave na telefon 0608 33-235 ter eno uro pred pričetkom turnirja. Čakajo vas lepe nagrade. Za prvo mesto bo ekipa prejela pokal ter 15.000 din, nagrade čakajo tudi najboljšega strelca in vratarja. Vabljeni!

USPELE PRIPRAVE — Skupinski posnetek novomeških kolesarjev pred odhodom na 30-kilometrski tek s smučmi na Rogli. (Foto: M. G.-č.)

Kolesa zamenjali za smučiči

Najboljši novomeški kolesarji so trenirali na Rogli — Dnevno od 30 do 50 kilometrov teka

ROGLA — Glivar, Papež, Ravbar, Eržen, Turk, Fink, Judež in Tkačenko, ki tvorijo člansko vrsto KD Krka, so bili minul petek pod vodstvom trenerja Pavla Jelena na petdnevni pripravah na Rogli. Vremenske razmere so bile idealne, pol metra debela snežna odeja je omogočila, da so zastavljeni program izpolnili v celoti. Dopoldanske ure so fantje izkoristili za tek na smučeh, popoldne so prosto smučali.

»Vadili smo naporno, toda kolesarji so dovolj izkušeni, da vedo, kako pomembne so takšne priprave za nadaljevanje vadbe. Tekmovalci so izmenoma pretekli 30 do 50 kilometrov na dan, navzlic temu nihče ni kazal znakov utrujenosti,« je priprave ocenil Pavel Jelen, ki je bil nad možnostmi vadbe na Rogli naravnost navdušen. Na uvodoma zapisanem seznamu novomeških kolesarjev je eno novo ime. Gre za sovjetskega kolesarja Tkačenka, ki je na Dolenjskem šele dva tedna. Je diplomant fakultete za telesno vzgojo, specialist pa je za vožnjo na kronometer, kateri bodo v novomeškem klubu v prihodnje posvečali še več pozornosti. Tkačenko bo tako pomembna pridobitev, v klubu bo tekmoval in delal tudi kot strokovnjak. »Čprav smo sredi zime, je tekmovalna sezona na pragu. Že 10. februarja nas v Portoroču čaka prva dirka na 80 kilometrov dolgi cestni progi, teden dni kasneje bo v Portoroču prvenstvo v ciklokrosu, nato so na sporedu tekmovanja za pokal Riviere, kmalu zatem pa že prave tekme. Naš cilj letos je priprave podrediti velikim tekmam, kot so dirka Alpe-Adria, dirka po Angliji, dirka po Jugoslaviji in seveda boji za državne naslove,« je zaupal Pavel Jelen, ki tudi ne skriva cilja, da bi dres dr-

žavne reprezentance v članski konkurenci v naslednji sezoni oblekli vsaj trije Novomeščani.

M. GLAVONJČIČ

TRI ZMAGE MIRNOPEČANOV

MIRNA PEČ — V tukajšnji osnovni šoli je bilo pred dnevi letošnje občinsko prvenstvo pionirjev in pionirk v šahu. Gostitelji so se izkazali ne le kot dobri organizatorji, pač pa predvsem kot izvrstni šahisti. Starejše in mlajše pionirke so potrdile, da so najboljše v občini, prvič pa so se jim letos na zmagovalnih stopnicah pridružili tudi mlajši pionirji. Edina zmaga, ki jim je ušla, je bila pri starejših pionirjih, kjer so zmagali učenci OŠ Katje Rupena. Zapisimo še, da je na prvenstvu sodelovalo osem šol s 75 tekmovalci, Mirnopečani so nastopili kar s šestimi ekipami.

PODBOČJE — NOVOLES 93:78

PODBOČJE — V 12. kolu prvenstva II. republiške košarkarske lige so igralci Podbočja v dolenjskem derbiju doma brez težav ugnali novomeški Novoles s 93:78 (48:44). Najzaslužnejša za zmago Podbočja sta Krošelj s 23 in Rozman z 21 koši, 13 jih je prispeval Krivokapič, 12 pa Krajcar. Pri Novomeščanih je bil najboljši strellec Catur (23), Zupancič je dosegel 19 košev, Zverovski 15 itd. Po 12. kolu je Podbočje točko prednosti še naprej na čelu lestvice, v soboto ob 19. uri pa se bo na domačem parketu pomerilo z Zagorjem.

Bogata bera novomeških motorjev

Minula sezona je bila za novomeški AMD ena najuspešnejših — Ob motociklističnih kmalu še medalje v motokrosu?

NOVO MESTO, PORTOROŽ — V portoroškem hotelu Palace je bilo minul petek sklepno dejanje lanske sezone v avto-moto športu, ki je, kot smo zapisali že v prejšnji številki, navrgla lep kupček pokalov in medalj tudi dolenjskim tekmovalcem. Tej beri dodajmo le še petkovo razglasitev športnika leta v slovenskem avto-moto športu: laskavi naslov je osvojila posadka AŠ »IMV-Renault« Branislav Kuzmič in Marjan Ramovž, državna prvaka v rallyju. Minula tekmovalna sezona je bila za novomeški AMD ena najuspešnejših

doslej. To je potrdila petkova portoroška slovesnost, kjer so kar trije novomeški tekmovalci prejeli priznanja: Robert Hmeljak za naslov državnega in republiškega prvaka v kategoriji do 175 ccm, Alojz Pavlič za bronasti medalji na državnem in republiškem prvenstvu v razredu do 125 ccm ter Lovro Mervar za 3. mesto na republiškem prvenstvu v razredu do 250 kubikov. Tem izidom velja dodati še 4. mesti Roberta Hmeljaka na državnem in republiškem prvenstvu v razredu do 250 ccm, 4. mesto Janeza Jeršina v kategoriji do 250 ccm

v republiškem in 13. mesto v državnem prvenstvu ter Mervarjevo 11. mesto v državi. Ne nazadnje moramo omeniti še tragično preminulega Jožeta Prešerna, zagotovo enega najobetavnejših motociklistov pri nas, ki ga je smrt ustavila sredi tekmovalne sezone; v pregledu lanskih rezultatov stoji, da je v svoji kategoriji do 250 ccm zasedel 7. mesto v Sloveniji in 18. v državi.

A tudi to še zdaleč ni vse. Z zmago v tekmovanju Alpe-Jadran v kategoriji do 125 ccm si je Alojz Pavlič privozil doslej enega največjih uspehov v svoji dvajsetletni športni karieri. Ob tem velja omeniti še njegove uspešne nastope na FIM dirkah v Schleizu, Salzburgu in Zeltwegu, sodeloval pa je še na treh dirkah za evropsko prvenstvo, v Salzburgu je na glavni dirki zasedel 20. mesto. Manj sreče je imel na mednarodnih preizkušnjah Robert Hmeljak; do cilja ni prišel niti enkrat; izjema so nastopi v pokalu Alpe-Jadran, kjer je osvojil 4. mesto.

Druga paradna športna zvrst novomeškega avto-moto športa bo brzkone že v bližnji prihodnosti motokros. Robert Andoljšek, Jure Murn in Ludvik Mežnar so tekmovalci, ki veliko obetajo. Murn je v minulih sezonah izredno napredoval, v razredu do 80 ccm je zasedel 9. mesto v republiki in tako le za las zgrešil najboljšo uvrstitev Roberta Andoljška, ki je bil leto poprej osmi. Lani Robert ni imel sreče, najbolje bo, če to sezono kar najhitreje pozabi. Začelo se je sicer imenitno, z novim motorjem KTM 80 se je na prvi dirki v Šentvidu uvrstil na 4. mesto, nato pa se je vrstila nesreča za nesrečo; najprej okvara motorja, nato dva padca, ki sta mu docela prekržala želje in načrte. Podobno je bilo z Mežnarjem, sicer še pionirjem, ki je

ZMAGOVALEC POKALA ALPE-JADRAN — Alojz Pavlič s pokalom, ki ga je dobil za prvo mesto v cestnohitrostnih dirkah v kategoriji do 125 kubikov v tekmovalstvu Alpe-Jadran.

nekajkrat s svojimi vožnjami in rezultati presenetil strokovnjake, bil vselej pri vrhu, na koncu pa se moral zadovoljiti z 12. mestom v konkurenci jugoslovanskih pionirjev. Navzlic obilici športne smole sta Andoljšek in Murn popeljala novomeški AMD na sedmo mesto med motokrosističnimi društvi v državi. In kakšne so letošnje želje? Zapišimo takoj, da sta Lovro Mervar in Janez Jeršin prestopila v novoustanovljeni klub MEL. Barve novomeškega AMD bodo tako branili: Robert Hmeljak, ki bo tekmoval na dirkah državnega in evropskega prvenstva ter Alpe-Jadran, enako tudi Alojz Pavlič v svoji kategoriji do 125 ccm, medtem ko se bo njegov sin Peter letos poskušal na dirkah državnega prvenstva v razredu do 125 kubikov. V motokrosu Robert Andoljšek upa na več športne sreče: z novim kavaskijem ga čaka trd boj na dirkah za državno in republiško prvenstvo v razredih do 125 in 250 kubikov.

B. B.

TELEVIZIJSKI SPORED

PETEK, 18. I. SLOVENIJA 1

8.35 — 10.35 in 14.05 — 0.55 TELE-TEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 TV MOZAIK
DELFIN FLIPPER, 20. del
VOJNE USODE, angl. nadalj., 7/7
0.25 VIDEO STRANI
4.20 VIDEO STRANI
4.30 SVET NA ZASLONU
5.00 ŽARIŠČE
5.30 SOVA, ponovitev
6.50 EP VIDEO STRANI
6.55 POSLOVNE INFORMACIJE
7.00 DNEVNIK 1
7.05 MOZAIK
TEDNIK, ponovitev
8.10 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
18.10 PRAVLJICA O CARJU
SALTANU, lutkovna igrca, 3/6
18.25 CIRKUŠKE ŽIVALI, švicarska naniz., 5/7
9.00 RISANKA
9.15 TV OKNO
9.30 DNEVNIK 2
9.55 VREME
9.59 ZRCALO TEDNA
0.20 MIDASOV DOTIK, angl. dok. serija, 2/6
1.15 ZAKON V LOS ANGELESU, amer. naniz., 36/41
2.00 DNEVNIK 3, VREME
2.25 SOVA:
DRUŽINSKE VEZI, amer. naniz., 20/22
BOLNIŠNICA BRITANNIA, angl. film
0.45 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

6.00 Satelitski programi — 17.30 Studio Maribor — 19.00 Alpski kvintet z Ivanjko n Otom — 19.30 Dnevnik — 20.00 Žarišče — 20.30 Gala koncert Čajkovski — 23.35 Yutel — 23.35 Satelitski programi

HTV 1

1.15 Poročila — 9.20 TV koledar — 9.30 'Ovejte mi, kaj naj delam (oddaja za otroke) — 10.00 Zimski šolski program — 2.00 Poročila — 12.10 Video strani — 2.20 Boj za obstanek — 12.45 Visoki zdec (amer. film) — 14.15 Satelitski program — 16.10 Video strani — 16.15 Poročila — 16.20 TV koledar — 16.30 'Ovejte mi, kaj naj delam (oddaja za otroke) — 17.00 Pokličite 93 — 17.10 Izobraževalna oddaja — 17.40 Hrvaška lanes — 18.25 Številke in črke — 18.45 'olna hiša (amer. naniz., 5/13) — 19.10

Risanka — 19.30 Dnevnik 1 — 20.00 Va Banque II (poljski film) — 21.40 Zabavnoglasbena oddaja — 22.25 Dnevnik — 22.45 Poročila v angleščini — 22.50 Oddaja o kulturi — 23.50 Poročila

SOBOTA, 19. I. SLOVENIJA 1

8.20 — 1.30 TELETEKST
8.35 VIDEO STRANI
8.45 TV MOZAIK
8.45 MUZZY, angleščina za najmlajše (16/20)
9.00 RÁDOVEDNI TAČEK
9.15 ČEBELICA MAJA
9.40 PUNČKA
9.55 PRAVLJICA O CARJU
SALTANU, lutkovna igrca, 3/6
10.10 ALF, amer. naniz., 11/24
10.35 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
11.35 SLOVENSKA KUHINJA Z AN-SAMBLOM BRATOV AVSENK 3/10
11.50 NAŠA PESEM 90, 9. oddaja
12.10 VIDEO STRANI
13.00 OKNO: POVRATEK K STAXU, ponovitev 2. oddaje
13.55 ČUDOVITO PÓPOTOVANJE NIELSA HOLGERSONA, šved. mlad film
15.25 REZERVIRANO ZA ŠANSON, ponovitev 2. oddaje
15.50 ŽARIŠČE, ponovitev
16.20 SOVA, ponovitev
16.50 EP VIDEO STRANI
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.05 DP V KOŠARKI-SMELT OLIMPIJA: PARTIZAN
18.25 DIVJI SVET ŽIVALI, angl. poljudnoznan. serija, 11/14
18.55 ŽE VESTE?
19.05 RISANKA
19.15 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
19.59 UTRIP
20.20 ZREBANJE 3 X 3
20.35 TITANIC
22.10 DNEVNIK 3, ŠPORT, VREME
22.30 SOVA:
ZLATA DEKLETA, amer. naniz., 20/25
ULICA STRAHU, angl. naniz., 10/12
SPIRALA, franc. film

SLOVENIJA 2

12.00 Satelitski programi — 12.20 Wengen: svet. pokal v alpskem smučanju, smuk (m) — 16.00 Satelitski programi — 18.00 Kavarna (ponovitev) — 19.00 Mati in sin (avstralska humor. serija, 8/14) — 19.30 Dnevnik — 20.15 Filmske uspešni-

ce: Mačka je videla morilca (amer. film) — 21.45 Smuk (m), posnetek — 22.30 Satelitski programi — 23.30 Yutel — 0.30 Satelitski programi

HTV 1

8.15 Poročila — 8.20 TV koledar — 8.30 Spored za otroke — 10.00 Zimski šolski program — 11.30 Kako biti skupaj — 12.00 Izbrali smo za vas — 13.15 Šeherezada (sovj. mlad. film) — 14.45 Mikser M (zabavna oddaja) — 16.15 Ciklus kratkih filmov B. Marjanovića — 16.40 Poročila — 16.45 Sedmi čut — 17.00 TV razstava — 17.15 Vrnitev na otok zakladov (TV nadalj., 1/20) — 18.10 Pristrčno vaši: Ivan Supek — 18.55 Risana serija — 19.30 Dnevnik 1 — 20.00 Pogovor tedna — 20.15 Sanje o slavi (amer. film) — 22.20 Dnevnik 2 — 22.40 Poročila v angleščini — 22.45 Zgodovina hrvaškega sabora (dok. serija) — 23.15 Fluid (zabavnoglasbena oddaja) — 0.00 Športna sobota — 0.20 Poročila

NEDELJA, 20. I. SLOVENIJA 1

8.05 — 0.20 TELETEKST
8.20 VIDEO STRANI
8.30 OTROŠKA MATINEJA:
ŽIV ŽAY
CIRKUŠKE ŽIVALI, švicarska naniz., 5/7
9.50 ZGODOVINA SMEHA, franc. dok. serija, 5/6
10.40 MATI IN SIN, avstral. humor. serija
11.10 VIDEOMEH
11.40 OBZORJE DUHA
12.00 EX LIBRIS
13.15 KRIZKRAJ, ponovitev
14.45 SAGA O FORSYTHIH, ANGL. nadalj., 1/26
15.35 SOVA, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.05 KONČNA ČRTA, amer. film
18.50 RISANKA
19.00 TV MERNIK
19.15 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
20.05 NI VSE LJUBEZEN, film TV Sarajevo
20.50 PODARIM - DOBIM
21.15 ZDRAVO
22.35 DNEVNIK 3, VREME
22.55 SOVA:
SPET TI?, amer. humor. naniz., 8/13
ULICA STRAHU, angl. naniz., 11/12

SLOVENIJA 2

Opomba: slalom (m), 1. tek 9.55, 2. tek 12.55; košarka POP 84-Cibona
14.00 Športno popoldne — 19.30 Dnevnik — 20.00 Človek — žival (amer. poljudnoznan. serija, 3/5) — 20.50 Ljubljanski krog (dok. oddaja) — 21.30 Posnetek smučanja — 22.10 Športni pregled — 22.40 Yutel

HTV 1

9.45 Poročila — 9.50 TV koledar — 10.00 Nedeljsko popoldne za otroke — 12.00 Kmetijska oddaja — 13.05 Serijski film — 13.55 Družinska oddaja — 14.25 Obzorje — 18.45 Risana serija — 19.10 TV sreča — 19.30 Dnevnik 1 — 20.00 Dramski program — 21.05 Tuja dok. serija — 22.05 Dnevnik 2 — 22.25 Poročila v angleščini — 22.30 Glasba za lahko noč — 23.30 Športni pregled — 0.15 Poročila

PONEDELJEK, 21. I. SLOVENIJA 1

8.35 — 10.55 in 14.45 — 1.10 TELE-TEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 MOZAIK, ponovitev
ALICE V DEŽELI RISB
CICIBAN, DOBER DAN
MPF CELJE 85
UTRIP, ZRCALO TEDNA, MERNIK
10.45 VIDEO STRANI
15.00 VIDEO STRANI
15.30 SOVA, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.05 MOZAIK, ponovitev
ZDRAVO
18.30 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
RADOVEDNI TAČEK
ALF
19.05 RISANKA
19.15 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
20.05 OZRI SE V GNEVU, angl. drama
22.05 DNEVNIK
22.30 OSMI DAN
23.15 400 LET SLOVENSKE GLASBE, 3. oddaja
23.45 SOVA:
AVTOŠTOPAR, amer. naniz., 4/16
ULICA STRAHU, angl. naniz., 12/12

TELEVIZIJA NOVO MESTO

vaš kanal

v novomeškem Kabelskem razdelilnem omrežju na kanalu 3

TOREK, 22. I. SLOVENIJA 1

8.35 — 12.50 in 14.35 — 0.10 TELE-TEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 MOZAIK
9.00 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
10.00 ŠOLSKA TV
10.30 V HRIBIH SE DELA DAN...
11.05 KVALITETA ŽIVLJENJA, izobraž. oddaja, 4/5
11.35 SEDMA STEŽA
11.55 OSMI DAN
12.40 VIDEO STRANI
14.50 VIDEO STRANI
15.00 ŽARIŠČE, ponovitev
15.30 SOVA, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.05 MOZAIK, ponovitev
ŠOLSKA TV
18.10 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
ZGODOVINA VATIKANA, ponovitev 3. oddaje
19.00 RISANKA
19.15 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
20.05 PREPRIČEVANJE, angl. nadalj., 4/5
21.00 NOVOSTI IZ KNJIŽNIH POLIC
21.10 DANNY KAY Z NEWYORSKI-MI FILHARMONIKI, 1. del
22.25 DNEVNIK 3, VREME
22.45 SOVA:
TO NI SLUŽBA ZA ŽENSKO, angl. naniz., 1/6
VRNITEV ARSENA LUPINA, naniz., 1/12
SLOVENIJA 2
Opomba: svet. prvenstvo, slalom (m): 1. tek 9.55, 2. tek 12.55
16.00 Satelitski programi — 17.30 Studio 2 Koper — 19.00 Tatinska sraka (balet) — 19.10 Šaljivi ples (baletna šola) — 19.15 Tamburaška skupina Koleda — 19.30 Dnevnik — 20.00 Žarišče — 20.30 Zrebanje lota — 20.35 Umetniški večer: Pozdrav Gregoriju Pecku (amer. do. film) in Škratno in črno (amr. film) — 0.10 Yutel

SREDA, 23. I. SLOVENIJA 1

8.35 — 12.50 in 14.35 — 0.20 TELE-TEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 MOZAIK
9.00 ŽIV ŽAV
9.55 OZRI SE V GNEVU, angl. drama
11.50 PREPRIČEVANJE, angl. nadalj., 4/5
12.40 VIDEO STRANI
14.50 VIDEO STRANI
15.00 ŽARIŠČE, ponovitev
15.30 SOVA, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.05 MOZAIK, ponovitev
LJUBLJANSKI KROG, dok. oddaja

17.50 SPORED ZA OTROKE IN MLADE

19.00 RISANKA
19.15 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
20.05 FILM TEDNA
MIRUJ, UMRI, OŽIVI, sovj. film
21.50 DNEVNIK 3, VREME
22.10 VIDEOGODBA
22.55 SOVA:
ALF, amer. naniz. 21/24
VRNITEV ARSENA LUPINA, 2/12
ZGODOVINA SMEHA, franc. dok. serija, 6/6
0.10 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

Opomba: 12.20 svetovno prvenstvo, superevslalom (m)
16.00 Satelitski programi — 18.30 Mostovi — 19.00 Studio Maribor — 19.30 Dnevnik — 20.00 Žarišče — 20.30 Operne zgodbe: Ernani — 21.25 Svet poroča — 22.10 Yutel

ČETRTEK, 24. I. SLOVENIJA 1

8.35 — 12.10 in 14.25 — 23.50 TELE-TEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 MOZAIK, ponovitev
11.15 ZAKON V LOS ANGELESU, 34. del
12.00 VIDEO STRANI
14.40 VIDEO STRANI
14.50 MOZAIK, ponovitev
15.30 ŽARIŠČE, ponovitev
16.00 SOVA, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.05 MOZAIK - ŠOLSKA TV, PO SLEDEH NAPREDKA, ponovitev
18.40 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
19.00 RISANKA
19.15 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
20.05 G. Simenon: SIMENON, TV nanizanka, 2/13
21.00 TEDNIK
22.05 DNEVNIK 3, VREME
22.25 SOVA:
VSE RAZEN LJUBEZNI, 21. del
VRNITEV ARSENA LUPINA, naniz., 3/12
23.40 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

Opomba: tenis: odprto prvenstvo Avstralije; 18.00 EP v umetn. drsanju; 20.00 košarka POP 84: Maccabi
16.00 Satelitski programi — 17.30 Studio Ljubljana — 19.30 Dnevnik — 20.00 Žarišče — 20.30 Divji svet živali (angl. poljudnoznan. serija, 12/14) — 21.00 Mali koncert — 21.15 Večerni gost — 22.00 Komedija na slovenskem odru: T. Partlič: Ščuka, da te kap — 23.35 Yutel

Tone Jakše
Milan Markej

KJE SO TISTE STEZIGE ?

MARTIN IN NJEGOVA GOS

Zakaj je sv. Martin med Slovenci tako zelo priljubljen in čislán? Svetnik ni naša gore list, saj Slovenci zaenkrat še nimamo svojega svetnika. Obetata se nam vsaj dva: Baraga in Slomšek, lahko pa bo za svetnika nekega dne proglašen Gnidovec. Dolenjci bi tako imeli s vetniškim sijem obdana kar dva rojaka. Ker pa svojih svetnikov še nimamo, aše ljudstvo najbolj časti tiste, ki so mu lizu. Sv. Martin je našim ljudem blizu a dva načina: geografsko in po svojem oslanstvu.

Kot pravijo zgodovinski viri, je bil Martin rojen leta 1316 v Sabariji, to je v današnjem Szombathelyju na Madžarskem blizu avstrijske meje. Rodil se je v družini vojaka, odrasel pa v Italiji, kjer je bil pokristijanil. Posvetil se ga za mašnika in kot duhovnik se je vrnil domov okristjanjevat svoje rojake, čez čas pa je umaknil med puščavnike. Škof Hiriarij ga je poklical nazaj v svet in mu dal nalogo, da ustanovi samostan; bil je to prvi samostan na francoskih tleh. Poslej je Martinovo življenje teklo v tej deželi n v Franciji je tudi umrl kot škof v Toursu. Zaslovel je predvsem po svojem sketskem življenju in kot misijonar med poganskimi Galci.

Sv. Martin pa živi v izročilu našega udstva drugače, predvsem kot usmenjen vojak. Najpogosteje ga upodabljajo, ako z mečem reže svoj plašč in ga povovico poklanja revežu. V slovenskih cerkvah, zelo veliko jih je posvečenih prav njemu, pogosto upodabljajo sv. Martina tudi v družbi z gosmi. To izvira z legende, ki pravi, da se je skromni Martin skrnil pred glasniki, ki so mu prišli škofovski čast, gosi pa so svetnikovo skrališkice izdale z gaganjem. Slota Martinaova gos, ki jeseni zacvrči v renekateri slovenski peči, torej nima nič z zaslugami njenih davnih prednic, ač pa je gosja pečenka na dan sv. Martina povezana s poganskimi izročili, ki e trdno držijo martinovanja. Cerkev je naša poganske obrede vključiti v svoje tako se je pri mnogih svetnikih poselela krščanska legenda s poganskim bredjem. Ker pride god sv. Martina na sen, to je v čas, ko so pridelki s polj popravljeni in se iz mošta že naredi vino, Martinovo pravi trenutek za zahvalo. osebej v vinskih krajih se tako na njegov god prirejajo pojedine in uživanje

Pred Rožič Vrhom stoji spomenik, ki opozarja, da je tu delovala partizanska postaja TV 8. Spomenik so postavili leta 1960.

novoga vina, kar je pravzaprav ostanek nekdanjih poganskih zahvalnih daritev. Martinovo je tudi znanek pastirjev. Nič nenavadnega ni torej, da ga praznujejo po vseh deželah Evrope.

Zatopljen v pogovor o sv. Martinu in o dražeh dobrega martinovanja sva hodila po poteh, primernih takšnemu premišljanju. Po okoliških hribih so se razprostirali vinogradi, med obranimi trtjem so se svetlikale mnoge zidanice. Sv. Martin je imel za svoj god v teh krajih veliko postoritj.

KURIRJI JIH NISO POZABILI

Tako sva počasi pripešala do Rožič Vrh. Vas ima ime po Rožičih, najverjetneje prvih naseljencev na tem griču med vinogradi. Med narodnoosvobodilno vojno je vas odigrala pomembno vlogo. Ze v prvem obdobju orožarstva odpora se je v gozdu nad vasjo nastanila Belokranjska četa. Od leta 1942 do konca vojne pa je tu delovala tudi kurirska postaja TV 8. Na to opozarja večji spomenik v obliki obeliska na začetku vasi.

Ni odveč povedati, kaj so bile slovite partizanske TV. Nikakor ne kakšni televizijski oddajniki, kot bi morda kdo iz mlajše generacije dandanes pomislil, marveč kurirske postaje in zveze, prava posebnost naše slovenske NOB. Ustanovljali so jih za vzdrževanje hitrih in stalnih stikov med vojaškimi štabi in političnimi organi, za prenašanje uradne pošte in pošilk. S pomočjo kurirskih postaj so potovali tudi vojaški in poli-

tični voditelji, prek njih je šla najrazličnejša partizanska literatura in drugo. Zvečine so bile TV postaje v gozdovih in na drugih skritih krajih, pogosto tudi v podzemnih bunkerjih. V njih so delali najbolj predani komunisti, saj je šlo za pomembne in občutljive naloge.

Partizanski kurirji, ki so med vojno delili s prebivalci teh krajev dobro in slabo, so se po vojni spomnili vaščanov Rožič Vrh tudi s »spomenikom«, ki ima praktično vrednost — vodnjak s črpalko.

Ob tem vodnjaku sva srečala skupino vaščanov, ki so si dali opravka z gasilskimi cevmi. Pogovor je hitro stekel in od Adolfa Planince sva izvedela, da so na kraju, kjer zdaj stoji vodnjak, nekdanji imeli vaški kal, kjer so napajali živino.

»Leta 1960 sem bil zidar in gradbeni vodja in so mi zato dali nalogo, da betoniram tale vodnjak, ki drži 60 kubikov vode. Nekdanji partizanski kurirji: Stane Čušnar iz Vranovičev, nekdanji direktor ljubljanske Tkanine, Franc Košir in Tonček Pezdirc iz Črnomlja, vsi trije spomeničarji, so bili pobudniki za postavitev vodnjaka. Denar so zbirali po vsej Sloveniji. Jaz in še en zidar, ki mi je v začetku pomagal, sva opravila veliko dela tudi udarniško, jaz kar 21 šihov,« je povedal Adolf Planinc.

Mož je tudi predsednik krajevne skup-

Spomenik je tudi vodnjak s črpalko, ki stoji na mestu nekdanje vaške mlake. Denar zanj so zbrali nekdanji partizanski kurirji.

nosti, v katero poleg Rožič Vrh spada še 12 drugih vasi in sega vse od otovškega viadukta do Stražnjega Vrh. Območje je bilo dolgo nerazvito in odmaknjeno, zato so morali tamkajšnji ljudje za marsikatero stvar sami pljuniti v roke. Asfaltirali so poti in ceste, sami zbrali denar za telefonijo in še kaj.

»Dobro, da smo ljudje tukaj še za skupne akcije. Kjer ljudje niso složni, tam nič ne naredijo,« je pribil Planinc ter povedal, da so letos obnovili tudi gasilski dom, pri tem pa sta s predsednikom gasilcev kar sama pošteno pljunila v roke. Planinc je na novo ometal zunanje stene, predsednik gasilcev pa je prebarval, kar je bilo treba.

NESREČA GA NI STRLA

Na Rožič Vrh sva naletela še na enega zanimivega sogovornika. K naši mali skupini, ki je premelevala krajevno problematiko, je pristopil Silvo Vidmar, pravzaprav se je pripeljal. Silvo Vidmar je namreč vse od težke delovne nesreče v črnomaljskem Kovinarju obsojen na invalidski voziček. Marsikoga bi taka huda nesreča potisnila v obup in životarjenje na robu družbe in dogajani, Silvo pa se ni dal. Še z večjo vneto se je lotil svojih nekdanjih in tudi novih konjčkov. Ze prej je bil navdušen član zelene bratovščine in ribič, po nesreči je ostal zvest lovstvu in ribištvo, še več, oboje je postalo zanj motivacija za boj z boleznijo in premagovanje obupa.

»Lovec sem že 25 let,« nama je Silvo Vidmar pripovedoval, ko sva ga spremljala k njegovim domačiji, in dolgo že tudi ribič. Redno hodim na jago, doma imam tudi nekaj trofej. Kot lovec plačujem vse, kar morajo lovci plačevati, ribiška družina pa me je kot invalidu oprostila vseh dajatev, za kar sem jim zelo hvaležen. V naravo grem zelo rad. Največkrat se zapeljem s fičtom, ki je prirejen za invalida. Po marsikateri gozdni poti pridem z njim in tudi streljam iz avta.»

Vidmarju daje voljo do življenja tudi izumiteljska žilica. Ze prej v službi se je rad lotil kakšne izboljšave. Tako je, demno, izboljšal škarje za rezanje pločevine in stroj za zabiranje žebjev, ki je uničeval delavkam prste, zdaj pa nič več. Še danes ob napravi uporabljajo. Po nesreči se je še bolj posvetil izumi-

Silvo Vidmar z ženo. Nesreča ga ni potrla, še je v njegovem srcu veselje, zato pri Vidmarjevih večkrat zapoje harmonika.

teljstvu. Za domačo rabo je sestavil stroj za obdelovanje krompirja, ki ga uporablja tudi drugi. Nagovarjajo ga, da bi začel stroj serijsko izdelovati, saj je zanimanje zanj precejšnje. Zanimiv je tudi njegov stroček za rezance; prvega je naredil ženi za rojstni dan, nato pa za druge gospodinje še pet takih stročkov. Posrečen je tudi njegov mlin za sadje in še kaj drugega, kar mu je uspelo sestaviti v delavnici, ki si jo je uredil v gospodarskem poslopiju.

»Vedno sem rad kaj gruntal. Kot invalid imam še več časa. Ponoči se večkrat zbudim, dobim kakšno novo zamisel, zapišem si jo, potem pa poskusim, ali bi se dalo iz tega kaj narediti. Tako sem napravil marsikaj. Ne morem mirovati, to ni zdravo. Tudi drugim invalidom priporočam: migajte, delajte, ne zapustite se in ne obupajte!«

Kar predelogo sva se zadržala pri prijaznem in zgornem Silvo Vidmarju. Poslovia sva od njega in njegove družine, za slovo pa nama je zaigral na diatončno harmoniko in na list. Silvo je namreč tudi spreten muzikant. Veseli zvoki njegove harmonike so naju spremljali ves čas poti skozi vas in oznanjali sosedom in drugim, da je pri Vidmarjevih veselje še doma, čeprav je nesreča trdo potrkala na njihova vrata.

DOBRODELNI KONCERT — Pred izidom svoje druge kasete je Družinski trio Novina nastopil na dobrodelnem koncertu na Otočcu. Za uspeh prireditve je še posebej zaslužna mama Vladka (levo), ki ji je že pred koncertom uspelo od podjetij, ustanov in obrtnikov zbrati 18.200 din. Na sliki: člani ansambla: Marjan za klaviaturami, še ne štiri leta stari Tomaž z baritonom, voditeljica Mojca Blažej-Cirej, Borut, ki igra bas pedala in trobento, ter oče Marjan, ki sinova spremlja s kitaro in glasom. (Foto: J. Pavlin)

Pomagajo otrokom z rakom

Z dobrodelno prireditvijo na Otočcu so Novinovi v sklad darovali preko 30.000 din

V Sloveniji vsako leto zbolijo za rakom 50 do 70 otrok. Tej hudi bolezni so zapisani že novorojenčki. Najpogostejši vrsti raka pri otrocih sta levkemija in tumorji osrednjega živčnega sistema. Zdravljenje je dolgotrajno in traja tri leta in več, uspeha pa je po dosedanjih statistiki deležna le polovica otrok. Otroški rak se ponavadi razlikuje od raka pri odraslih. Najpogosteje se ta bolezen pojavi kot sarkom ali hitri rak. Pri otrocih se ponavadi te hitro rastoče bule pojavijo v skritih delih telesa in dolgo ne povzročajo nobenih težav. Ponavadi jo odkrijejo, ko je bolezen že napredovala. Zdravniki se proti raku borijo s kemoterapijo, kirurškim nožem in obsevanjem. Najpogosteje gre za kombinirano zdravljenje, v zadnjem času pa se je še najbolj uveljavilo zdravljenje s kemičnimi sredstvi, citostatiki. Pri otroku je takšno zdravljenje še posebej zahtevno, saj ga dodatno oslabi, zato je potrebno dodatno zdravljenje s transfuzijo krvi, krvnimi derivati, antibiotiki in drugim. Zelo pomembna je nega, ki jo ima otrok med zdravljenjem, prisotnost staršev, prostor za otroško igro in gibanje.

Že pred desetimi leti so v Ljubljani razmišljali o gradnji novega oddelka za takšne bolnike in v šestih letih je bila na otroški kliniki zgrajena nova bolnišnica. Svetle in prostorne sobe je bilo potrebno še opremiti in pri tem so se delavci bolnišnice obrnili na pomoč k delovnim organizacijam in posamez-

nikom. Treba je bilo najti način, kako priti do denarja za nakup nujnih aparatov. Zato so decembra 1988 ustanovili sklad za pomoč otrokom z rakom. Prvi je v sklad prispeval Ivan Kramberger. Z njegovim prispevkom so kupili intravenozno črpalko. V sklad je do danes prispevalo mnogo delovnih organizacij, društev, posameznikov in celo otrok.

Tudi dobrodelna prireditve, ki jo je minulo soboto v osnovni šoli na Otočcu pripravila glasbena družina Novina z Gumberka, je bila namenjena zbiranju prispevkov za ta sklad. Pod naslovom »Le življenje za druge je vredno življenja« se je več kot dvesto obiskovalcem predstavil družinski trio Novina s svojim glasbenim repertoarjem, s katerim se je že predstavil v številnih slovenskih krajih in v zamejstvu. Program je povezovala Mojca Blažej-Cirej, oče Marjan Novina in sinovi Marjan, Borut in štiri letni Tomaž pa so s pesmijo obiskali vse celine. Na koncu so prešteli še denar. Od vstopnine so v sklad prispevali 11.930 din, žena Vladka pa je v pripravi na to prireditve od Petra iz Brežic, pokrovitelja prireditve Elbe iz Novega mesta in številnih obrtnikov iz Otočca in okolice nabrala še dodatnih 18.200 din. Tako so Novinovi s sobotno dobrodelno prireditvijo, ki je že njihova šesta po vrsti, sklad obogatili z dobrimi tridesetimi tisočaki.

J. PAVLIN

DOVOLJ DEŽURNI?

Sedemindvajsetega decembra lani smo doma opazili, da je zbolela muca. Čez dva dni smo jo odpeljali v Črnomelj k veterinarju. Ta je ugotovil pri živali znake pljučnice. Dal ji je injekcijo in naročil, naj jo pripeljemo v dveh dneh nazaj, če se ji stanje ne bo izboljšalo. Ker se živali zdravje ni izboljšalo, sva jo s hčerko odpeljala 2. januarja ponovno v Črnomelj. Dežurni veterinar jo je pregledal in naročil, naj jo pripeljemo naslednje jutro znova. Tako kako naj jo pripeljemo jutraj, ko imam dopoldne službo, sem se vprašal. Zato sem jo mislil odpeljati, ko bi prišel z dela, vendar sem bil žal prepozno.

Res ni veliko škode pri hiš, če pogine mačka. Toda v omenjenem primeru ostane odprto vprašanje, zakaj je poginila ta muca in ali veterinar ni imel druge možnosti kot pregledati jo znova jutraj. Menim, da bi se lahko našla boljša rešitev. Postavlja pa se mi vprašanje, ali je zunaj delovnega časa res dovolj samo en dežurni veterinar za vso Belo krajino.

M. P.

OBNOVA NE BO LAHKA

PODLESJE PRI MOZLJU — Oživitev oziroma obnova kočevskega praznega prostora ne bo lahka naloga. K hitrejši po-

selitvi ne bo pripomogel niti pred štirimi leti sprejeti projekt revitalizacije. Že bežen vpogled v današnje stanje te vasi in zgodovinski podatki o prejšnjih prebivalcih pokažejo, da zamisli ne bo tako lahko uresničiti.

V tej vasi je bilo pred 100 leti 197 prebivalcev, sedaj je brez prebivalcev. Iz te vasi, ki se je prej imenovala Ferdenrg, so se Kočevarji odselili ob začetku druge svetovne vojne. V avgustu 1942 je bil kraj delno požgan in nekaj mesecev pozneje zaradi topovskega obstreljevanja porušen. Gospodarska poslopja in stavbe razen ene so delno ruševine. Potrebno bo mnogo denarja in napora za njihovo obnovo, čeprav so bile nekatere zgrajene po drugi svetovni vojni. Iz kočevskega urbarja se da ugotoviti, da je bilo 1574 v Fedregu in Ferderbu 11 polzemljakov in da je bilo leta 1770 v obeh naseljih 28 hiš. Danes so ta zemljišča zapuščen in zaraščena, kar je nedvomno posledica tega, da je to bilo do nedavnega zaprto območje.

V. D.

• Hrepenjenje po oblasti ne izvira iz človekove moči, marveč iz njegove šibkosti. (Fromm)

• Tako hitro živimo, da nimamo časa živeti. (Trstenjak)

Zanka demokracije vse bolj stiska

Občine se vsakodnevno srečujejo s težavami, ki bi jih bilo nujno prenesti v republiško skupščino in nemudoma zahtevati rešitev. Včasih je bilo to dokaj preprosto: občinski delegati so v Ljubljano prenesli pobude, vprašanja in zahteve, pa je bilo. Seveda je že povsem drugo vprašanje, koliko od teh pobud je bilo v resnici obravnavanih ali rešenih, a so občani kljub vsemu imeli neko zadoščenje. Kaj pa danes?

V republiških skupščinskih klopih sedijo na primer trije poslanci iz občine Brežice, vendar dva že kar na začetku odpadeta, ker ju ni volila občina, temveč regija. Torej morata zastopati širše interese, a niti približno ne regijske, ampak strankarske. V našem strankarskem me-

hanizmu morajo delegati glasovati tako, kot se v stranki dogovorijo, četudi pri tem večkrat odločajo v svojo lastno škodo in v škodo svojih soobčanov.

Tretji poslanec je samo občinski. Zastopa občane v zboru občin, a kot je večkrat slišati, se tudi tam odločajo po svoji strankarski pripadnosti. Kaže torej, da je strankarska zavezanost pri nas nad vsem in da naš sistem ne priznava nikakršnih drugih interesov razen strankarskih. Prav zanimivo bi bilo vedeti, če nas bodo stranke hranile, nas preživljale in poskrbele za vsakdanje težave ljudi v lokalnih skupnostih. V vsaki družbi je na tisoče drobnih interesov in vsaj nekaj večjih, a če znamo prislusniti samo političnim, potem nismo na najboljši poti.

• Obstaja še neka možnost. Iz nekaterih občin se oglašajo tako, da v republiški skupščini nastopi župan ali izvršnik. Za brežiško odpade tudi ta poslednja možnost, saj sta oba funkcionarja hkrati tudi poslancata, se pravi, da sta politično in strankarsko zavezana. Občani so zaradi

takega položaja že začeli čutiti, kako se zanka tako imenovane »demokracije« vse bolj oži in jih čedalje bolj stiska okrog vratu.

Občine po novem ne bodo imele skoraj nobenih pristojnosti in niti pravih poti za uveljavljanje svojih interesov. Jasno je, da bodo še bolj prizadeti občani, ki so bili doslej navajeni vsaj neke vrste odločanja, medtem ko bodo zdaj ostali brez kakršnegakoli glasu. Vsaj večina izmed njih, ki ni včlanjena v nobeno stranko. Kaj torej ostane ubogim občanom, ki se jim na ramena nalaga vse več in več obremenitev, ki so v smrtnem strahu za svoje službe, ki se vozijo po razdrapanih cestah, živijo v sosesčini lastnih smetišč in dobro premislijo, preden kaj vržejo v nakupovalno košaro?

Tako velik padec standarda bodo še toliko težje prenesli, ker je padla tudi politična in socialna pomembnost posameznika v družbi. Kako bodo reševali težave, ki jim bodo v kratkem čez glavo? Po zdravi kmečki logiki se ponuja samo ena rešitev. Moralni bodo na ulice, s

traktorji na ceste, pred občinsko skupščino, pred podjetja in še kam. In vse to samo zaradi neke demokracije, ki se zaenkrat za večino ljudi piše z zelo zelo malim »d«.

B. DUŠIČ

Nekaj kot knežji kamen

V litijski občinski skupščini so na republiško pobudo sprejeli sklep, naj bi slovensko središče GEOSS v Spodnji Slivni pri Vačah razglasili za protokolarni objekt republike Slovenije. Kot se sliši iz besede o tej temi, naj bi geometrično središče Slovenije Slovenci dojele kot pomembno opeko v svoji državni stavbi.

Po litijemskem sklepu je Slovenija dobila novo polemiko, ki bi prav ognjevitja šele utegnili postati. Zdjaj so zaradi njega že protestirali iz Velikih Lašč. V tamkajšnjem KUD Primož Trubar so javno vprašali, kaj da smo pa mi, mi

Smuk se vendarle prebujajo

Ugovor na »Hotel Smuk še vedno spi« (DL 10. jan.)

Zelo me je presenetilo neobjektivno prikazovanje razmer ob novoletni zabavi. Pošteno bi bilo od piscev tega stavka, če že kritizirajo, da to delajo objektivno in navedejo resnična dejstva. Poleg ansambla »COF« je bilo še kaj pohvaliti. Ker sem za objektivnost obveščanja, želim bralce Dolenjskega lista obvestiti tudi o drugi »plati medalje«, saj sem z družbo bil na omenjeni zabavi.

Motel poznam že od vsega začetka. To je bil eden najlepših lokalov sedemdesetih let na Dolenjskem. Zgradila ga je semiška Iskra z denarjem svojih delavcev za svoje delavce in za poslovne partnerje ter vse ostale. Z odplačilom na 15 let je bil motel prodan Gostinstvu Ljubljana transporta. V času inflacije je bilo to malodane podarjeno. Od takrat pa do danes se je na fasadi motela menjalo pet tabel in z vsako menjavo se je stanje poslabšalo. Zadnja leta je bilo stanje v motelu pod vsako kritiko. Pred tremi leti je bila zadnja novoletna zabava. Te so se ob rekonstrukciji hotela Bela krajina v Črnomlju preselile tja. Semič pa s tem še bolj osiromašile. Tudi podeljevanje »Bodečih než« ni prineslo v belokranjsko gostinstvo nobenega napredka. Tokrat se gosti iz Črnomlja niso nič pritoževali, bi pa imeli kaj napisati. Tudi v Intergralu — Gostinstvu je zavel podjetniški veter in po dolgem oklevanju so le spoznali, da je edina rešitev oddati motel z celotnim osebjem najboljšemu ponudniku. Ni treba posebej omeniti, da je bil inventar v motelu precej osiromašen in da je novega najemnika čakalo veliko dela in denarja za obnovo, veliko pa ga še verjetno bo, da bo vse tako, kakor norme za hotel zahtevajo in kakor si gost želi.

Zel sem opisati razmere, ki sem jih dobro poznal, saj sem v motelu sedem let igral v narodnozabavnem ansamblu. Seveda pa se s starijem osebjem in stari načinom dela nič ne da spremeniti. Šele s prihodom Ane Macele so se stvari začele premikati na boljše. Gotovo še ni

vse tako urejeno, kot si želi zelo zahtevni gost, vendar se razmere dokaj hitro izboljšujejo.

Naj bo uvoda dovolj. Tudi sam sem šel z družbo tega dne na novoletno zabavo. Že pri rezerviranju mize je bilo povedano, kaj bo za novoletni menu. Rezervacija z menujem je bila samo 200 din na osebo in to je bilo daleč naokoli najcenejše. Mogoče bi bilo bolje, da bi organizator pri večerji šel bolj na kvaliteto kot na kvantiteto. Podobnega mnenja so bili še nekateri gosti.

Takoj pri vstopu smo bili deležni srčnega sprejema. Najbolj pa nas je presenetilo, da je bil motel za goste, ki niso imeli rezervacij, zaprt. To se je zgodilo prvič v dvajsetih letih obstoja motela! S tem je bila odpravljena običajna gneča okrog šanka in tako smo vsi imeli več prostora. Dekoracija je bila bogata kot prva leta obratovanja motela.

Za aperitiv nam je natakarcica ponudila vsaj 5 različnih vrst pijače. Glede hrane sem že omenil, mi nismo imeli pripomb. Vino pa so nam ponudili od domačega odprtega do asortimenta iz Metliške kleti in omenjenega buteljčnega, in sicer beli pinot in laški rizing. Pozneje sem se pozanimal in izvedel, da so s l. 1991 dvignili cene vsem pijačam.

Goste v motelu je streglo pet natakarcjev in natakarcic poleg točajke pri šanku — skupaj šest, ne pa trije. Miz ni bilo nič več kot običajno. Res pa je, da v večini lokalov na Dolenjskem in v Beli krajini ob polni zasedenosti na plesišču zmanjka prostora za vse goste. Pri širšem razmiku miz ni nič narobe, če se pleše med mizami.

Moj namen pri pisanju je bil, da bralce Dolenjskega lista, ki ta lokal poznajo in so včasih vanj zahajali, objektivno informiram tudi s pozitivnimi spremembami, ker so očitne. Najbolj pa se boste informirali, če ga ob priliki obiščete in se sami prepričate o kvaliteti lokala.

EDI MALNARIČ
Semič 5a

DOLENJSKO GOSTINSTVO BOGATEJŠE — Tone Vovko, v dolenskem gostinstvu in turizmu ne neznanu ime, je minuli petek kar žarel od sreče. Takole je Tone (prvi z leve) z ženo Marino (v sredini) postregel prvim gostom v novogradjenem prostoru svoje gostine na Ratežu. Skromna dolenska gostinska ponudba je tako postala bogatejša za enega redkih lokalov, v katerem ni treba zardevati pred še tako uglednim in zahtevnim gostom. (Foto: B. B.)

Kje je posluh za okolje?

Tako se sprašujejo v črnomaljski LDS, kjer so ustanovili posebno telo za ekologijo

ČRNO MELJ — Na nedavni seji izvršnega odbora črnomaljske liberalno-demokratske stranke (LDS) so med drugim sprejeli tudi sklep o imenovanju telesa, ki bi se ukvarjalo z varovanjem okolja. Za to so se odločili, ker je v črnomaljski občini veliko odprtih ekoloških problemov, ki se slabo ali pa sploh ne rešujejo. Vendar pa zeleni, ki na bi za reševanje teh problemov poskrbeli, sploh ne opravljajo svojega dela, prav tako pa ne tudi komisija za varstvo okolja pri skupščini občine.

V LDS bodo, tako obljubljajo, le nadaljevali z ekološkim delom, ki so ga opravljali že doslej. Med drugim so pravočasno opozorili na onesnaževanje reke Lahinje, pomor rib v njej in ekološko oporečno klavnico ob reki. Prizadevali so si za ohranitev starega mestnega jedra kot pomembnega in posebnega kulturnega izročila. Akuten problem Črnomlja sta avtoznica in avtobusna postaja, ki ju je LDS

dala v svoj predvolilni program, predlagala pa so ju tudi za dolgoročni plan črnomaljske občine. V LDS so dali tudi pobudo za podeljevanje graj in pohval za področje ekologije. Po nekaj mesecih je izdelano delovno gradivo o tem predlogu.

Problematike, ki jo bodo odpirali v bodoče, je še zelo veliko. Izpostavili bodo vprašanje deponije komunalnih odpadkov. Nekaj dokumentov na to temo je bilo v skupščini že sprejetih, a se je premoalo storilo. Ponovno se odpira reševanje posledic PCB v Krupi, posebno še, ker se je za to začela zanimati tudi republiška vlada. Izpostavili bodo vprašanje obračalske avtobusov pri šolah v Črnomlju in Semiču, parkirišče v mestu, krajinski park ob Kolpi in možnost, da postane krajinski park tudi del Mirne gore.

V LDS menijo, da je prihodnost Bele krajine v turizmu.

M. B.-J.

Akcija še traja

Za obrtnike-poplavljence

Zveza obrtnih združenj Slovenije je po lanskih poplavah začela med prvimi zbirati pomoč za poplavlence. Ker so bili med njimi tudi številni obrtniki — v 18 občinah so ti utrpeli skupno 223 milijonov din škode —, je zbrana sredstva Zveza sproti nakazovala obrtnim združenjem po prizadetih občinah, ki so pomolč razdeljevala posameznim obrt-

• Obrtna zveza je akcijo podaljšala v letošnje leto. Tisti, ki bi želeli prispevati denar, ga lahko nakazujejo na žiro račun št. 50-100-637-256010 ZOZS Ljubljana — za poplavljenca obrtnike.

nikom. V omenjeni akciji je od začetka novembra do konca leta nekaj sto obrtnikov ter obrtnih združenj in zadrug prispevalo 2 milijona 370 tisoč din. Od tega je 600 tisoč din prispevala Zveza sama, veliko denarja pa so zbrali tudi obrtniki iz Ljutomer, Grosupljega, Vrhnike, Črnomlja, Maribora, Ptuja, Ljubljane, Kopra, Pirana in od drugod. Največ pomoči je šlo v Mozirje, precej so je dobili tudi v Sevnico, Celje, Zalec in Laško.

Poleg denarne je Zveza organizirala tudi pomoč v materialu in storitvah in z dosego nekaterih uvoznih olajšav. Vse pohvale je vredno, da so občine, prizadevne v poplavah, obrtnikom odpisale nekatere dajatve.

ŠE SO PRIJAZNI LJUDJE

Po časopisu bi se rada zahvalila gospe, ki je bila 11. januarja letos v službi na občini v Novem mestu v sobi št. 51/52/53 — referent za kmetijstvo. Rada bi povedala, da se danes malokateri uradna oseba tako prijazno vede do strank, kot se je omenjena uslužbenka. Potrebovala sem namreč določena rjasnila. Gospa, ki ji, žal, ne vem imena, se je zelo ljubezno potrudila in mi za vse zelo humano in pristrčno razložila. To pomeni, da so med nami še ljudje s široko odprtim srcem.

IVANKA JAKŠE
Novo mesto

Nista se ustrašila težav

Zlatoporočnica Emilija in Vladimir Šumej

SEVNICA — Ravno o božiču leta 1940 sta stopila na skupno življenjsko pot Emilija in Vladimir Šumej, zlatoporočnica iz Hrastnika, ki sta se udomila v Sevnici. Vladimir se je rodil leta 1912 v številni železničarski družini. Otroštvo je preživel ob železnici, ki pa mu je pozneje dala tudi delo in kruh. Po končani osnovni šoli se je sicer učil za kovača, med drugo svetovno vojno pa je bil kurjač na lokomotivi.

Odzval se je klicu domovine in je postal udeleženec NOB v kamniško-zasavskem odredu. Po končani vojni se je zaposlil v hrastniški steklarni, kjer je dočkal zaslužen pokojnino. Po upokojitvi se je preselil v očetovo hišo v Sevnici, kjer

živita z ženo Emilijo še danes. Slavljena Emilija, rojena Guček leta 1923 v Hrastniku, je bila hči rudarja. Po končani osnovni šoli se je zaposlila v tamkajšnji steklarni. Tudi ona je bila v partizanih, in sicer kot kurirka.

Navkljub temu da so se v času, ko sta Emilija in Vladimir začela ustvarjati svoje ognjišče, nad Evropo začeli zgrinjati oblaki vojne vihrine, se polna življenjske moči, nista ustrašila. Po poroki se jima je rodilo 7 otrok, ki sta jim po najboljših močeh nudila toplino in jih vzgojila v poštene državljane. Zato sta zlatoporočnica še danes lahko vesela pogostih obiskov svojih otrok z družinami, ki so pri svojem kruhu.

P. P.

Zlatoporočnica Emilija in Vladimir Šumej iz Sevnice s svojimi otroki, potem ko sta v poročni dvorani na sevnškem gradu, skupaj s svojimi najbližjimi simbolično obeležila 50 let skupnega življenja.

imamo Trubarja. Za manj poučene so tudi povedali, kdo je bil ta mož, sicer pa so vsaj nekaj malega že kar morali napisati o Trubarju, saj so tudi v Litiji zbrali vrsto dokazov v prid sklepa.

Državotvornost Spodnje Slivne in državotvornost Trubarjeve Rašice je tako predmet dvojne obdelave. Državotvornost seveda ni prazna beseda, komur in čemur je priznana, je dobil pomemben pridevek. Kdo bo zmagal v omenjenem primeru, ni znano. GEOSS je lani imel svojega zapriženega predsednika na prvi strani Dela. Velike Lašče, točneje Rašica — ali morda Raščica, če naj bo zadovoljeno nekaterim razlagalcem — imajo svojega Trubarja v nadaljevanju najbolj vplivnega oblikovalca zavezi — na televiziji. Po leksikonih, v izjavah modrih ljudi, v stoterih različnih zapisih in analizah bi lahko poiskali nove uteži za zahtevno državotvornostno tehanje. Ker je vseh omenjenih in neštetiht uteži obilo, bo zadevo GEOSS verjetno stehala na koncu kar politika.

M. LUZAR

V času od 27. decembra do 7. januarja so v novomeški porodnišnici rodile: Marija Košir iz Straže — Blaža, Vida Madronič iz Prelesja — Petra, Marija Šuštaršič iz Dol. Nemške vasi — Mojca, Sonja Jerman iz Črnomlja — Andraž, Nataša Babič iz Velike Lahnje — Luka, Cvetka Jovanovič iz Gabrja — Sanjo, Nevenka Rostohar z Goleka — Davida, Jolanda Ržen iz Telčic — Uroša, Marjeta Vide-Lutman iz Žvabovca — Manco, Nataša Bobič iz Hrastulj — Nino, Martina Opara iz Trebnjega — Tio, Marija Žulic iz Vratnega — Slavka, Silva Skol iz Trebnjega — Ines, Ivanka Jevnikar iz Mokronoga — Igorja, Marija Adlešič iz Drenovca — Špelo, Dragica Evdjenič iz Straže — Tamara, Marija Starina s Sel pri Semiču — Ano Marijo, Martina Luthar iz Žužemberka — Kajo, Majda Gregorčič z Mirne — Gregorja, Danica Vidmar iz Straže — Nino, Anica Brodarič s Krasinca — Jožeta, Jožica Hutevec iz Dol. Karteljevega — Janeza, Bernarda Ogorevc iz Spodnje Pohance — Polono, Admira Hrnjič iz Črnomlja — Denisa, Milena Radojčić iz Črnomlja, Brigita Žnidaršič iz Šentjerneja — Tadeja, Irena Janežič iz Zavinka — Katjo, Martina Gazvoda iz Šentjošta — Tonija, Brigita Tratnik z Rake — Patričija, Ana Krašovec iz Prapreč — Andrejo, Jana Zalar s Kala pri Krmelju — Roka, Sonja Rozman iz Svinjskega — Jureta, Marija Ribič iz Gor. Karteljevega — Tino, Marija Novak s Štrita — Boštjana, Nataša Weiss iz Črnomlja — Jaka, Marija Starina z Gradnika — Simona, Majda Belavič — Pupi iz Črnomlja — Arjano, Irma Plavec iz Velikega Lipovca — Irma, Bojana Kastigar iz Preske pri Dobriču — Roka, Ljubica Umek z Uršnih sel — dečka.

IZ NOVEGA MESTA: Rodile so: Mojca Špec-Potočar iz Bršljina 50 — Alino, Simona Fink iz Kristanove 26 — Andrejo, Dubravka Skeledžija z Zagrebške 12 — Nikša, Anica Kalin iz Lobetove ulice 9 — Damjana, Dara Klepič iz Trdinove 46 — Igorja, Slava Zupančič iz Runrove ulice — Tino, Sonja Muhič, Nad mlini 22 — Evo. Čestitamo!

V času od 14. do 26. decembra so v novomeški porodnišnici rodile: Janka Gorenc s Cerovca pri Trebelnem — Suzano, Martina Novak iz Orehovice — Nives, Veronika Pucelj iz Ormuške vasi — Bojana, Gabrijela Lunder iz Radovlje — Mitja, Mirica Golob iz Stranske vasi — Urško, Marija Muler iz Črnomlja — Nastjo, Bernarda Stariha iz Črnomlja — Ano, Terezija Gorenc iz Vrbovc — Vesno, Marija Miketič iz Kočevja pri Črnomlju — Uroša, Fanika Avguštin iz Kočevskih Poljan — Suzano, Danica Metelko iz Šentjerneja — Urško, Mojca Kapler iz Ravni — Klemena, Cvetka Zore iz Zabrdja — Anžeta, Katja Režun iz Trebnjega — Lavro, Ivica Gosenar iz Blatinke — Niko, Nežka Režek iz Dolenje vasi — Blaža, Anica Rifež iz Črešnjic — Roka, Ljubica Iharoš iz Mišincev — Kristino, Vanja Stariha z Roženberka — Aleša, Vida Jurman iz Semiča — Tino, Kornelija Vukovič iz Lopar — Inko, Marjana Konajzer iz Krškega — Lidijo, Branka Bučar iz Rajnovč — Mojco, Metka Gotz iz Trebnjega — Matija, Mirjana Kobe iz Črnomlja — Jeannino, Jolanda Jarc iz Žužemberka — Anjo, Marija Makše iz Pristave — Dejana, Karmen Koritnik iz Srednjega Pijavškega — Mateja, Anica Barbo iz Šmarjeških Toplic — Andrejo, Vida Frankovič iz Podbočja — Martina, Irena Brula s Talčjeve Vrha — Brigito, Anica Brodarič iz Rosalnic — Uroša, Mihaela Koracin iz Mokronoga — Gorazda, Ivanka Ložar iz Orešja — Tjašo, Suzana Poganičnik iz Krmelja — Ines, Suzana Kristan iz Gor. Ponikev — Martina, Marija Vuk iz Metlike — Kristino, Cvetka Junc iz Šmarjeških Toplic — Natalijo, Janja Lah iz Dol. Maharovca — Emo, Anica Marentič iz Gribelj — Mitja, Martina Zagorc iz Dol. Kamenc — Gregorja, Andreja Gorenc iz Tržišča — Barbaro, Barbara Pulič iz Krškega — Žiga, Helena Jordan iz Dol. Kamenc — deklko, Ljudmila Kramar z Vel. Kala — dečka, Danica Lindič iz Vinice — deklko, Fanika Štalcar iz Semiča — deklko.

IZ NOVEGA MESTA: Mirjana Matuš z Ljubljanske ceste 41 — Anito, Jožica Škrbec iz Kettejevega drevoreda 41 — Jasmína, Klavdija Krapež z Zagrebške ceste 18 — Tio, Lučka Glavač iz Maistrove 4 — Kajo, Anica Kelbel s Ceste herojev 60 — Lucijo in Gregorja, Ksenija Rdež iz Bršljina 25 — Jerico, Mateja Ban z Drske 9 — Matica, Darja Krevs, Slavka Gruma 3 — Rebeko. Čestitamo!

Franc Trbovc

Pretekli ponedeljek so se sorodniki, soborci in znanci na sevniskem pokopališču zadnjič poslovili od Franca Trbovca, 79-letnega skromnega, a pokončnega moža in predvsem zavednega Slovence z Drožanja. V številni, 12-članski kmečki družini na posestvu v Zabukovju nad Sevnico ni bilo Frančku, kot so ga zmeraj klicali njegovi bližnji, niti drugim otrokom poslano z rožicami. Na bolj skopi zemlji, na višinski kmetiji, so morali trdo delati za kos kruha in preživetje.

Da bi bilo gorje še hušje, se je tudi nad te kraje pod obronki legendarnega Bohorja, kjer so našli svoje zatočišče tudi partizani Kozjanskega odreda, zgrnila vojna vihra. Franček se je pridružil Kozjancem in se po svojih najboljših močeh boril za osvoboditev domovine izpod tujega jarma. Med soborci je bil vedno dobrodošel tudi po vojni, saj so radi prisluhnili njegovi preudarni in dostikrat tudi šegavi besedi. Čeprav si je s 4-člansko družino zasnoval topel dom na Drožanju, bliže Sevnici, so mu na stara leta noge vse manj dobro služile. Koliko stotin kilometrov je imel Franček v nogah, ko je po službi na železnici odšel v zaslužni pokoj, vedo le njegovi najbližji.

Toda navkljub vse večjim težavam z zdravjem na jesen življenja je Franček ohranil ljubezen do zemlje. Nadvse skrbno je obdeloval kos zemlje, še zlasti vinograd ob domačiji, kamor so radi zahajali sorodniki in sosede. Franček je imel široko srce, zato je bil tudi priljubljen sovaščan.

Miklavčičeva mama

V torek, 8. januarja, smo se pred domačo hišo na Pokleku nad Blanco poslovili od Miklavčičeve mame.

rodila se je pred 95 leti v številni Žibertovi družini na Pokleku. Ker ni bilo doma za vse dovolj kruha, je morala že kot 6-leten otrok od doma h Kozinčevim na Pokleku. Ker je bila pridna in ubogljiva, so jo Kozinčevi vzljubili in tako je ostala pri njih celih 24 let. Potem se je poročila z vdovcem z dvema otrokoma. Nato se jim je v zakonu rodilo še osem otrok. Od teh sta dva zelo zgodaj umrla. Številna družina je živela skromno, mati je ljubezen otrokom enako delila. Po 16 letih zakona ji je umrl mož, ona pa je morala zapustiti hišo moževemu sinu iz prvega zakona in se s šestimi majhnimi otroki preseliti v skromno hišico na konec vasi v Jesenovec. Morala je biti iznajdljiva in trdo delati, da so se lahko preživeli.

Leta 1952 sta hčerka Mici in njen mož Franci prevzela ta domek in mamo, ostali otroci pa so se zaposlili in odšli po svetu. Za mamo se je začelo lepše življenje. Miklavčičeva mama je bila skromna in dobra žena, vsakomur je rada pomagala, dokler so ji dopuščale moči. V boleznih in ostarelosti je bila vsakega obiska vesela in rada se je pohvalila, kako lepo skrbijo zanjo. Otroci so jo redno obiskovali, še posebno vesela pa je bila ob obisku vnukov in pravnukov. V nedeljo pred božičem je v krogu številne družine še vsa vesela praznovala 95. rojstni dan. Zapela je, pripovedovala zgodbe in recitala pesmi, za kar je imela poseben dar.

Vaščani smo jo spremili na zadnji poti, se v mislih poslovili od nje in ji zaželeli miren počitek v rodni grudi, katero je neizmerno ljubila in znala o njej tako lepo govoriti.

A. C.

novoles

mize in leseni polproizvodi, d.o.o. BOR Krško

objavlja oglas za izbiro

KOMERCIALISTA

- Pogoji:
- V. ali VI. stopnja izobrazbe ekonomske, lesne ali druge ustrezne smeri
 - aktivno znanje angleškega in pasivno znanje nemškega jezika
 - 2 leti delovnih izkušenj pri podobnih delih

Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas. Ponudbe sprejemamo 8 dni po objavi. Sklep o izbiri kandidata bomo izrekli v 30 dneh po končanem zbiranju ponudb. Kandidati naj ponudbi obvezno priložijo dokazila o izpolnjevanju pogojev. Ponudbe s potrebnimi dokazili pošljite na naslov: NOVOLES —BOR, mize in leseni polproizvodi, d.o.o., Krško.

NEMOGOČE JE MOGOČE

Za vas, ki se ne bojite Evrope 92, smo pripravili vrsto računalniških programov za sodobno poslovanje!

FINANČNO-INFORMATIVNI SISTEM (glavna knjiga, saldakonti, menične in ostale obresti)

MATERIALNO POSLOVANJE (skladiščno in finančno poslovanje)

Na ta dva osnovna programa se z istimi matičnimi podatki o dobaviteljih, kupcih, klasifikaciji materiala, kontnim planom, šiframi materialov in drugimi podatki navezujejo še programi za:

- OSNOVNA SREDSTVA
- OSEBNE DOHODKE
- EVIDENCO KREDITOV
- KADROVSKO EVIDENCO
- EVIDENCO IN OBRACUN NAROČNIKOV
- KALKULACIJE IN RAZPIS PROIZVODNJE
- FAKTURIRANJE
- MALOPRODAJNO IN VELEPRODAJNO KALKULACIJO Z OBRACUNI DAVKOV
- DROBNI INVENTAR
- EVIDENČNO DOKUMENTACIJO
- PODPORO DELA PRAVNIH SLUŽB

Z našimi računalniškimi programi poslujejo že v več kot 100 podjetjih, bankah, skupnostih širom po Sloveniji. Zagotavljamo tekoče vzdrževanje in prilaganje programov spremenjenim predpisom.

Prodaja in servisiranje računalniške opreme.

Podrobne informacije na telefon (063) 27-217, fax (063) 28-511 (Zlatko Gruber)

VOJNA POŠTA 6485 ČRNOMELJ

Komisija za izvedbo javne licitacije

razpisuje

javno licitacijo

za zbiranje ponudb za odkup pomij in odpadne hrane

Javne licitacije se lahko udeležijo fizične in pravne osebe. Za ostale pogoje je mogoče izvedeti pri VP 6485 Črnomelj ali po telefonu (068) 51-914, interna 108. Javna licitacija bo opravljena 5. 2. 1991; začetek ob 10. uri v prostorih VP 6485 Črnomelj. Izključna cena je 1.300 din (tisoč tristo) na mesec. Rok za zbiranje ponudb je 20 dni po objavi razpisa javne licitacije v Dolenjskem listu.

- oglase
- razpise
- licitacije

sprejemamo tudi po telefaxu
068/24-898

DOLENJSKI LIST

NAROČILNICA

Naročam tednik Dolenjski list. Pošiljajte mi ga na naslov
Priimek in ime: _____
Ulica in hišna št.: _____
Poštna številka in kraj.: _____
Št. osebne izkaznice: _____

ZAVOD ZA IZOBRAŽEVANJE KADROV IN PRODUKTIVNOST DELA NOVO MESTO
Ulica talcev 3/a, telefon 21-319, 21-640

VABIMO VAS K VPISU
v naslednje izobraževalne oblike:
— osnovno šolo za odrasle od 5. do 8. razreda
— tečaje tujih jezikov za odrasle (angleški, nemški, francoski, italijanski in latinski jezik)
— tečaje angleškega jezika za šolske otroke (od 1. do 8. razreda)
— tečaje slovenskega jezika
— tečaje šivanja in krojenja

Prijave sprejemamo do sredine februarja 1991 oziroma do polnitve števila slušateljev v posameznih oddelkih. Informacije dobite v tajništvo ali po telefonu.

Na podlagi 185. člena zakona o davkih občanov (Uradni list SRS št. 36/88, 8/89) izdaja uprava za družbene prihodke občine NOVO MESTO

POZIV K VLOŽITVI NAPOVEDI ZA ODMERO DAVKOV OBČANOV

za leto 1990 za zavezanec, katerim se odmerjajo davki po preteku leta
Napoved je treba vložiti do vključno 31. januarja 1991

- Napoved za odmero davkov morajo vložiti:
Za leto 1990
1. zavezanci davka od dohodka iz kmetijske dejavnosti, katerim se davek odmerja po dejanskem dohodku, o dohodkih, doseženih v letu 1990;
 2. zavezanci davka od dohodka iz gospodarskih dejavnosti in zavezanci davka od dohodka iz gospodarskih dejavnosti, ki občasno dosegaajo dohodek z opravljanjem dejavnosti, ki s predpisi niso prepovedane, katerim se davek odmerja po dejanskem dohodku, o dohodkih, doseženih v letu 1990;
 3. zavezanci davka od dohodka iz poklicnih dejavnosti, katerim se davek odmerja po dejanskem dohodku, o dohodkih, doseženih v letu 1990;
 4. zavezanci davka od dohodka iz avtorskih pravic, katerim se davek odmerja po dejanskem dohodku, o dohodkih, doseženih v letu 1990;
 5. zavezanci davka od dohodka iz premoženja in premoženjskih pravic o dohodkih, doseženih v letu 1990;
 6. zavezanci davka od skupnega dohodka občanov o dohodkih, prejetih v letu 1990. Napoved morajo vložiti občani, katerih skupni čisti dohodek v letu 1990 presega 180.684,00 dinarjev.

Napoved vložijo:

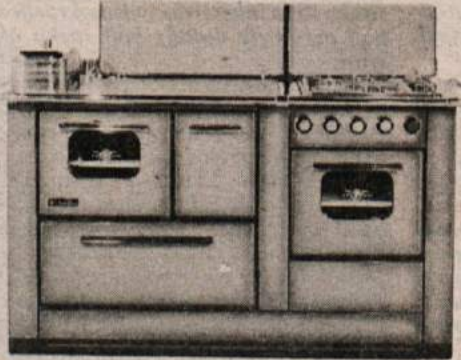
- zavezanci iz 1. točke pri upravi za družbene prihodke občine, v kateri imajo stalno prebivališče, če zavezanec opravlja kmetijsko proizvodnjo na območju občine, v kateri nima stalnega prebivališča, pri upravi za družbene prihodke občine, v kateri opravlja kmetijsko proizvodnjo;
- zavezanci iz 2. točke, ki imajo poslovni prostor, pri upravi za družbene prihodke občine, na katere območju je poslovni prostor, ostali zavezanci, ki nimajo poslovnega prostora, pa pri upravi za družbene prihodke občine, v kateri imajo stalno prebivališče; če zavezanec nima stalnega prebivališča na območju občine, na katerem ga imajo njegovi družinski člani, pa pri upravi za družbene prihodke občine, na katere območju imajo stalno prebivališče njegovi družinski člani;
- zavezanci iz 3. in 4. točke pri upravi za družbene prihodke občine, v kateri imajo stalno prebivališče; če zavezanec nima stalnega prebivališča na območju občine, na katerem ga imajo njegovi družinski člani, pa pri upravi za družbene prihodke občine, na katere območju imajo stalno prebivališče njegovi družinski člani;
- zavezanci iz 5. točke za dohodek, dosežene z oddajanjem v najem ali podnajem nepremičnin, pri upravi za družbene prihodke občine, na katere območju nepremičnina leži; za dohodek, dosežene z oddajanjem v najem premoženja, s prodajo premoženja, s prodajo premoženja in za dohodek iz drugega premoženja ter premoženjskih pravic pa pri upravi za družbene prihodke občine, v kateri imajo stalno prebivališče;
- zavezanci iz 6. točke pri upravi za družbene prihodke občine, na katere območju so imeli v letu 1990 najdalj stalno prebivališče.

OBČINA
UPRAVA ZA DRUŽBENE PRIHODKE
NOVO MESTO

PRIMERNI ZA VAŠE KMETIJE IN VIKEND HIŠE

La Fagagnese

- kombinirani štedilniki na trda goriva in plin
- kombinacija z etažnim ogrevanjem
- kombinacija s pomivalnim koritom
- različne dimenzije in izvedbe zadovoljujejo vse potrebe posameznikov

INFORMACIJE:
PRIMEX
p.o. nova gorica

KONSIGNACIJSKA TRGOVINA VRTOJBA (NOVA GORICA)
TEL.: (065) 32-901

**RAZPISUJE
ZBIRANJE PONUDB**

za oddajo v najem ogrevanega poslovnega prostora s sanitarijami v izmeri 54 m² v l. nadstropju poslovno-stanovanjske stavbe v Šentjerneju, Trg gorjanskega bataljona 2. Prostor so primerni za opravljanje dejavnosti, ki ne bo motila stanovalcev sosednjih stanovanj.

Pogoji:
— najnižja najemnina za prostor znaša 4.000 din mesečno, prednost pri izbiri bo imel ponudnik, ki bo ponudil višjo najemnino in opravljal primernejšo dejavnost,
— ponudbe sprejemamo 10 dni po objavi.

Dodatne informacije lahko dobite po telefonu 22-213, interna 283.

AGRARIACVETJE

PROIZVODNJA IN TRGOVINA ČATEŽ P.O.

Za realizacijo razvojnih ciljev podjetja bomo v letu 1991 zaposlili:

- **strojnika** visoka ali višja izobrazba za vodenje tehnične vzdrževalne ekipe in energetiko v PE Vrtnarija Čatež, s prakso na podobnih delih in nalogah. Zaželeno znanje tujega jezika;
- **agronoma** (visoka ali višja izobrazba — smer hortikultura) za dela tehnologa v PE Vrtnarija Čatež oz. vodjo laboratorija, z nekajletno prakso in znanjem tujega jezika (angleščina).

Kandidati, ki jih taka zaposlitev v bližnji prihodnosti zanima in veseli ter izpolnjujejo navedene pogoje, naj to sporočijo na naslov: AGRARIACVETJE ČATEŽ, Topliška c. 34, 68250 Brežice, z dokazili o izobrazbi in opisom sedanjega dela.

ISKRAFAX 100

Mala naprava velikih zmogljivosti

običajna cena 18.900 din

pri RAČKI, d.o.o. 16.000 din
in zastoj
telefon
Iskra 911

**DOBAVA TAKOJ, KOLIČINA OMEJENA
RAČKA, d.o.o.
informatika, zastopanje in trgovina**
Novo mesto
Cesta komandanta Staneta 24
Telefon in telefax (068) 21-058

**KOLINSKA, prehrabena
industrija, p.o.
LJUBLJANA**

Kolinska

objavlja
prosta dela in naloge

**VOZNIKA VILIČARJA za skladišče proizvodne enote
BELSAD v Črnomlju**

Pogoji:
— končana poklicna šola kovinarske usmeritve (IV. st.)
— najmanj 2 leti ustreznih delovnih izkušenj
— izpit za voznika viličarja
— 2-mesečno poskusno delo

Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas, s polnim delovnim časom.
Kandidati naj pošljejo pisne ponudbe z dokazili in opisom sedanjega dela v 8 dneh na naslov: Kolinska, Ljubljana, kadrovsko-socialna služba, Šmartinska c. 30.
Kandidate bomo obvestili o izbiri v 10 dneh po odločitvi.

ZLATA VERIGA

ALFA — Dobro: imate vozniški izpit in imate avto, ampak ne upate sestiti za volan, ker že dolgo niste vozili? AVTOŠOLA Alfa vas reši te zadrege. Prireja skrajšan tečaj za obnovo vozniškega znanja. Alfa, informacije vsako popoldne po tel. 068/27-410.

USNJE USNJE USNJE USNJE USNJE USNJE USNJE USNJE USNJE USNJE
Izdelovanje usnjenih oblačil za moške, ženske in otroke. Jakne, kostime, plašče, krila. Usnjena oblačila tudi popravljamo. Menjamo zadrege, podloge, vsijemo žepo itd. Novo mesto, Glavni trg 19, nad butikom New Place. Odprto od 8. do 14. ure, od 16. do 19. ure in v soboto od 9. do 11. ure. Po 19. uri tel. 068/21-934.

MAK — BARVE LAKI — Cenjene kupce obveščamo, da smo ponudbo razširili z naslednjimi artikli:
— BIOHIT lazurni premazi za les, brez vonja
— BIOHIT laki za parket
— SADOLIN lazurni premazi
— UHU lepila — 20 vrst za dom in šolarje
V Novem mestu, Nad mlino 55, tel. 068/25-049

KERAMETAL — Velika izbira ploščic, kuhinj, tudi iz uvoza. Nadvse ugodni načini plačila. Posojilo za člane stanovanjske zdruge Šentrupert. Možnost plačevanja na tri čeke. Trebnje, Kidričeva 3, pri OŠ, tel. 068/44-100.

TRGOVINA NATAŠA — Še vedno ima na zalogi račke, gosi in purane. Poleg hrane pa prodaja tudi posteljino iz uvoza. Italijanska flanela za dobro spanje. V Novem mestu na Zagrebški ulici je trgovina Nataša.

INTERMARC — Trgovina s tehničnim blagom v Stopičah. Zdjaj je čas za obisk pri njih. Nahrabne KOSILNICE, primerne za vinograd, firm Alpina in Mitsubishi. Širitakne vrtno rotacijske kosilnice. BCS program v celoti. Kompletna BELA TEHNIKA po starih cenah. OD 8. do 16. ure, tel. 068/43-806.

PELIKAN — Bila je pomota. Pelikan ni na Tišovi v Krškem, ker take ulice sploh nimajo. Je na CKŽ poleg AMD. Se opravičujemo.

Oglase za Zlato verigo sprejema Alpha d.o.o., Trdinova 11 a, Novo mesto, tel. 068/28-121

**TOVARNA
POHIŠTVA
BREŽICE p.o.**

po sklepu direktorja podjetja

razpisuje
prosto delovno mesto

ORGANIZIRANJE IN VODENJE DELA FINANČNO-RACUNOVODSKEGA SEKTORJA

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev, določenih s predpisi, izpolnjevati še naslednje:
— imeti morajo višjo ali visoko strokovno izobrazbo finančne usmeritve
— 5 oziroma 3 leta ustreznih izkušenj v stroki
— imeti sposobnost za uspešno gospodarjenje in organizacijske sposobnosti, razvidne iz dosedanjih zaposlitev.

Pisne vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite na naslov podjetja Tovarna pohištva Brežice, Aškerčeva 7, 68250 BREŽICE, v 15 dneh po dnevu objave. Za delovno mesto je določena reelekcija. Mandat traja 4 leta. O izidu razpisa bomo kandidate pisno obvestili v 8 dneh po odločitvi o izbiri kandidata. Podjetje nudi izbranemu kandidatu dvosobno stanovanje, kolikor bi bilo to vprašanje sporno za kandidata.

*Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite
in spomnite se, kako trpela sem,
ter večni mir mi zaželite.*

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage žene, mame, babice, sestre, tašče in vsakinja

**MARIJE
KOREN**

Ob Težki vodi 90

iskrena hvala vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki ste nam izrekli sožalje, darovali cvetje in pokojno v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Posebej hvala kolektivu PM Novo mesto, Zdravstvenemu centru Dolenjske-tozid DSSS, Osnovni šoli Grm, Dolenjskemu centru za zapete žalostinke, solistu na trobenti Ivanu Berusu in tov. Mažnaršič za poslovilne besede. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

Nepričakovano nas je v 72. letu starosti zapustil mož, oče, dedek

**VINKO
ENGELSBERGER**

s Štrita pri Bučki

Iskrena zahvala sorodnikom in prijateljem za pomoč, posebno sosedu Ludviku Venetu, Slavku Venetu in njegovi ženi ter Albinu Robeku, duhovniku za obred, učiteljskemu zboru za vence in govor, otroškemu zboru za pesem, gasilcem za spremstvo na poslednji poti in za poslovilni govor.

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 52. letu je v prometni nesreči umrl naš dragi oči, dedek in brat

**STANE
PETRINČIČ**

šofer iz Novega mesta

Zahvaljujemo se sorodnikom in vsem prijateljem za podarjeno cvetje in spremstvo na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala kirurškemu oddelku — osebju intenzivne nege za ves trud, gospodu Berusu za lepo igrano Tišino ter gospodu patru Felicijanu za lepo opravljen obred.

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 78. letu starosti me je po težki bolezni zapustil dragi mož

**LOJZE
JERMAN**

Cesta brigad 12

Iskreno se zahvaljujem pevcem, g. župniku za opravljen obred in tople besede ter Pavletu in Jelki Kuplenik, ki sta mi bila v pomoč na pokojnikovi zadnji poti.

Žalujoči: žena in ostali

*Žalost, solza, bolečina te zbudila ni,
a ostala je praznina,
ki močno boli.*

ZAHVALA

V 70. letu življenja nas je po dolgotrajni bolezni za vedno zapustila naša najdražja žena, mama, stara mama, tašča in teta

**ANA BENEC
roj. RADOVIČ**

iz Sečjega sela, Vinica

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sovaščanom, znancem in prijateljem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani in nam kakorkoli pomagali, izrekli sožalje, pokojnc zasuli s cvetjem in se v tako velikem številu poslovali od nje. Hvala osebju ZD Vinica za oskrbo v času bolezni, govorniku za govor pred domačo hišo, godbi in g. dekanu za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

V globoki žalosti: mož Albert, hčerke Albina, Vladka in Jožica z družinami

ZAHVALA

Ob smrti dragega očeta in starega očeta

FRANCA KELHARJA

iz Črešnjic pri Cerkljah

se zahvaljujemo vsem, ki so se poslovali od pokojnika in mu darovali cvetje, pevcem iz Cerklj za pesmi slovesa ter g. kaplanu iz Krškega za žalni obred. Posebna zahvala patronažni medicinski sestri Marini Škof in družini Žičkar iz Črešnjic. Iskrena zahvala tudi vsem za izrečeno sožalje.

Hčerka Ida Brinovec in vnukinja Ida Brinovec-Jureša z družino

*Solza, žalost, bolečina
te zbudila ni,
a ostala je tišina,
ki močno boli.*

V SPOMIN

FRANJI PIRKOVIČ

11. 5. 1979 — 18. 1. 1983

Zahvaljujemo se vsem, ki prinašate cvetje, prižigate svečke ter stojite ob njenem grobu.

VSI NJENI

tedenski koledar

Četrtek, 17. januarja — Anton Petek, 18. januarja — Biserka Sobota, 19. januarja — Marij Nedelja, 20. januarja — Boštjan Ponedeljek, 21. januarja — Neža Tork, 22. januarja — Vincenc Sreda, 23. januarja — Samo

LUNINE MENE
23. januarja ob 15.21 — prvi krajec

kino

BREŽICE: 18. in 19. 1. (ob 20. uri) ameriška komedija Mladi Einstein. 20. (ob 18. in 20. uri) in 21. 1. (ob 20. uri) ameriška komedija Maturanti se maščujejo.
ČRNOMELJ: 18. 1. (ob 20. uri) ameriški erotični film Kratko srečanje.

kmetijski stroji

VENTILATOR za došusavanje sena prodam. Miklič, Gor. Kamence 9, Novo mesto. 167

OBRAČALNIK za seno Favorit 220, trodelne klinaste brane, oboje dobro ohranjeno, in 500 l vina (belega ali rdečega) ugodno prodam. ☎ (068)73-119. 200

TRAKTOR Deutz (72 KM), letnik 1979, dobro ohranjen, z enoosno kiper prikolico in motorno žago Alpina, skoraj novo, prodam. Informacije od 16. do 22. ure na ☎ 47-696. 215

TRAKTOR FERGUSON, 39 KM, star eno leto, s kabino in kompresorjem, garažiran, nevožen, prodam. ☎ (068)56-237. 237

TOVORNO PRIKOLICO, nosilnost 8 t, registrirano, primerna tudi za močnejši traktor, prodam. ☎ (068)22-993. 240

TRAKTOR ZETOR 5211, star 5 let, 1400 delovnih ur, prodam. Jože Šuklje, Trnovc 22, Metlika. 249

TRAKTOR Steier (30 KM) prodam. Andrej Gorenc, Vinica 24, Šmarješke Toplice. 289

TRAKTOR IMT 577 in enoredni obrabalec koruze Sip prodam. ☎ (068)57-246. 307

ZETOR 4911, 1900 delovnih ur, prodam. Hrastar, Vel. Brusnice 82, Brusnice. 307

NOV KOMBAIN VIHAR 80, plug Posavec—12 col, mešalec za gnojevko in mlado kravo s teletom prodam. Kužnik, Podlisc 7, 68211 Dobrič. 320

TRAKTOR DEUTZ 48, star 5 let, kravo brejo 5 mesecev, breji rodovniški kobili, ena stara 5 let z žrebčkom, druga dve leti in pol, prodam. Anton Kofati, Osojnik 20, Semič, ☎ (068)56-583. 320

TRAKTOR PASQUALI, 16 KM, brezhiben, ugodno prodam. ☎ (0608)81-449. 332

kupim

NIZKA KOLESA za BCS kupim. ☎ (061) 882-190. 219

NA PODROČJU od Brežic, Kostanjevice do Novega mesta kupim dvosobno stanovanje, lahko tudi nezgotovljeno etažo, ali zamenjam za moje enosobno v Ljubljani. Informacije zvečer na ☎ (061) 40-756. 251

KUPIM ohranjeno garderobno omaro. ☎ 24-953.

motorna vozila

KOMBI IMV z dodatnim motorjem in menjalnikom, generalno obnovljen, prodam. Martin Bratkovič, Apenik 2, 68310 Šentjernej. 168

JUGO 45 KORAL, letnik 1988, registriran do junija 1991, prodam. ☎ (068) 26-371, od 17. do 19. ure. 173

KAMION MERCEDES 12/13, letnik 1978, generalno obnovljen, registriran do avgusta 1991, ugodno prodam. Zvone Jaklič, Gabrje 132, Brusnice, ☎ (068)22-321, Vektor. 176

ZASTAVO 101, letnik 1983, prodam za 3000 DEM. Povše, Otočec 59, ☎ 85-116. 177

FIAT 126 PGL, april 1987, ugodno prodam. ☎ 22-898. 178

Z 101, letnik 1984, prodam. Martin Mežnar, Gabrje 13, Brusnice. 181

GOLF DIESEL JX, letnik 1986, odlično ohranjen, prvi lastnik, garažiran, prodam. ☎ 85-192. 183

OPEL BERLINA, letnik 1980, prvi lastnik, po ugodni ceni prodam. ☎ (0608)32-446. 185

GOLF JX DIESEL, letnik 1985, prodam za 15.000 DEM. ☎ 21-825. 253

DOLENJSKI LIST

USTANOVITELJ IN IZDAJATELJ: Dolenjski list Novo mesto, p.o. UREDNIŠTVO: Drago Rustja (glavni urednik in direktor), Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartel, Marjan Bauer (urednik Priloge), Mirjam Bezek-Jakše, Bojan Budja, Breda Dušič, Anton Jakše, Zdenka Lindič-Dragas, Martin Luzar, Milan Markelj, Pavel Perc, Jože Primc, Jože Simčič in Ivan Zoran. IZHAJA ob četrtkih. Posamezna številka 18 din, naročnina za 1. trimesečje 200 din; za delovne in družbene organizacije 400 din; za tujino 40 ameriških dolarjev ali 70 DM (ali druga valuta v tej vrednosti) na leto. OGLASI: 1 cm v enem stolpcu za ekonomske oglase 200 din, na prvi ali zadnji strani 400 din; za razpise, licitacije ipd. 220 din. Mali oglasi do deset besed 170 din, vsaka nadaljnja beseda 17 din. ZIRO RAČUN pri SDK Novo mesto št.: 52100-603-30624. Devizni račun št.: 52100-620-970-25731-128-44059/IB — Dolenjska banka d.d. Novo mesto. NASLOV: Dolenjski list, 68001 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 130. Telefoni: uredništvo (068) 23-606, 24-200, naročniška služba, ekonomska propaganda in fotolaboratorij 23-610, mali oglasi in zahvale 24-006; računovodstvo 22-365, telefax: 24-898. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. Na podlagi mnenja republiškega sekretariata za informiranje Republike Slovenije (št. 23 od 21. oktobra 1988) se za Dolenjski list ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov. Časopisni stavek, prelom in filmi: Grafika Novo mesto, p.o. Tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

19. 1. (ob 20. uri) ameriški akcijski film James Bond je bil ženska. 20. 1. ameriški akcijski film Dick Tracy. 23. 1. (ob 19. uri) botsvanska komedija Bogovi so zopet padli na glavo II.

KRSKO: 17. 1. (ob 20. uri) ameriška komedija Slučajni turist. 18. 1. (ob 21. uri) ameriški erotični film Dober tek. 20. 1. (ob 18. uri) ameriška grozljivka Gorila v megli. 22. 1. (ob 20. uri) ameriški triler Nevarno morje.

NOVO MESTO — DOM KULTURE: Od 17. do 22. 1. (ob 18. in 20.15) ameriška fantastična melodrama Duh. 22. 1. (ob 16. uri) TG Kranj: otroška igrlica Mojca Pokraculja.

NOVO MESTO — DOM JLA: Od 18. do 20. 1. (ob 19. uri) ameriški film Poričkev vrlogolje. 21. in 22. 1. (ob 19. uri) ameriški film Robocop, 2 del. 23. 1. (ob 19. uri) ameriški film Lolita Kolgerla.

LADO 1200, letnik 1977, motor generalno obnovljen, in 126 P, celega ali po delih, prodam. ☎ (0608)32-446. 186

LADO SAMARO, letnik 1987, odlično ohranjen, ugodno prodam. Krulič, Krška vas, ☎ (0608)61-687. 187

Z 101, letnik 1988, rdeče barve, prodam. ☎ (0608)79-595. 188

GOLF DIESEL, letnik 1985, v odličnem stanju, prodam. Stojan Gorenc, Šmarjeta, ☎ 73-608. 189

126 P, letnik 1981, prodam. ☎ 24-933. 192

ZASTAVO 101 COMFORT, letnik 1980, prodam. Jože Gimpelj, Gregorčeva 13, Dolenjske Toplice, ☎ 65-123. 195

R 5 CAMPUS, star eno leto, prodam. ☎ 24-545. 197

LADO RIVO 1300, staro dve leti, 26.000 km, prodam. Mali Slatnik 50, Novo mesto, ☎ 27-846, popoldne. 198

DAIHATSU CHARADE DIESEL, star eno leto, registriran do februarja 1992, prodam za 19.000 DEM. ☎ (068)21-229, Marjan. 199

Z 850, letnik 1981, prodam. Adamlje, Stopiče 93. 201

DIANO, letnik 1980, neregistrirano, brezhibno, in ETZ 250, letnik 1983, prodam. Damjan, ☎ 43-767. 203

126 PGL, LETNIK 1988, UGODNO PRODAM. ☎ 46-673. 204

LADO RIVA 1300, letnik 1987, prodam. ☎ 65-155. 209

JUGO 45 A, letnik 1986, in Opel Kadett, letnik 1979, prodam. ☎ (068)45-317. 211

LADO SAMARO, letnik 1987/7, prodam. ☎ (0608)82-582. 212

OSEBNI AVTO Subaru, tip J 10 justy GL 2 WD, letnik 1987, prodam ali zamenjam za Z 126 P do 4000 DEM. Jože Prah, Gor. Prekopa 23 a, Kostanjevica na Krki. 217

PEUGEOT 304, starejši tip, prodam. Leon Cindrič, Kolodvorska 16, Črnomelj, ☎ 52-379. 218

MAZDO 626 1.8, 10/90, prodam za 33.000 DEM. ☎ (051)714-439. 220

R 4 GTL, maj 1988, prodam. Planinšek, Slavka Gruma 58, Novo mesto. 221

Z 128 SKALA, letnik 1988, prodam. Vesel, Slavka Gruma 3, ☎ (068)27-341. 222

GOLF DIESEL, star eno leto, prodam. ☎ (068)24-837. 225

LADO 1500, letnik 1979, dobro ohranjeno, prodam. Alojz Lindič, Klenovik 17, Škocjan. 228

R 4 GTL, letnik 1989, in kravo sivko, staro dve leti, prodam. Slavko Jarc, Dol. Podboršt 7, Mirna Peč. 229

JUGO 45, letnik 1988, in ford eskort, letnik 1985, prodam. ☎ 76-444. 230

126 P, letnik 1990, prodam. Dol. Ponikve 23, Trebnje, ☎ 45-401. 231

GOLF DIESEL, letnik 1989, prodam. Franc Kožar, Pristava 15, Podbočje. 232

Z 128, letnik 1986, prodam. ☎ (068)85-924. 235

LADO SAMARO, avgust 1988, ugodno prodam. ☎ 86-113. 239

GOLF DIESEL, december 1989, bele barve, 4 vrata, prodam ali zamenjam za večji avto. ☎ (0608)75-664. 241

Z 750, letnik 1981, prodam. ☎ 21-188. 243

Z 128, junij 1989, ugodno prodam. ☎ (0608)75-584. 247

Z 126 P, letnik 1980, prevoženih 56.000 km, registriran do septembra, prodam. ☎ (068)51-048. 248

KADETT 1.3 S, letnik 1988, prodam ali menjam za cenejše vozilo, delno lahko gradbeni material. ☎ (0608)60-140, od 14. do 16. ure. 250

126 P, letnik 1980, prodam za 12.000 din. ☎ (068)41-022. 252

R 4, letnik 1980, obnovljen in nanovo registriran, prodam. ☎ 27-841. 256

ODSTOPAM vrstni red za jugo 55, dobava avgusta 1991. ☎ 40-179. 257

JUGO 55, star dve leti, ugodno prodam. C. brigad 9, Bršljin, Novo mesto. 258

Z 101 GT 55, letnik 1986, prodam. Berus, Jelše 6, Mirna Peč. 262

TOMOS AVTOMATIK, zelo malo vožen in dobro ohranjen in otroški voziček, prodam. ☎ 21-810. 263

R 4 GTL, letnik 1986, prodam. ☎ (068)73-346. 264

JUGO KORAL 55, letnik 1989, bele barve, prodam. ☎ 24-158, po 20. uri. 265

JUGO 45, letnik junij 1989, in zastavo 750, letnik november 1983, ugodno prodam. Vesna Kralj, Brusnice 86, ☎ 23-856. 266

R 18, letnik 1981, garažiran, prevoženih 34000 km, ugodno prodam. Žabja vas 6, Novo mesto. 267

R 9 GTD, letnik 1987, prodam. ☎ (068)25-555. 268

JUGO 55, letnik 1984, in 126 P, letnik 1978, po delih prodam. Gor. Kamence 23, Novo mesto. 269

Z 101, letnik 1986, prodam. ☎ (068)22-067. 270

GOLFA JGLD, letnik 1985, prodam. Anton Gorenc, Mali Slatnik 25, Novo mesto. 271

JUGO SKALA 55, letnik 1988, prodam. Miha Gril, Regerčeva vas 47, Novo mesto. 272

JUGO KORAL 55, 7/90, ugodno prodam ali menjam za starejšega z doplačilom. ☎ 27-493. 273

Z 101 GTL, letnik 1983, temno modro, registrirano do konca julija, vzdrževano, ohranjeno, prodam. Borsan, Velike Brusnice 70, ☎ 85-984, popoldne, ☎ 21-287, dopoldne. 274

Z 101, staro 14 mesecev, prodam. ☎ 27-178. 275

AUDI 100 1.6 CS, letnik 1982, prodam ali menjam. ☎ 25-862. 276

ZASTAVO 128, letnik julij 1987, karambolirano, in dva trofazna elektromotorja prodam. Polde Brulc, Smolenja vas 23 a, Novo mesto. 277

GOLFA DIESEL, letnik 1985, prodam ali menjam za cenejše vozilo. ☎ 25-915. 278

GOLFA DIESEL, S paket, registrirana do julija 1991, prodam. ☎ (0608) 70-137. 280

LADO KARAVAN, letnik 1987, ugodno prodam. ☎ 28-714. 281

Z 128, letnik 1986, garažirano, 37.000 km, prodam. ☎ 26-319. 284

126 PGL, star tri leta, 26.000 km, prodam. ☎ 25-490. 286

JUGO 65, POPOLNOMA NOV, PRODAM. ☎ (068)45-369. 287

LADO SAMARO, letnik 1987, prevoženih 35.000 km, ugodno prodam. Ivan Rozman, Jordan Kal 2, Mirna Peč. 288

GOLF JX D, september 1987, prodam. Milan Gornik, Mali Slatnik 12, Novo mesto. 290

JUGO KORAL 45, letnik 1989, prodam. ☎ 28-601. 291

JUGO 45, letnik 1986, metalik, registrirana do junija prodam. Tomaž Cesar, Stefan 4, Trebnje. 292

FIAT 126 P, letnik 1976, prodam. ☎ 85-182. 295

GOLFA JXD, letnik 1989, ugodno prodam ali zamenjam za cenejši avto. Jenškovec, Male Vodenice 13, Kostanjevica. 296

GD ROŽNI DOL prodaja gasilsko vozilo IMV 1600, letnik 1972. Informacije dobite pri Antonu Hutarju, Rožni Dol 8, Semič, ☎ 56-696. 298

Z 128, letnik 1988, ugodno prodam. ☎ 25-113. 299

UNO 60, kot nov, prodam za samo 13.200 DEM. Pod Trško goro 49, Novo mesto. 300

KARAMBOLIRANO MAZDO 323, letnik 1988, in jugo 45, letnik 1987, ter traktor Ursus 35, letnik 1989, ugodno prodam. Milan Vodopivec, Dobe 17, Kostanjevica na krki. 301

JUGO 45, december 1989, rdeče barve, malo vožen, prodam za 8.500 DEM. Stanko Ogorevc, Kettejeva 4, Brežice, ☎ (0608)61-007, dopoldne. 302

GOLF DIESEL, letnik 1984, prodam. Kuhar, Dol 16, Podbočje. 303

JUGO 45 A, letnik 1986, prodam. Anton Luzar, Dol. Brezovica 19, Šentjernej. 305

GOLF JXD, star 12 mesecev, prodam. ☎ 25-961. 306

HONDO CIVIC 1.2, novo, kasko za varovano, nujno prodam. ☎ (068)51-475, Črnomelj. 309

R 4 GTL, prodam. ☎ (0608)31-271. 311

Z 101 SKALA 55, december 1989, 9.000 km, garažirano, odlično ohranjeno, zelo ugodno prodam. ☎ (0608)33-705. 312

JUGO KORAL 45, letnik 1988, prodam. ☎ 57-287. 315

GOLF DIESEL, letnik 1984, ugodno prodam. Stanko Žunič, Pavičiči 3, Črnomelj. 317

R 4 GTL, star 1,5 let, kot nov, prodam. Ivo Vardič, Zelezničarska 18, Črnomelj. ☎ 51-616. 318

JUGO 55, letnik 1989, oktober, zelo dobro ohranjen, ugodno prodam. ☎ (0608)70-343. 319

LADO SAMARO, letnik 1988, prodam. ☎ (0608)69-242. 322

GOLF DIESEL, letnik 1985, prodam. ☎ (068)76-379. 324

OPEL KADETT 1.3 S, letnik 1983, 5 vrat, krem barve, zelo dobro ohranjen, prodam za 13.000 DEM. Anton Godčec, Naselje B. Kidriča 3, Metlika, ☎ 58-248. 327

R 4 GTL, letnik 1982, garažiran, dobro ohranjen, prodam za 3.500 DEM. Trontelj, Gor. Ponikve 29, Trebnje, ☎ (068)44-463. 328

JUGO 45 A, letnik 1987, rahlo karambolirana desna vrata, prodam. ☎ 26-434, do 15. ure dalje. 329

126 P, letnik 1976, prodam. ☎ 73-216. 331

R 4 TL, letnik 1983, prodam. ☎ (0608)81-449. 333

R 4 GTL, star dve leti, prodam. ☎ (068)60-558. 334

GOLF DIESEL, marec 1984, obnovljen, prodam za 9.000 DEM. ☎ (0608) 31-988. 336

R 4 GTL, letnik 1989, prodam. Jože Muhič, Malenska vas 15, Mirna Peč, ☎ 23-311 int. 336. 341

FIAT CROMA 1.6, letnik 1988, odlično ohranjen, kovinsko sive barve, 38.000 km, prodam. ☎ 25-001. 343

UNO 1300 DIESEL, letnik 1987, registriran do 5.1.1992, prodam za 13.500 DEM. Zlatko Jančar, Zajčji Vrh 28, Stopiče. 344

GOLFA DIESEL, 10/89, kovinske barve, ugodno prodam. Slavko Štampek, Jesenice na Dol. 3, ☎ (0608)69-571. 345

Z 750, letnik 74, reg. do konca leta prodam za 1000 DM, ter tračno žago za 1000 DM. ☎ 23-789

GOLF JGL diesel (S paket), letnik 7/85, odlično ohranjen, prodam. ☎ 25-909

PRODAM R4 GTL, letnik 1984 ☎ 068/27-808.

MOTOR TOMOS BT 50, letnik 1987, prevoženih 3.000 km, prodam. Informacije na tel. 21-148, Jakše.

obvestila

VALILNICA na Senovem obvešča cenjene stranke, da sprejema naročila za enodnevnne in večje piščance, bele, rjave in grahaste, po konkurenčni ceni. Priporoča se Valilnica na Senovem, (0608)79-375. 346

MAŠKARADNE KOSTIME za otroke lahko naročite po ☎ (061)448-475. 348

PRVIČ V NOVEM MESTU PRODAJA POLTRDIH IN MEHKIH KONTAKTNIH LEČ

Dr. Branimir Jureković

Prijave po telefonu (tajnici) 22-694 ali osebno v prodajalni v Novem mestu, Smihel 6, ob sredah od 18. do 19. ure.

kušnje niso potrebne. Pošljite kratak življenjski opis in kuverto z vašim naslovom in znamko. Nato boste dobili potrebna navodila. Erna Lukšič, Šegova 10, Novo mesto. 255

razno

OPRAVLJAM vsa pravniška in administrativna dela v popoldanskem času. Informacije na ☎ (0608)61-263. 223

NUJNO POTREBUJEM 5000 DEM za rok enega leta. Pogoje določite vi. Ponudbe pošljite pod šifro: »NUJNO«. 224

VIŠJA MEDICINSKA SESTRA opravlja osnovno in strokovno zdravstveno nego na domu na širšem območju Ivančne Gorice in Trebnjega. Naslov v oglašnem oddelku. 261

POPRAVEK

Pri zahvali ANE ŠIŠKA iz Jurke vasi je prišlo do pomote pri žalujočih. Namesto sestre je pisalo sestra. Za pomoto se opravičujemo.

IŠČEM ZASTOPNIKE za prodajo priznanega artikla. Informacije v Sevnici, hotel Ajdovec, v petek ob 19. uri. 304

NAJBOLJŠI POGOJI! Če imate avto in proste vikende. ☎ 24-309. 308

službo išče

KLJUČAVNIČAR išče kakršnokoli delo. ☎ 28-015. 191

TRGOVKA s šestletno prakso išče kakršnokoli redno zaposlitev. ☎ (068) 45-317, po 21. uri. 210

stanovanja

STANOVANJE v centru Novega mesta oddam. Pogoj: adaptacija. Naslov v oglašnem oddelku. 172

STANOVANJE z garažo in vrtom v centru Črnomlja prodam. Lapanje, ☎ 52-618. 238

DVOSOBNO STANOVANJE prodam ali menjam za gradbeno parcelo. ☎ 22-349. 283

SERVIS ZAMRZOVALNIH SKRINJ

- Če slabo hladi, ne izključi, spodaj rosi in ledeni

POKLIČITE SERVIS

Zamrzovalno skrinjo obnovimo, zamenjamo tesnilo pokrova in termostat.

SKRINJI PODALJŠATE ŽIVLJENJSKO DOBO IN PRIHRANITE ELEKTRIČNO ENERGIJO.

Dančulovič Nikola

Košence 5
☎ 068/21-695
Trgovina z rezervnimi deli
☎ 068/24-314

Kvalitetno, hitro in po konkurenčnih cenah **izvajamo vse vrste keramičnih in kamnitih oblog.**

Nudimo svetovanje glede načina izvedbe in najugodnejše izbire materiala.

Šifra: »MINIAN« ali telefon (061)226-147.

BABY BOUTIQUE TADEJA

Metlika, poslovni trgovski center 1. nadstropje

vam nudi

obutev, oblačila, igrače, skratka vse za vaše malčke.

Za nakupe nad 1.000 din bo vsak mesec zrebanje, nagrada je 7-dnevno poletno letovanje.

Vabljeni!

Izšla je brošura

DAVKI PO NOVM

Davki, komentariji, preglednice, navodila in konkretni primeri za delavca, upokojenca, kmeta, zasebnika.

Naročila sprejema: ČZP Enotnost, Ljubljana, Dalmatinova 4, telefon: (061) 321-255, 310-033, 311-956, 313-942.

Cena brošure 150 din.

V SPOMIN

na drago hčerko in sestro

MARINKO BURJA

18. 1. 1988 — 18. 1. 1991

Prezgodaj si nas zapustila, z bolečino srca napolnila. Povsod je prazno, ker te ni, le solza še tvoj grob rosi. Hvala vsem, ki obiskujete njen prereni grob in prižigate sveče.

Mama, ate, brat z družino

ZAHVALA

Ob izgubi naše mame, stare mame in babice

ALOJZIJE TAJČMAN

rojene Blažič
iz Bušinje vasi 30

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani, izrekli sožalje, darovali cvetje in vence ter pokojno spremili na njeni zadnji poti. Iskrena hvala osebju ZD Metlika za nego in zdravljenje dolgotrajne bolezni. Posebna hvala govornici M. Štefanič za poslovilne besede ob domači hiši in tov. Župančiču za govor ob odprtem grobu, pevcem iz Črnomlja in godbi na pihalu iz Metlike za zaigrane žalostinke. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

Po težkem trpljenju je v 79. letu starosti zatisnil trudne oči dragi ata, dedo, brat, stric, bratranec, tast

MATIJA VIDMAR

s Pristave 12, Trebnje
krojaški mojster v pokoju

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, ki so ga pospremili na zadnjo pot, darovali vence, cvetje, sveče, maše, denar in nam kakorkoli pomagali v težkih trenutkih. Posebna zahvala gospej Ani Repovž, družinam Kamin, Pate, Novšak, Smolič, Krevs, Starič in Podpavec. Iskrena zahvala dr. Bogomirju Humarju, patronažnim sestram ZD Trebnje, posebno Mojci Mihevc, ki so pokojnemu lajšali bolečine in nam stali ob strani v težkih trenutkih, dr. Mariji Čeh z internega oddelka Novo mesto, gospodu dekanu za poslovilni govor in opravljen obred ter cerkvenim pevcem. Se enkrat vsem in vsakemu posebej iskrena hvala!

Vsi njegovi

Trebnje, 14. 1. 1991

OSMRTNICA

Prijateljem in znancem sporočamo, da smo 30. 12. 1990 pokopali v 84. letu starosti

ANO ŽITKO

Drnovškovo Anico

z Rake

Vsi njeni

Raka, Krško, Novo mesto

ZAHVALA

V 67. letu starosti nas je za vedno zapustila

ANGELA OBRSTAR

Mesarjeva mama

z Lopate 29

Ob boleči izgubi naše drage mame, stare mame, sestre in tete se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, posebno Mežnarčkovim iz Žvirč, prijateljem, znancem in sosedom z Lopate, Žvirč in Dvora za izraženo sožalje, darovane vence in cvetje ter spremstvo pokojne na zadnji poti. Še posebej se zahvaljujemo delavcem kolektiva MKZ Krka Novo mesto-TZO Suha Krajina Žužemberk, dr. Balažiču, sestri Vidi, gospodoma župnikoma za lepo opravljen obred, pevcem za zapete žalostinke ter govorniku Antonu Škufci.

Žalujoci: hči Angelca in Marija z družinama, sestra Pepca z družino in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

v 88. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, stara mama, tašča, sestra, teta in prababica

MARIJA ŠTIFTER

rojena Kisovec

iz Starega trga 55

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom in znancem, ki so nam izrekli sožalje, pokojni darovali cvetje in jo v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Posebno zahvalo izrekamo družini Gole, tovarni Labod, g. kaplanu za opravljen obred, usmiljenim sestram iz Trebnjega, pevcem za zapete žalostinke in govornici za poslovilne besede. Vsem še enkrat prisrčna hvala!

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta in starega očeta

FRANCA TURKA

Pri mostu 7, Črnomelj

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, darovano cvetje in vence ter vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti. Iskrena hvala osebju intenzivnega kirurškega oddelka novomeške bolnišnice za vso skrb in nego, kolektivom Belsad-HP Kolinska, Krka DO Dolenjske Toplice, Dispanzerju za predšolske otroke Novo mesto, KZ Črnomelj pa za darovano cvetje in pomoč. Hvala pevcem, godbenikom, govorniku in g. župniku.

Žalujoci: vsi njegovi

Nikar ne jokajte za mano, le tiho h grobu pristopite, spomnite se, kako trpela sem, in večni mir mi zaželite.

ZAHVALA

V 80. letu nas je zapustila draga mama, stara mama, prababica, sestra in teta

JUSTI ZUPET

Brinje 12, Šentrupert

Ob boleči izgubi naše drage mame se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem za izrečeno ustno in pisno sožalje, darovano cvetje in maše. Zlasti se zahvaljujemo zdravstvenemu domu Mokronog, ZD Mirna, častnim sestram iz Šentrupert, g. župniku za lepo opravljen obred in cerkvenemu pevskeemu zboru za zapete žalostinke. Posebno zahvalo izrekamo sosedi Mački Kostevc za vsakodnevno tolažbo in pomoč ter za poslovilne besede ob odprtem grobu.

Žalujoci: vsi njeni

Šentrupert, Kranj, Sevnica

Niti zbogom nisi rekel, niti roke nam podal, smrt te vzela je prerano v srcih naših boš ostal.

ZAHVALA

Nepričakovano nas je v 26. letu zapustil ljubi sin, brat, stric in svak

JOŽE GORENC

iz Kamnja 11 pri Šentrupertu

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam bili v veliko pomoč v težkih trenutkih. Hvala za vsa izrečena sožalja, podarjeno cvetje in sveče. Hvala vsem, ki ste pokojnega v tako velikem številu pospremili na zadnji poti in darovali za svete maše. Posebno se zahvaljujemo kolektivu Dane z Mirne, gasilcem iz Šentrupert in drugim predstavnikom GD. Hvala g. Pravnetu in g. Baniču za poslovilne besede ob odprtem grobu ter gospodu župniku za lepo opravljen obred in pevcem za zapete žalostinke. Zahvaljujemo se Splošni bolnišnici Novo mesto — intenzivni negi za trud in lajšanje bolečin.

Žalujoci: mama, sestra Ilga in brat Ciril z družinama

ZAHVALA

V neizmerni bolečini spričo krute resnice, da med nami ni več našega dragega sina in brata

BOJANA NOVAKA

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sodelavcem, znancem in vsem, ki ste ga imeli radi in ga s toliko cvetja spremili na njegovi zadnji poti, nam v iskrenem sočutju stali ob strani in z nami delili bol. Posebej se zahvaljujemo družini Tomažin s Smednika, Mižigojevim in Kozoletovim iz Krškega za nesebično pomoč, g. Bojano Pečariču in SlavkuKuneju za globoko občutena govora in pevcem s Senovega za poslovilne pesmi. Zahvalo dolgujemo tudi g. kaplanu iz Leskovca za lep cerkveni obred in tolažilne besede. Vsem in vsakomur posebej še enkrat iskrena hvala!

Njegovi: mami, oči in sestra

Alojz Motore

Mladinski odsek sevniškega planinskega društva je zelo dobro zastavil delo in to ni ostalo neopaženo na zvezi v Ljubljani, kjer je na PZS Motore 12 let delal v komisiji za izobraževanje in vzgojo mladinskih planinskih vodnikov. Sevnški planinci so imeli vedno srečno roko, ko so iskali pomoč za svoj podmladek na osnovni šoli, ker je bilo in je še zdaj med učitelji obilo ljubiteljev gora, med katerimi ni bilo težko najti dobrih mentorjev. Tako so se brž stikale tesnejše vezi med društvom in šolo. Danes je od okrog 1000 planincev PD Lisca kar polovica mladih, pionirjev in mladincev. In če je Motore vesel, da so številni izletni domača gorstva minili brez nezgod, izraža s tem tudi zadovoljstvo s svojim delom, ker so pač vzgojili dobre vodnike.

Hoja je najbolj vsestranska sprostitev, primerna za staro in mlado, zadržujejo nekateri strokovnjaki, in tudi Alojz Motore, duša sevniškega planinskega društva Lisca, pravi, da imajo prav. Zato ne preseneča, da na vprašanje, kateri šport mu je najljubši, pravzaprav brez premisleka, sicer tako značilnega za moža, ki je lani praznoval 70. jesen svojega pestrega življenja, odvrne, da je to gorohodstvo. Ne, to ni alpinizem, kjer imamo vrhunske športnike s Tomom Česnom na čelu (čeprav Motore doda, kako je to žalostno, da mora tujina odpreti oči nam doma, ki vse premalo upoštevamo svetovno pomembne dosežke naših mož)! Pa ne le športnikom, alpinistom oz. himalajcem, tudi drugim Slovencem, ki se približajo iz sivine povprečja, se je, se in se verjetno bo še dolgo dogajala ta krivica zavoljo naše zaplankanosti.

Tudi če ne bi Motore ob zadnji podelitvi najvišjih priznanj za telesnokulturne dosežke v Sloveniji prejel Bloudkove plakete, bi bilo zanj še zmeraj največje zadoščanje spremljati razvoj številnih generacij planincev, na katere je skušal bodisi kot dolgoletni predsednik PD Lisca Sevnica-Krško ali pa kot funkcionar Planinske zveze Slovenije prenašati svoje bogate izkušnje in ljubezen do narave.

Gore so mu od nekdaj veliko pomenile. Čeprav je moral kot najstarejši otrok na mali kmetiji pod Sv. Rokom pri Sevnici dostikrat trdo delati in je moral, kadar je bila košnja, vstajati tudi ob treh, se mu ni nikoli priskutilo življenje v naravi. Tudi v poznejših letih je rad zgodaj vstajal in skočil skoraj vsako nedeljo na bližnji Lisca, na kateri so planinci uredili vodovod, lepo obnovili Jurkovo kočjo in še kaj. Alojz, kot mu pravijo prijatelji, pa nikdar ne pripisuje zaslug za uspehe (le) sebi, ampak našteje običajno še vsaj nekaj imen. Kot dober organizator ve, da ni dovolj, če samo razdeliš naloge, marveč moraš tudi budno spremljati, kako jih uresničujejo. Kot prekaljen finančni maček je Motore s sodelavci navadno našel prave rešitve pri raznih naložbah, tudi pri sevnških gasilcih, kjer je vodil obnovo doma in gradnjo prizidka. Seveda je bil poleg tudi pri gradnji sevniškega kopaljšča. Naposled je tudi to, da je bil v finančar zaposlen v Kopitarni, Trgovskem podjetju, Jutranci, Stillesu in da je bil stečajni upravitelj Jugotani-na, dosti pove o možu, ki se je izučil za čevljarja, končal prvo stopnjo mariborskega vekaša, med vojno pa je od Nemcev prebegnil v partizane h Kozjanskemu odredu.

P. PERC

Naročniki DL, gre za nagrade Black&Deckerja

Pravočasnim plačnikom naročnine bo žreb podelil tri nagrade

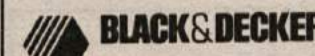
NOVO MESTO — Da Dolenjski list, ki že leto ali kaj postuje brez vsakršne družbene pomoči, lahko nemoteno izhaja, je največ odvisno od tega, ali je naročnina plačana pravočasno. Mnogi naročniki nam gredo na roko, nekateri dolg poravnajo celo predčasno; žal pa tistih, ki jih je treba opominjati, ni malo.

Za spodbudo pri plačevanju naročnine smo tokrat v sodelovanju s svetovno znano firmo ročnega orodja Black&Decker pripravili več nagrad. Med naročniki, ki so ali bodo naročnino za 1. trimesečje plačali do petka, 25. januarja, in sicer po položnicah ali v naročniški službi Dolenjskega lista, bo žreb nekemu dodelil vrtnik BD 230 R in navpično stojalo za vrtnike s priključki.

Pri drugem žrebanju se bodo za nagrado potegovali vsi, ki bodo naročnino poravnali do petka, 1. februarja, najrajne pa bo dobil vijačnik BD 471 z delovno mizo workmat 300.

Tretje žrebanje bo enemu od naročnikov, ki bodo svoj dolg do Dolenjskega lista poravnali do petka, 8. februarja, podelilo krožno žago BD 59 z navpičnim stojalom BD 2035.

Naročnino se tokrat res splača poravnati pravočasno, vam zagotavlja Black&Decker, ki dela in dela, in Dolenjski list, ki piše in sporoča, ter vam, spoštovani naročniki in bralci, želita srečo pri žrebanju, kajpak če boste med tistimi, ki bodo pohiteli s plačilom naročnine za Dolenjski list v 1. trimesečju letos.

RAZVOJ KOČEVSKÉ NOŠE

KOČEVJE — V tukajšnjem Likovnem salonu bo Muzej Kočevje v petek, 1. februarja, ob 19. uri odprl zanimivo etnološko razstavo Razvoj kočevske noše. Razstavo je pripravila etnologinja dr. Maria Kundgraber iz avstrijskega Gradza, predstavlja pa eno od sestavin kulturne podobe etnične skupine, ki je živela šest stoletij na Kočevskem. Slovenske otvoritve se bo udeležil tudi dr. Andrej Capuder, slovenski minister za kulturo.

V Crnomlju ljudje že 2.500 let

Med mnogimi najdbami ob arheološkem izkopavanju okrog črnomaljske cerkve sv. Duha našli tudi nekaj izredno redkih — Kakšna bodoča usoda?

ČRNOMELJ — Črnomelj je bil že doslej znan po številnih pomembnih zgodovinskih najdiščih, kot so grobišče na Sadežu iz poznobronaste dobe, gomilno grobišče v Loki iz železne dobe, antična naselbina in grobišče na okljuku v Loki, staroslovanski grobovi ob župnijski cerkvi. Odslej pa bodo zagotovo veljale za najpomembnejše prav najdbe okrog cerkvice sv. Duha in v njej, s pomočjo katerih bo moč natančneje dognati naselbinski razvoj mesta skozi daljše časovno obdobje.

Rezultate izkopavanj so raziskovalci razdelili v štiri faze. Izsledki raziskovanj, ki so jih na 380 kv. metrih okrog cerkvice opravili predlani in lani, potrjujejo, da so bila tla, kjer je danes Črnomelj, poseljena že pred najmanj 2.500 leti. Kot je bilo slišati na sobotni predstavitvi doslej opravljenega raziskovalnega dela, za katerega — po obisku sodeč — med Črnomeljci vlada veliko zanimanje, sodijo najstarejši ostanki, ki so jih našli raziskovalci, v železno dobo (okrog 5. stol. pr. n. št. do 1. stol. n. št.). V plasti iz tega obdobja je bilo najdenih precej lončenih črepij in živalskih kosti, a tudi kovinske najdbe niso redke, kažejo pa bodisi na povezanost z ilirskimi Japodi, ki so v tem času živeli na območju Liuke, ali pa s srednjeevropskimi Kelti.

NIPIČ IN KOŠIR NA OTOČCU

OTOČEC — Turistični in gostinski delavci Otočca pripravljajo v soboto, 26. januarja, veliko zabavno prireditev, ki se bo pričela že v popoldanskih urah z lovom na lisico s konji, nadaljevala pa zvečer v motelski restavraciji z lovsko zabavo. Goste bosta zabavala Alfi Nipič in Franc Košir.

»PO ČEM JE SLAVA?« V SOBOTO V KRŠKEM

KRŠKO — Uro in četrt prijetnega razvedrila obljublja vsem, ki bodo v soboto, 19. januarja, ob 18. uri (z vstopnico za 50 dinarjev) prišli v Kulturni dom Krško na gledanje in poslušanje »glasbenozgodovinske vznemirljive za eno damo in eno godbo« naslovom »Po čem je slava?« Besedila, ki jih je napisal Tone Forzezi — Tof, bo prepevala Simona Vodopivec, godbenik bo Martin Zveč, vse skupaj pa se bo dogajalo po koreografski zamisli Mojce Horvat. Pokroviteljica prireditev je krška območna enota Zavarovalnice Triglav d.d.

Povsem nepričakovano so odkrili ostanke iz pozne antike, zlasti pa 1,70 metra debelo, 18 metrov dolgo in 2 metra visoko mestno obzidje, okrogel vogalni stolp ter ostanek stavb. Našli so celo keramiko iz severne Afrike in bližnjega vzhoda, med drugim tudi amfore za shranjevanje olja, ki spadajo v čas tik pred naselitvijo Slovanov v naše kraje. Čeprav bodo ostanki stavb iz tega obdobja bolj razumljeni ob raziskavanju v notranjščini cerkve, pa doseganje najdbe poznoantičnih zidov in mozaika s cvetličnim motivom v notranjščini kaže na kakšno velik pomen tega prostora. Gre namreč za zaenkrat izredno redko najdbo urbane poselitve v nižini iz časa preseljevanja ljudstev.

Podrobnejša opredelitev tretje faze srednjega veka, je težavna, saj vključuje propad poznoantične naselbine, postavitev nove škarpe in oblikovanje terena na vzhodni strani cerkve. Najdbe iz tega obdobja so redke. Četrta faza sega v obdobje od 15. do 20. stoletja. Cerkev sv. Duha se prvič omenja leta 1487. Hkrati z gradnjo so naredili tudi teraso, ki je prekrila vse tri poprežnje faze. Škarpa terase pa je služila kot mestno obzidje. Na terasi so našli več kovancev iz obdobja od 15. do 18. stol., ko je bilo tam pokopališče. Odkrili so 121 grobov, po bogatih ostankih oblačil in nakita sodeč, pa je šlo za pokope meščanov. Pokopališče je bilo opuščeno in zasipano s pečeno zemljo v 18. stol., našem stoletju pa še z ilovico.

Kot že rečeno, bodo morda odgovore na številna vprašanja, ki so jih doslej zastavljala izkopavanja ob cerkvi sv. Duha, dala raziskovanja v njeni notranjščini, s katerimi naj bi zaključili letošnjo pomlad. Ne glede na to, če bo tako ali ne, pa še vedno ostaja odprto vprašanje bodoče namembnosti tega prostora na obrobju Črnomaljskega starrega mestnega jedra pa tudi same cerkvice.

M. BEZEK-JAKŠE

VELIKO ZANIMANJE ZA SV. DUHA — Številni obiskovalci sobotne predstavitve izkopavanj okrog in v črnomaljski cerkvi sv. Duha so potrdili, da so ponosni na najdbe v njihovem kraju ter da jim ni vseeno, kakšna bo nadaljnja usoda cerkve z okolico. Vodja arheoloških izkopavanj dr. Phil Mason (na fotografiji desno) je natančno pojasnil dosežani potek del, radovednim obiskovalcem pa rad odgovoril tudi na številna vprašanja. (Foto: M. B.-J.)

Halo, tukaj je bralec »Dolenjca«!

Veliko klicev — Nespoštovanje starejših, pomanjkanje parkirnih prostorov za invalide, slabe ceste, odnos do krvodajalcev, prenizke kazni...

Prvo letošnje telefonsko srečanje dežurnega novinarja z bralci Dolenjskega lista je bilo po daljšem prazničnem mirovanju zelo živahno. Naši bralci so opozorili na več manjših, a vseeno pomembnih problemov, ki žalijo ali bole naše državljane.

Marija iz Novega mesta je opozorila na problem, ki je zanimiv in žalosten hkrati. Večkrat se vozi z avtobusom iz Novega mesta proti Škocjanu in opaža, kako malo oziroma nič ni ostalo od nekdanjega spoštovanja in upoštevanja starejših. Šolarji in mladina se veselo raztegujejo na sedežih, stari ljudje pa morajo med vožnjo stati. Nikomur niti na kraj pameti ne pade, da bi odstopil svoj sedež starejšemu potniku. Občanko to še toliko bolj prizadene, ker ima obolele noge in zares težko stoji. Sprašuje se, ali starši in učitelji ne vedo več za nekatera pravila vljudnosti. In če vedo, zakaj jih ne posredujejo mladim?

Starejši se dandanes počutijo odrinjene v mnogih ozirih, prav tak občutek pa navdaja tudi invalide. Angel Lazar z Malega Slatnika, ki je paraplegik in priklenjen na invalidski voziček, je opozoril, da je v Novem mestu en sam parkirn prostor rezerviran za invalide. Pa še ta je največkrat zaseden z vozili, ki ne pripadajo invalidom. Meni, da bi morala biti invalidom na voljo vsaj dva re-

zervirana prostora. Lepo bi bilo, če bi poskrbeli za prostor v senci, da bi jih poletni ne mučila vročina. Lazar je opozoril tudi na škodo, ki se dela na dober kilometer dolgem neasfaltiranem odseku medkrajnje ceste Veliki Slatnik — Hrušica. Ta strmi del sicer vzdržujejo in nasipujejo z gramozom, vendar ga vsako nekoliko večje deževje spere s ceste, da je pot skoraj neprevozna. Cesto bi morali asfaltirati. Krajani so pripravljene primakniti svoj dinar, kot so ga že trikrat doslej.

Precej jezen je bil tudi Bogdan Kren iz Straže, razburil pa se je ob branju poročila Pešca po nezgodi vrgel v potok. Meni, da je bil storilec nehumanega in brezčutnega dejanja (do smrti je povozil človeka in dejanje prikriji) premalo kaznovan. Dve leti zaporne kazni se mu zdi sramotno malo, še posebno ker so za številne manjše prekrške storilci trdo kaznovani.

Mimica iz okolice Dvora ima pripombe na lokalni avtobus, ki vozi na progi Novo mesto — Dolenjske Toplice — Meniška vas — Novo mesto. Sprašuje se, zakaj avtobus na krožni poti ne pelje tudi skozi Sotesko. Zanima jo tudi, zakaj Dolenjski list, v katerem, mimogrede povedano, pogrša horoskop, premalo piše o Novolesu, kjer po njenem vidilni delajo z delavci po mersarsko. Naš tednik piše, kolikor novinarji lahko zvedo; novinar, ki je določen za Novoles, pravi, da so tam razen direktorja silno skopi z izjavami. Že vedo, zakaj. Naš tednik pa kljub temu objavi precej novic iz tega delovnega kolektiva.

Belokranjec iz viniške krajevne skupnosti je opozoril na problem, ki ga imajo s tehtnico za živino na Vinici. Odprta je v času odkupov, sicer pa ni žive duše blizu in ključev tudi ne, zato morajo živinorejci na tehtanje živine v Dragatuš ali prek Kolpe na hrvaško stran. Pogovor v krajevni skupnosti najbrž ne bo odveč, saj je gotovo kdo pripravljen prevzeti ključne tehtnice.

Marija Mlakar iz Sevnice bi se rada zahvalila vsem, ki so darovali denar v akciji Studia D in Dolenjskega lista za pomoč poplavlencem. Bilo je hudo, je povedala, a sočutje in pomoč državljanov Slovenije je ljudem pomagala in jim vlila moči za obnovo ter toplote v srce.

Za konec pa odgovorimo Lojzki Vlačič iz Metlike, ki jo zanima, zakaj Dolenjski list po praznikih ne izide. Odgovor bo zanimal tudi druge naše bralce,

ki pogosto postavljajo enako vprašanje. Torej: v tiskarni Ljudske pravice v Ljubljani, kjer Dolenjski list tiskamo, imamo za tiskanje rezervirano sredo. Če pride praznik na ta dan, delavci tiskarne ne delajo in Dolenjskega lista ni mogoče natisniti. Le izjemoma dobimo na voljo drug termin. Višja sila, bi lahko dejali. MiM

KONCERT V FRANČIŠKANSKI CERKVI — V novomeški frančiškanski cerkvi bo v petek, 18. januarja, ob sedmi uri zvečer božični koncert, na katerem se bosta predstavila kvartet Big Ben iz Nove Gorice in priznani organist Hubert Bergant. Na koncertu bodo predstavili božične in črnske duhovne pesmi, ki so pred krakim izšle na prvi njihovi cd plošči in kaseti. Kvartet Big Ben iz Nove Gorice deluje že od leta 1982, ko so se povezali takratni študentje glasbe v Ljubljani in Trstu ter ustanovili kvartet. Umetniško vodstvo je prevzel Danilo Čadež, urednik RTV Slovenija in član Slovenskega okteta. Kvartet je nastopil v številnih slovenskih krajih, gostoval na radiu in televiziji ter se predstavil tudi v tujini.

kozerija VSE DOBRO V PENZIJI, MARIJA!

Retinrideset let sta sedeli druga ob drugi. V isti delovni organizaciji, za enakimi stroji. Začetek je bil, kot vsak začetek pač, težak. Delati sta morali ob sobotah, nemalokrat tudi ob nedeljah in praznikih. Norma ju je neizbežno preganjala. Direktor, strog in brkat, je hrumel: »Treba je zagotoviti pasove, če hočemo, da bodo imeli kruh tudi naši otroci in otrok otroci!« Plače so bile zmeraj mizerne, kajti tovarna je kupovala stroje, mize za pisarne, tovarne in osebne avtomobile. Prvi so prevažali robo po Repičevini, drugi pa di-

rektorja in njegove najožje sodelavce. V njuno življenje je bolj poredko posijalo sonce, a še takrat se je kmalu skrilo za oblaki inflacije, devolvacije, reform, ki so prinašale odrekanja, višje norme, varčevanje na vseh koncih in krajih. Kadar je šlo tovarni vsaj malo bolje, je direktor zbral delavce v tovarniški menzi, kuharice so pripravile kranjske klobase z zeljem, ljudje iz bifeja pa so poskrbeli za pol litra vina in liter radenskega. Od nekdaj so privlekli tudi ansambel, hropeč in navadno s pevčev brez posluha, a se je zabava

kljub temu zavlekla pozno v noč. Petinrideset let je minilo, kot bi mignil. V tem času sta dobili v Hitrotkalu petinrideset koledarjev z različnimi motivi, najbolj pa sta bili veseli koledarja s slikami Zelene reke. V letih, polnih uspeha, je kapnila v žep tudi trinajsta plača, v suhih letih pa sta poslušali grajo in kritiko o tem, kako premalo delata, kako vsi kradejo in lenarijo in kako bo prišel Hitrotkal na boben zaradi premajhnega prizadevanja vseh: snažilk, vratarjev, soferjev, predvsem pa tistih, ki dan za dnem seda-

jo za šivalne stroje. In spet so jima dvignili normo in spet ni bilo časa niti za klepet niti za cigareto v weccu, kjer je bilo edino dovoljeno puhati cigareti dim v zrak. Ko sta si stisnili roki, se jima je vseeno zdelo, da je petinrideset let kar hitro minilo. — Pa vse dobro v penziji, Marija. Zarla se ji je v oči in rekla: — Saj nisem Marija, Rezka sem. TONI GAŠPERIČ

Halo, tukaj Dolenjski list!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo v bodoče več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev. Prisluhnili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet, poiskali odgovor na vaše vprašanje ali kaj podobnega. Pokličete nas lahko vsak četrtek zvečer, med 18. in 19. uro na telefon (068) 23-606. Eden od dežurnih novinarjev vam bo rad prisluhnil.

studio D
DISEJ NAJBOLEŠJI

Lestvica narodnozabavne glasbe Studia D in Dolenjskega lista

Žreb je podelil dve nagradi za sodelovanje pri oblikovanju lestvice, in sicer ju bosta prejela ROK TOMAŽIN iz Zbur in IGOR BORIN iz Trebnjega. Nagradjenca čestitamo!

Lestvica je ta teden takšna:

- (5) Staro vino, star prijatelj — ANSAMBEL T. VERDERBERJA
- (1) Mladi kot smo nocoj — A. NIPIČ & NJEGOVI MUZIKANTI
- (2) Vesela polka — ANSAMBEL I. PUGLJA
- (3) Očetova navadica — HENČEK
- (4) Nekje je zrasla roža — SPOMIN
- (8) Zimska — ANSAMBEL L. SLAKA
- (6) Ko praznuješ rojstni dan — VESNA
- (7) Nocoj si povejmo — VESELI ZASAVCI
- (—) Na potep — ANSAMBEL ANTONA ISKRE 10 (9) Napolnimo čaše — ANSAMBEL J. ŠUMAHA

Predlog za prihodnji teden: Vprašal bom zvezde — DOLENJSKI FANTJE

Glasujem za:

Moj naslov:

Kupone pošljite na naslov: Studio D, p.p. 103, 68000 Novo mesto